

WESTERN ROMAN
LASO
CIJENA 5 DIN BROJ 229

PRAVDA
STIZE

JOHN DRYDEN

PRAVDA STIŽE

»Laso« Nova serija 1978.

John Dryden: PRAVDA STIŽE

Naslov originala: WIDELOOPERS

Copyright: John Dryden, 1974.

Recenzija: Gordana Mikulić, profesorica

Prijevod: Ljiljana Vojinović

Grafički urednik: Ivica Bartolić

Urednik: Marcel Čukli

»Laso« — Izdavač OOUR Informativno-revijalna izdanja NIŠP »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Glavni i odgovorni urednik Borivoj Jurković — Tisak OOUR Novinsko revijalna štamparija i OOUR TMG »Vjesnik« Zagreb, Ljubice Gerovac 1 — Zagreb 1978.

Copyright (sva prava za Jugoslaviju) VJESNIKOVA PRESS AGENCIJA Zagreb

Cijena pretplate za godinu dana iznosi 260 d ili 234 d s popustom od 10% a za 6 mjeseci 130 d odnosno 117 d s popustom. Samo unaprijed uplaćena pretplata osigurava popust od 10%. Pretplata se uplaćuje općom uplatnicom u korist računa 30101-833-42, »Vjesnik«, s oznakom za LASO.

Cijena za inozemstvo: DM 1,80, ASCH 10,00, SFRS 2,00, HFL 2,00.

Cijena inozemne pretplate za 6 mjeseci: DM 36,00, SKR 63,00, ASCH 250,00, FF 74,00, SFRS 36,00, HFL 37,00, US \$ 15,00.

Uplata na devizni račun: 30101-620-37-32000-256 Privredna banka Zagreb (za »Vjesnik«)

Ekonomska propaganda: »Vjesnik« Agencija za marketing, Zagreb, Trg bratstva i jedinstva 6. Cijena oglasa 1/1 kolor zadnja stranica 7.000 d ili US \$ 480

Oslobodeno plaćanja poreza na promet mišljenjem Republičkog sekretarijata za prosvjetu, kulturu i fizičku kulturu SRH broj 2935/7 — 1973. od 26. XI 1973.

I

Lew Shelby zaustavi konja na uzvisini odakle se pružao pogled na Haybrook. Gušili su ga nagomilani osjećaji i on se nehotice zagleda prema brdašcu izvan grada gdje se nalazilo groblje. Teško uzdahnuvši ponovo potjera konja. I konj i jahač bili su prekriveni debelim slojem prašine, jer otkako je Shelby doznao za očevu smrt, za njima dvojicom ostale su mnoge milje.

Napustio je ovaj gradić prije šest godina. Još ga je tištala uspomena na odlazak i u njemu budila sve veću bol dok se lagano uspinjao stazom prema groblju. Na vratima sjaše i strese ramenima kao da je želio zbaciti s pleća sav umor i nemila sjećanja. Sada mu je bilo dvadeset i osam godina. Posljednji je put kročio ovom stazom prije petnaest godina, kad mu je umrla majka.

Lako je pronašao majčin grob do kojega je od novijeg vremena ležao svježiji humak. Na običnom drvenom križu stajalo je: BILL SHELBY — umro 16. lipnja 1884. Oči mu se zamagle i on skine šešir te ostade nepomično stajati dok ga je srpanjsko sunce nemilice pržilo. No, ni ta paklena jara nije mogla odvratiti njegove misli od prošlosti. Bio je tako dugo odsutan... Da je barem savladao ponos i vratio se! Mučila ga je spoznaja da je stigao suviše kasno. Bez obzira na to što je sada rekao ili poduzeo, nikad se više neće moći iskupiti za ono što je napravio svom ocu.

Zapravo, što je izazvalo iskru razdora između njega i oca? Na žalost, to je trenutno potpuno nevažno jer stari je — mrtav. Postavši najednom svještani sunca koje ga je palilo po šiji, natakne na glavu iznošeni šešir i udalji se od grobova roditelja, nastojeći da se odupre uspomenama što su ga sve više nagrizale.

Oduvijek mu je bila želja da postane čuvarem zakona. Otac je, naprotiv, želio da mu se sin drži ranča. »Box S« je bio jedan od najboljih i najuglednijih rančeva u Morgan Countyju, a Lew je bio jedini nasljednik. Zbog svega toga otac je smatrao razumnim da ga zadrži uz sebe kako bi mu pomogao u proširenju i izgradnji ranča koji će mu jednoga dana pripasti. Eto, taj je dan upravo svanuo! Shelby pogne glavu... Ali on nije poslušao oca i ostao kod kuće. Poslije jedne prepirke s ocem napustio je dom i dugih šest godina jahao kao predstavnik zakona drugim dijelovima Kansa. Nijednom nije svratio ovamo, niti bio u vezi s ocem.

Mučilo ga je što je sada za sve bilo kasno. Pamtio je oca kao radišna i odlučna čovjeka koji je sve poduzimao s nadom da će sin krenuti njegovim stopama.

Shelby je bio svjestan toga da se ponaša budalasto opirući se tim uspomenama, zato se tužno nasmiješi i još jednom osvrne prema grobovima roditelja. Oni su počivali u miru, a on je ipak ostao sam. Godinama se zavaravao da je dovoljan sam sebi, međutim, u njemu je potajno tinjala misao da je otac na ranču »Box S« i da je dovoljan samo malen trud s njegove strane, pa da se vrati kući.

Dok je odlazio s groblja, i dalje ga je gušilo u grudima. Prisjeti se kako je doznao za očevu smrt.

Savezni šerif iz Abilenea drugi je put poslao svoje ljude da ga pozovu u protekla dva dana. Sam Bland je bio oštar čovjek koji nije volio okolišati, pa ipak ga je tada nekoliko sekundi netremice promatrao prije nego što je progovorio.

— Shelby — kazao je — jučer sam te zamolio da odjašeš u Morgan County i provjeriš izvještaje koje sam dobio o

pljački kočije i nekim krađama stoke. Ti si odbio taj zadatak, objasnivši da postoje osobni razlozi zbog kojih ne želiš u taj kraj. Znaš da nisam bio previše radoznao i nisam zahtijevao da izneseš te tvoje privatne razloge. Ali, sad ti opet nudim taj zadatak, čak ti preporučujem da ga preuzmeš... naime... jutros sam primio vijest da ti je umro otac.

Shelby se poguri. Naravno, odmah je pristao i tako se, eto, sa zakašnjenjem od šest godina našao ovdje u rodnom kraju. Samo se po sebi razumljivo da ga nitko nije očekivao, uostalom, to bi bilo i izlišno — on je u ovom slučaju bio tajni predstavnik zakona. Ovo će očigledno biti njegov posljednji zadatak. Otac je mrtav i netko mora preuzeti ranč »Box S«.

Haybrook je bio stočarski gradić, jednako prašan i dremljiv kao i prije šest godina kad ga je Lew napustio. Na tren mu se činilo da i nije odlazio odavde. Kuće su i dalje izgledale ruševne, kao da će se svakog časa raspasti, prozori su bili jednako pobijeljeli od prašine, a u svakoj sjeni kunjao je poneki besposličar.

Nezainteresirane oči promatrale su ga dok je prilazio konjušnici. Konjušar, neki nepoznati momak, bez riječi je saslušao njegove upute u vezi s njegovim sivicem. Ubrzo zatim je izišao iz konjušnice i zaputio se pločnikom napeto motreći sve oko sebe ispod poluspuštenih kapaka. Lice mu je odisalo odlučnošću, uopće, djelovao je veoma ozbiljno, točno onako kako priliči čuvaru zakona uvijek spremnom na iznenađenje i rukovanje oružjem. Bio je visok preko 180 centimetara, širokih ramena i uskih bokova. Opasac mu je visio dosta nisko i s desne strane o njemu je bila pričvršćena navlaka s koltom 44.

Zaustavio se i ušao u salun »Bronco«. I ovdje je, uvjerio se, sve bilo po starom, samo su lica gostiju bila drukčija. Dolicina je stajala uz šank, dok su drugi stajali uz stolove za kojima se kartalo.

— Što biste popili, stranče? — zapita ga konobar kad se oslonio o šank.

— Pivo. Dolazim izdaleka i grlo mi je potpuno suho.

— Namjeravate li se zadržati? — nastavi konobar.

Bilo mu je već ušlo u krv da procjenjuje ljude na prvi pogled i zaključio je da je pred njim gost kojemu bi slobodno mogao izvjesiti na prsima natpis: »Čuvaj se!«

Shelby nije odgovorio. Gledao je po salunu pokušavajući prepoznati neko lice, no iako su ga neki pomno odmjevali, nitko mu se ne javi i on se okrene prema šanku. Ispio je pivo, a da nije ni osjetio kakav mu je okus, te zatražio još jednu čašu. Ovo je već bilo ukusnije. Srkao je malim gutljajima i prepustio se uživanju.

— Hoću li se ovdje zadržati? Dakako da hoću — konačno odvрати na konobarevo pitanje. — Ja sam Lew Shelby!

— Shelby! — gostioničaru se u hipu suze oči. — »Box S«, je li tako?

— Točno.

Shelby odloži čašu i, okrenuvši se na peti, pođe prema vratima.

Nije bilo druge: treba krenuti do ranča. Nije mu se išlo onamo, ali je znao da ga to čeka prije ili poslije. Razgledavao je zgrade uz ulicu i kad spazi restoran, spopadne ga takva glad da se smjesta zaputi preko prašnjavog kolnika. Bio je tek negdje nasred toga mora prašine kad ga iz nekih vrata podalje niz ulicu zaustavi nečiji glas. Okrenuo se i zapazi visokog krupnog muškarca prislonjenog na vrata šerifova ureda.

— Vama govorim — vikao je delija čije je grudi resila značka šerifova zamjenika. Dodite ovamo. Stranac ste i želim znati tko ste!

Bilo je u tom glasu nečega što ražestiti Shelbyja. On se takvim tonom ne bi obratio ni psu. Ali se uspije suzdržati i stisnuvši pesnice pođe prema šerifovu uredu. Kad je prije šest godina odlazio, zamjenik šerifa je bio stari Jim Harris. Okružni šerif je imao svoje sjedište trideset milja sjevernije, u Willow Bendu, a u Haybrooku se samostalno brinuo o redu i miru njegov zamjenik.

— Izvolite? — natmureno će Shelby.

— Ja ovdje sprovodim strogi red i uvijek provjeravam svakog stranca koji se pojavi. Tko ste vi i kamo ćete? Koliko se dugo namjeravate zadržati u mjestu?

— Zbog čega mislite da sam stranac? — nadoveže se Shelby svojim pitanjem. — Prije bi se reklo da ste vi stranac kad me ne poznajete. Ovdje sam se rodio i odrastao, tek toliko da znate.

— Zar tako? — zapilje se blijede zamjenikove oči u Lewa. — Nikad vas prije nisam vidio.

— Zovem se Shelby, Lew Shelby!

— Je li? — iskrivi zamjenik lice. — U tom slučaju, sigurno su mi nešto ispričali o vama. Niste li vi prije nekoliko godina pobjegli od svoga staroga?

Shelby zagriže usnice da ne bi prasnuo.

— Meni se čini da ste razgovarali samo s pogrešnim ljudima — reče i okrenuvši leđa zamjeniku prijede ulicu i uđe u salon.

Drhtao je kao u groznici. Obično je uspijevaao ostati pribran u sličnim prilikama, međutim, sada je bio pogođen očevom smrću. Duboko uzdahnuvši, uđe u blagovaonicu i krene prema jednom stolu. Dok je čekao da mu se netko obrati, gledao je kroz prozor i tako usput zamijetio da je zamjenik šerifa još stajao na vratima svog ureda. Ako je Haybrook spao na takva predstavnika zakona, tada nije ni čudo što su se pojavile krađe i pljačke kočija, pomislio je mrzovoljno.

Konobarica, pristala tamnooka djevojka, pristupi njegovu stolu i srdačno ga pozdravi. Njen zvonki glas prene ga iz turobnih i zlovoljnih misli.

— Zapazila sam da vas je zamjenik šerifa pozvao da se vratite — reče djevojka i lice joj se naglo uozbilji. — Ako kanite ostati ovdje, morate se pripaziti.

— Pogodili ste, ostat ću ovdje — kimne Shelby. — Kako je ime onom naduvenku?

— Butch Thompson. Preuzeo je tu dužnost prije godinu dana.

— Što se dogodilo starom Jimu Harrisu?

— Poznavali ste staroga Harrisa? — iznenadi se djevojka. — Onda znači, niste stranac u našem gradu?

— Bit će da niste ovdje zaposleni dulje od šest godina je li? Ja sam, naime, prije šest godina otišao oдавде — objasni Shelby.

— Zovem se Millie Clate — nasmiješi se djevojka. — Zao mi je, ali sada

imam mnogo posla i ne mogu više razgovarati s vama. Možda poslije...

— Dobro, Ja sam Lew Shelby — predstavi se.

— Lew Shelby! — uzvikne djevojka, a oči joj se raširiše.

— Što vam je? — upita je Shelby.

— Ubrzo ćete doznati — reče djevojka. — Odmah ću vam donijeti jelo.

Gledao je zbunjeno za mladom konobaricom kako hitro nestaje kroz kuhinjska vrata. Časak potom na istim se vratima pojavi plavuša odjevena u zelenu haljinu preko koje je bila pripasala pregaču. Požurila je k Shelbyjevu stolu, smiješeći se i sa sjajem u očima.

Napeto je promatrao njeno lice.

— Velma Carson! — najednom poskoči na noge i pruži joj ruku — Kako si? Dugo se nismo vidjeli, zar ne?

Uхватili su se za ruke i nekoliko trenutaka ostali tako bez riječi prisjećajući se nekadašnjih dana.

— Da, dugo se nismo vidjeli — napokon će Velma. — Lew, sjedni. Često sam se pitala što je s tobom i čime se baviš. Pitala sam to i tvoga oca, ali se čini da ni on nije ništa znao.

— Mnogo puta požalim što sam otišao — prizna Shelby. — No, prekasno je za kajanje. Pretpostavljam da je baš tako moralo biti. Što vrijedi što sam se vratio, ništa više neće biti kao nekad, otac je mrtav...

— Bio je veoma utučen i osamljen. Nemoj to sebi spočitavati, Lew, ti si morao započeti vlastiti život. To je i tvoj otac naposljetku shvatio. Pod kraj života običavao je reći kako mu je krivo što se niste rastali u boljem raspoloženju. Prekoravao je sebe da je bio prestrog prema tebi i opravdavao to time što je »Bax S« podizao samo za tebe. Cijeli je život nastojao da se obogati kako bi tebi što više ostalo. Sigurno si svojim odlaskom raspršio sve njegove snove.

— Velma, kako je umro? — zapita Lew.

— Dugo je pobolijevao. Jednom mi je rekao da stvari na ranču ne idu kako bi trebalo. Bilo je uokolo dosta krađe stoke, a čini se da nitko to nije uspio spriječiti. Svejedno, ja mislim da si mu ti slomio srce. Da si bio tu kad si mu bio najpotrebniji, on ne bi posu-

stao i prestao se boriti. Ovako se pomirio sa smrću...

— Ti si kadra gurnuti čovjeka pravo u provaliju kad se nađe na njenom rubu — oporo će Shelby. — Ne sjećam se da si prije bila takva.

— Ja ti samo sve iznosim kako je bilo. Netko ti je to ionako morao reći. Ovo je danas vrlo loš kraj i ti si ovdje stranac. Dok se na sve ne privikneš, osjećat ćeš se kao divlje govedo u pitomom stadu! Kad pođeš na ranč, budi oprezan. Mnogo toga neće biti onako kako bi ti vjerojatno očekivao, pa će te stoga snaći svakojake nevolje.

— Reci mi nešto više, samo te molim ne izražavaj se u zagonetkama.

— Možda će biti najbolje da prvo svratiš u banku na kraći razgovor s Veitchom. On je najpozvaniji da ti saopći stanovite pojedinosti. Stvar je u tome da je tvoj otac uzeo ortaka na ranč »Box S«. To je bio jedini način da sačuva dio ranča.

— Uzeo je ortaka? — Zagledao se Shelby u djevojku ne vjerujući ušima. — Je li to netko koga poznajem?

— Reece Buford, vaš susjed s ranča »Lazy B«. On je otkupio četvrtinu »Boxa S«. Ja to znam otuda što mi je to povjerio osobno tvoj otac. — Djevojka se malčice zarumenjela, ali to je nije zbunilo da nastavi. — Tvoj je otac znao da smo nas dvoje bili bliski i pretpostavljam da se uvijek potajno nadamo kako ćeš se zbog mene jednog dana vratiti ovamo.

Shelby kimne.

— Velma, često sam mislio na tebe, ali sam bio toliko zauzet svojim poslom da naprosto nije bilo vremena za posjete. Sad i te kako žalim zbog toga. Čak sam uštedio novac za slučaj da zakreba ocu.

— Lew, kradljivci su se namnožili poput vukova. Gotovo su potpuno opustošili »Box S«. Isto se dogodilo i s još nekim farmama, a zakon kao da je potpuno nemoćan da se suprotstavi.

— Ne sviđa mi se Buford — promrmlja Shelby. — Zar njega kradljivci nisu posjetili?

— Svaki ranč nije bio napadnut. Znaš i sam da je tvoj ranč ondje na zapadu pogodan za napad. Dovoljno je

da se banditi spuste s brda i pokupe stado.

— A što je s kaubojima s ranča? Imali smo dvojicu prvorazrednih momaka, Charlie Waggenera i Lordyja Kalea?

— Kad ti je otac umro, Buford je u potpunosti preuzeo rukovođenje rančom i prvo što je učinio bilo je da je otpustio tu dvojicu. Sad su tamo njegovi ljudi.

— A otac je umro prije jedva mjesec dana — procijedi Shelby kroz zube. — Jesu li Waggener i Kale još negdje u blizini?

— Naravno — nasmiješi se djevojka, ali je smiješak bio nekako prožet tugom. — Charlie mi je kazao da je siguran kako ćeš se vratiti kad čuješ za oca i kako on i njegov prijatelj Kale žele biti ovdje da te dočekaju. Charlie pomaže na »7 C 7«, a Lordy radi u mjesnoj kovačnici. Svracaju k meni svaki dan da bi se propitali ima li kakvih vijesti od tebe. Uostalom, Lordy tek što nije naišao.

— Hvala, Velma, mnogo si mi pomogla. Sve mi se čini da me ovdje očekuje mnogo posla. Moram se pobrinuti da se »Box S« vrati u prave ruke.

Napregnuto ju je promatrao i konačno se osmjeli da izusti ono što ga je kopkalo od početka njihova razgovora.

— Ti si sigurno udata?

Djevojka šutke ispruži ruke kako bi utvrdio da na njenim prstima nema nikakva prstena. Njene su oči blistale.

— Tvoj otac nije bio jedini koji se nadao da ćeš se jednog dana ipak vratiti — prošapće.

Preplavljen neobuzdanim osjećajima, Lew pokrije svojim šakama Velmine prste, a ona ga je i dalje raznježeno promatrala. Onda najednom svrne pogled po gotovo dupkom punoj blagovaonici i trgne se.

— Lew, oprosti, ovo je najgore doba dana. Hoćeš li poslije biti u gradu? Za najviše sat vremena neće biti gužve.

— Bez brige, bit ću tu negdje u blizini. Želio bih razgovarati s Lordyjem čim se pojavi. Zapravo, Velma, kako to da si se zaposlila u ovom salunu? Prije si obično pomagala ocu u dućanu.

— Otac je umro — protisne djevojka. — Umro je prije četiri godine. Nisam

mogla sama voditi trgovinu, pa sam je prodala i kupila ovaj salun. I Millie je uložila svoj dio tako da je salun zajednički.

— Zao mi je zbog tvog oca — tiho će Lew. — Nekako smo na istom: oboje smo sarti na svijetu.

— Imam neku tetu u Kansas Cityju, ali ja sam željela ostati ovdje. Zнала sam da će se jednog dana vratiti...

— Tu sam — kimne Lew — i namjeravam ostati.

Djevojka mu stisne ruke, a zatim ustane od stola i ode u kuhinju. Promatrajući njenu spodobu u dnu blagovaonice, vrzle su mu se glavom koje-kakve misli. Mnogo toga što je čuo nije bilo povoljno i stoga će biti prinuđen dobro razmisliti o svojim postupcima prije nego što nešto poduzme. Isto tako, nije smio smetnuti s uma da je ovamo stigao i sa službenim zadatkom. Još je bio pomoćnik saveznog šerifa i to će biti dok ne okonča povjerenju mu zadaću. Tko zna, možda će mu uspjeti jednim udarcem ubiti dvije muhe? Samo to nisu bile muhe, već krvoločni vukovi, lukavi i nemilosrdni.

Millie mu je donijela ručak i dok ga je posluživala, srdačno se osmjeivala. Nagadao je da joj je Velma pripovijedala o njemu. Kad se udaljila, pohlepno se bacio na jelo koje ga je mamilo svojim mirisom. Velma je zaista odlično obavljala svoj posao. On ima ranč ili barem tri četvrtine ranča na kojem ga nije bilo šest godina, na kojem šest godina nije ništa uradio... Je li pravedno da bude nasljednik nečega u što je njegov otac uložio cijeli život? Pobjegao je i ostavio oca samoga da se, onako star i bolestan, snalazi kako zna i um je. Ipak, nešto se značajno promijenilo! On se vratio i dužnost mu je da sredi sve što je zanemario, da obračuna s lopovima.

Malo poslije, dok je ispijao izvanrednu crnu kavu, Shelby je motrio goste koji su ulazili i izlazili iz saluna. Kad je konačno na vratima ugledao visoku i mršavu pojavu pridošlice, duboko uzdahne. Mahnuo je rukom kad je vidio da se Lordy Kale osvrće za slobodnim stolom. Njegov bivši kauboj prvo se sumnjičavo namršti, zatim zapanje-

no zagleda u njega i istom nakon toga pojuri prema njemu.

— Gospode! Valjda ne sanjam! To ne može biti istina! Lew! — povikao je razdragano Kale, visoki četrdesetogodišnjak neobično plavih očiju. — Kad si stigao, dječake? Očekujemo te od onoga žalosnog dana kad ti je otac umro. Znaš li da Charlie radi za »7 C 7«. Trudili smo se da se zadržimo u gradu ili okolici dok napokon ne stigneš. Znali smo da ćeš se pojaviti.

— Lordy, tako mi je drago što te ponovo vidim — konačno je Shelby došao do riječi. — Velma mi je dosta toga ispričala o prilikama u ovom kraju. Slutim da mi ti možeš kazati nešto više, je li tako?

— Naravno da mogu — otpovrne Lordy koji je svoj nadimak (Lordy — Gospode) zaradio zbog uzrečice bez koje je bilo nemoguće zamisliti bilo kakav razgovor s njim. — Neka sam proklet ako se nisi vratio u poganu kašu. »Box S« je opljačkan do posljednje daske, a Charlie i ja nismo mogli ništa učiniti. Ljutio se, ne ljutio, mi smo prepustili tebi da poravnas račune. Kao što sam ti već rekao, čekali smo te i pomoći ćemo da ranč »Box S« bude opet jedan od prvih u ovom kraju.

— Hajde, predahni malo. Može to pričekati dok se jelo ne ohladi — reče Shelby starom znancu i prijatelju koji je od naglog iznenađenja zaboravio da je svratio u salun zbog Velmine odlične kuhinje.

Najednom se Shelby trgne. U salun je nahrupio Butch Thompson i stao se ogledavati na sve strane. Očigledno je tražio nekoga. Kad je spazio Lewa, krenuo je dugim koracima prema njegovu stolu.

— Čini se da ovaj tobožnji zamjenik ima nešto na pameti — tiho će Shelby. — Iskrsne li kakva nevolja, a sve mi govori da ovaj njegov dolazak drugo i ne znači, ti se, Lordy, ne miješaj!

— Gospode, zar misliš da mogu sjediti skrštenih ruku ako se uvališ u neku gužvu?

Narednog trena već je uz njihov stol stajao predstavnik zakona u Haybrookku, namrgođen i nadmen u ulozi djelatitelja pravde.

— Želim razgovarati s vama, Shelby — reče važnim glasom koji je resko poput biča odjeknuo blagovaonicom i nagnao ostale prisutne da utihnu i osluhnu. — Dojahali ste iz Juniper Creeka, ako se ne varam?

— Ne varate se — progunda Shelby. — Prošle sam noći jahao kroz Juniper Creek. Jeste li zadovoljni mojim odgovorom?

— I te kako! Znao sam da je bilo tako... Maloprije mi je javljeno da je na putu kojim ste noćas prošli nađen mrtvac. Po svemu sudeći, on je tamo ležao nekoliko sati. Zanimalo bi me: kako da ga niste vidjeli i mene izvijestili o tome? Postoji samo jedan odgovor: mrtvac se prešućuje jedno u slušaju kad je riječ o vlastitoj žrtvi. Ne moram napominjati da sam veoma znatiželjan kako ćete odgovoriti na naredna moja pitanja. Preporučujem vam da bez opranja pođete sa mnom u moj ured.

Shelby je zabezeknuto zurio u zamjenikovo lice, ne shvaćajući u kakvu je to nepriliku upao. I onda mu odjednom sine. Netko ga se htio otarasiti. To mu je u hipu bilo potpuno jasno. Morao je priznati da su brzi i da nisu dugo čekali. Nastojao je da se na njemu ne zamijeti koliko je zatečen i zato mirno položi ruku na Kaleovo rame.

— Lordy, završi s objedom — reče spokojnim glasom. — Potražit ću te poslije. Upravo dok pomažeš tanjure, evo me natrag. Bit će to začas uređeno...

Pošao je prema vratima svjestan toga da svi u blagovaonici pilje u njegova leđa. Krajičkom oka je zamijetio kako ga Velma zabrinuto promatra s kuhinjskih vrata, no on se baš zbog toga nije htio okrenuti na tu stranu. Bio je zaokupljen prebiranjem činjenica koje su u ovom času vrijedile koliko i njegov život. Tako je, nije bilo dvojbe da mu je život u opasnosti.

II

Kad je stupio na pločnik Shelby se osvrne i pogleda niz ulicu. Ispred šerifova ureda bila su privezana tri konja. Preko sedla jednoga od njih bilo

je prebačeno tijelo nesretnika o kojemu je nadmeni zamjenik govorio.

— U gadnoj si neprilici — dobaci mu predstavnik zakona kad ga je sustigao.

— Ne bih rekao — odvrati Shelby.

Tvrdo je odlučio da ne otkriva pravi razlog svog dolaska u Haybrook, kao ni to, dakako, da je pomoćnik saveznog šerifa, kud i kamo značajnija ličnost u službi zakona negoli razmetljivac Butch Thompson. Netko mu je sve to namjestio i valjalo je istražiti tko i zašto.

— Kako ste doznali da sam stigao iz Juniper Creeka? — obrati se zamjeniku.

— Viđen si — kratko će naduvenko. — A sada zaveži. Ja sam taj koji ovdje postavlja pitanja, je li ti jasno?

Stigavši do konja s mrtvacem, Shelby strgne pokrivač kojim je pokojnik bio pokriven i sa svih strana promotri čovjeka koji je očito bio već podugo mrtav. Na licu i glavi skrutila se krv, tako da prizor nije bio nimalo ugodan. Lew spusti pokrivač zaključivši da mu je pokojnik potpuno nepoznat.

— Tko ga je dopremio? — zapita.

— Već sam ti rekao da zavežeš gubicu! — grune zamjenik. — Ulazi u ured!

Unutra se Shelby suoči s dvojicom muškaraca koje nikad prije nije imao prilike vidjeti. Oni su ga mjerkali s dosta ljubopitljivosti, a kad je Thompson banuo u prašnjavu prostoriju, jedan od njih zakorači naprijed.

— Da, to je taj kojega smo susreli na putu — poče neznanač. — Jurio je ovamo kao da ga gone svi vrazi. Ja i moj kompanjon bili smo tek prispjeli s ranča i zaputili se cestom iza njega. On nas uopće nije vidio, ostavljao je za sobom oblak prašine. Tri milje dalje pronašli smo onoga jadnika. I ovaj hombre sigurno ga je zapazio, ali čini se da on ništa nije prijavio nakon dolaska u grad.

— Na putu između Juniper Creeka i Haybrooka nije bilo nikakva mrtvaca — staloženo se upleo Shelby. — Da je onaj mrtvac ležao ne cesti, ja bih ga svakako vidio i budite sigurni da bih taj slučaj smjesta prijavio šerifu. Ili vas dvojica lažete ili niste pronašli truplo na mjestu koje spominjete.

Jedan od dvojice u šerifovu uredu spusti ruku prema svom opasaču.

— Ne nazivaj me lašcem — zaprijeti. Shelby se osmjehne.

— Ti si lažljivac i pol — reče.

— Stanite — umiješa se Thompson. —

— Shelby, umukni! I nemoj da moram ponavljati.

— Bit će najbolje da mu oduzmete revolver — predloži sudrug onoga kojega je Shelby maločas nazvao lažljivcem.

Lew se zagledao u njih trojicu držeci ruke na opasaču. Nastao je tajac pun iščekivanja.

Kрупni predstavnik zakona obližne usnice, čelo mu se nabralo.

— Nitko meni neće oduzeti revolver — oštro će Shelby. — Zamjeniče, da biste to izveli, potrebni su vam mnogo jači dokazi od ovih koje ste tako brzopleto smislili.

Thompsonovim licem razlije se izražaj neodlučnosti. Dapače trenutačne zbunjenosti. Shelby je prelazio pogledom s jednoga na drugoga. Netko mu je namještao igru i sada ga je najviše zanimalo što se to zapravo zbilo neposredno prije nego što je on ujahao u Haybrook. Je li sve to u vezi s rančom? Sjeti se Reecea Buforda i njegova ortaštva u ranču »Box S«. Odmah mu je bila mrska spoznaja da je njegov otac bio primoran uzeti ortaka kako bi opstojao.

— Onda, što ćete poduzeti? — podbode Shelby zamjenika. — Ne vidim nijednog dokaza zbog kojega biste me mogli zadržati. Ako mi netko kani namjestiti ubojstvo, neka se malo više potruđi, ovo je zaista suviše prozirno.

— Tko uopće govori o nekoj namještaljci? — bijesno uzvikne Thompson. — Ova su dvojica dojahala u grad dopremivši mrtvaca pred ured i izjavila su da su te prepoznali. Ja prije svega želim saznati sljedeće: zbog čega nisi podnio prijavu? Ako nisi imao što skrivati, što te priječilo da mi javiš da se na tom putu nalazi nečiji leš?

— Ja nisam ništa prijavio zbog toga što nisam ništa ni zamijetio, odnosno što što toga trupla nije bilo ondje kad sam onuda prolazio — reče Shelby, zastane i odmjeri dvojicu stranaca. — I kako dolazite na tu pomisao

da tako spremno povjerujete u njihovu riječ? Ja ih ne poznajem. A vi?

Britkost njegova glasa djelovala je na Thompsona poput zaušnica. Shelby je prosvjedovao munjevito, onesposobljavajući protivnike da se snađu. Morao je tako postupiti da bi što prije razotkrio što se sve iza toga krije. Bio je uvjeren da su očekivali njegov dolazak i da je ovo što ga je snašlo dio unaprijed pripremljene dobrodošlice. Ali, tko je bio mozak cijele ove prljave igre i koji su pravi razlozi da on bude uklonjen oдавде?

— Ova su dvojica ovdašnji — objasni Thompson. — Obojica rade za »Lazy B«.

— Reece Buford — naceri se Shelby. — Taj je, znači, zakuhao sve to!

— O čemu to on priča? — neuvjerljivo se izbeći jedan od Reeceovih najamnika.

Shelby nije odmah odgovorio. Misli su mu strelovito letjele. Buford je posjedovao četvrtinu ranča »Box S«, a neosporno je težio za tim da mu pripadne cijeli ranč. Nestane li jedan partner, drugi preuzima cijeli ranč. Zar to nije dovoljan razlog da on, Shelby, bude uklonjen na bilo koji način? Pa i na temelju lažne optužnice?

Nije smio prenatragiti, iako mu je sve to bilo vrlo sumnjivo. Pokušao je odgonetnuti na koji su mu način postavili tu zamku. Bio je načistu s tim da nisu mogli znati točan dan njegova dolaska. Dakle, netko je iz Juniper Creeka telegrafirao da je onuda prošao i da je na putu za Haybrook.

— Na čemu smo, zamjeniče? — Javi se Shelby. — Zar ćete me lišiti slobode na temelju tako jeftinih dokaza? Što ćete navesti u prilog optužbe? Pa i da sam nabasao na truplo i nisam vam to prijavio, zar je to protuzakonito? U ovoj zemlji čovjek vrlo brzo nauči da vodi računa samo o sebi i svom poslu.

— Možda ste ipak ispravan građanin — natukne Thompson. — Priznajem da sam postupio malo brzopleto. Činjenica je da čovjek nikad ne može biti krajnje oprezan u takvim situacijama. U posljednje vrijeme ovdje ima podosta koječega i moja je dužnost bila da se pozabavim slučajem dok je još sve svježije. Dobro, vi ste zasad čisti. Prepo-

ručio bih vam da budete u blizini jer se može dogoditi da opet moramo razgovarati.

— Ne mičem se oдавде. Ukoliko poželite da se nademo, posjetite me na ranču »Box S«. To je moj posjed i ondje ćete me lako naći.

— Prije nego što se zaputite onamo gdje ste naumili savjetujem vam da posjetite odvjetnika — napomene Thompson. — Neposredno prije smrti vaš je otac bio u vrlo lošim financijskim prilikama i lako je moguće da ćete otkriti kako ne raspolazete s onoliko imovinom koliko očekujete.

Lewa slediše ove riječi, ali je nastojao da se to ne zamijeti.

— Dobro, tada ću otići na razgovor s Herbom Bullockom.

— Bullock već dugo nije ovdje. Povukao se iz posla i odselio — zlobno će Thompson. — Porazgovarajte s Jethrom Daneom, njegovim mlađim kolegom.

— Hvala na obavještenju — reče Shelby.

Postrance okrenut, pođe prema vratima. Znao je da je opasno i potpuno nepromišljeno okrenuti leđa takvim ljudima. Na vratima se zaustavi.

— Vas dvojica... kazali ste da radite za Buforda. Dobro, mene se ne tiče kakve on ljude zapošljava, ali vi ste ovdje i meni i zamjeniku šerifa slagali u lice da ste me vidjeli na onom putu i ja vam to nikad neću zaboraviti. Kako se zovete?

— Ja sam Burt Ketcham — odgovori viši. — I da znate, nismo lagali. No, ako vam se ne dopadaju naše izjave, izvolite nas pričekati izvan grada!

Shelby im namigne.

— Ako mi bude stalo do toga, tada će to biti ondje gdje ja odredim i kad ja odredim! — reče, a zatim obrati pozornost na nižeg, inače krupnog momka. — Gospodine, a vaše ime?

— Mitch Yates. I da vas odmah upozorim da me ljudi obilaze u velikom luku ako mi jednom stanu na žulj. Strpljiv sam i sačekat ću priliku da se pozabavim vama, Shelby. Ne svidate mi se.

— Možda biste me lakše strpali u zatvor ili u grob da ste me osobno potražili nego što ste se poslužili ovim šupljim izmišljotinama — pripomene

Shelby i nasmiješi se u sebi kad vidje kako su se ukrutili.

— Shelby! Što vi sebi uobražavate? — goropadno će Thompson. — Kojim pravom dolazite ovamo i pravite se važan? Pripazite, da sam htio, bi biste se već nalazili iza rešetaka.

Nešto je Lewu govorilo da je stekao prednost pred protivnicima i da im može očitati lekciju:

— Željeli ste reći da biste htjeli tako nešto učiniti. Jasno vam je da nemate dovoljno dokaza i da ne možete sprovesti u djelo ono što ste naumili. Mišlim da se sasvim dobro razumijemo... Još ćemo se mi sresti!

Rekavši to, Shelby izide iz šerifova ureda. Koračajući prema salunu, jedva se svladao da se ne okrene. Tek na ulazu baci kratak pogled unatrag, međutim, nitko ga nije pratio. Od maloprijašnje trojke nije bilo ni traga. S osjećajem velikog olakšanja krene k stolu za kojim ga je čekao Lordy Kale.

— Lew! Sve mi se čini da su neprilike počele prije nego što si se dospio smjestiti — dobaci mu kauboj.

— Neprilike? O čemu ti to zapravo govoriš?

— Nisam baš posve siguran, iako sam uvjeren da nešto postoji. Sve je to zamršeno, tajanstveno. Valja poći od toga da netko pokrada rančeve.

— Zeliš li time reći da su krađe posvuda, očigledne, ali da rančeri iz nekih određenih razloga ništa ne poduzimaju?

— Tako otprilike. Prvi je bio napadnut »Box S« i taj je ranč najteže stradao. Lew, vjeruj mi kad ti kažem da nikad prije nisam vidio da jedan ranč može propasti za tako kratko vrijeme. Da si samo bio ovdje... Tvoj se otac suprotstavljao koliko mu je zdravlje dopuštalo, ali mu je iz dana u dan bivalo sve gore i više nije bio kadar obavljati osobni nadzor.

Shelbyja opet obuzme kajanje, no brzo se pribere jer je znao da treba brzo raditi da bi spasio sve što se još može spasiti. Samim tim iskupit će se za svoje postupke prema ocu.

— Moram na razgovor s tim novim odvjetnikom Jethrom Daneom — saopćiti prijatelju. — Lordy, nemam pojma koliko sam od ranča baštiniio, ali ako

bude dovoljno i ako mi trebaju iskusi jahači, hoćeš mi se pridružiti?

— Možeš se kladiti u to! — uzvikne Lordy oduševljeno. — Lew, već sam ti napomenuo da smo te Charlie i ja nestrpljivo očekivali da se vratiš! Nikad prije nisam vjerovao da vrijeme prolazi tako sporo. Ponekad nam se činilo da nikad nećemo dočekati taj dan kad ćemo te ugledati u prašnjavom Haybrookku. Charlie i ja smo napravili sve što je bilo u našoj moći. Na žalost, nismo imali nikakva udjela u upravljanju rančem. Kad je upao Buford, više se ni u što nismo smjeli miješati. Ipak, ostali smo na ranču dok stari nije umro. Tada smo otpušteni, frknuli smo s ranča poput tanadi.

— Idem do odvjetnika da saznam što više. Pretpostavljam da je to najpametnije prije nego što počnemo s bilo kakvim planovima.

— Lew, pazi — upozori ga prijatelj.

Zurio je niz ulicu dok nije spazio natpis odvjetničkog ureda. Poželi da ga iza vrata dočeka stari Herb Bullock, međutim, tako nešto spadalo je u nedostižnu prošlost... Nekoliko trenutaka nakon što je pokušao vrata otvoriti čovjek srednje visine i prodornih plavih očiju. Gledao ga je netremice očekujući da se predstavi.

— Ja sam Lew Shelby.

— Molim — kimne odvjetnik i širom otvorivši vrata propusti ga u ured. — Da budem iskren, vašoj se posjeti nadam već više dana. Izvolite, sjednite. Ja sam Jethro Dane. Kao što vam je poznato, ja sam preuzeo posao od Herba Bullocka koji je bio odvjetnik i vašega oca.

Stisak ruke bio mu je nekako mlak i odbojan. Nasmiješi se Shelbyju dok je ovaj sjedao na stolicu ispred pisanih stolica.

— Vruće je, zar ne? Kad ste stigli u Haybrook?

— Prispio sam tako reći maloprije... Želio bih odjahati na »Box S« što je moguće prije.

— Vi niste vidjeli oca posljednjih šest godina, zar ne? — zapita Dane i posegne za odloženim spisom zamrlijanih korica.

— Ne, Bio sam veoma zauzet raznim stvarima. Sad otkrivam da sam pogriješio. Nisam smio otići... Da sam ba-

rem mogao pretpostaviti što će se zbiti...

— Istina, vaša bi mu pomoć i te kako dobro došla. Dosta toga mi je ispričao kad sam preuzeo ured od Herba Bullocka. »Box S« je sve više tonuo u dugovima i kad je sasvim nestalo novca, vaš je otac bio prisiljen uzeti partnera. Otada je, slobodno mogu reći, krenulo od zla na gore.

— Zašto je morao uzeti partnera? — gnjevno upita Shelby. — Zar nije mogao dići zajam od banke koji bi mu pomogao da prebrodi krizu?

— Banka nije mogla preuzeti takav rizik. Kradljivci stoke bili su sve bezobzirniji, a samim tim »Box S« sve manje vrijedan.

Shelby je sa zebnjom promatrao spis u odvjetnikovoj ruci.

— Znajte, nemate mnogo novaca u banci — produži Dane. — Zasad je prodana samo četvrtina...

— Samo četvrtina! — gotovo radosno uzvikne Shelby, a odvjetnik ga zainteresirano pogleda.

— Točno, prodana je samo četvrtina, a novac od prodaje je položen na račun. Međutim, sva nova goveda koja je otac kupio otišla su na isti način kao i prethodna. Na bankovnom računu ima samo nešto više od tisuću dolara. Tu su još tri četvrtine ranča koje pripadaju vama...

— Ne baš mnogo za cijeli jedan život! — ote se Shelbyju, prisjetivši se svog radišnog i vrijednog oca.

— »Box S« je bio uzoran ranč do pojave kradljivaca — reče Dane i završi glavom. — Neizmjerena je šteta da su se uspjeli toliko osiliti. No, čini se da mjesne vlasti nisu u stanju da ih obuzdaju.

— To me i ne čudi ako je glavni predstavnik zakona onaj sa značkom zamjenika kojega sam susreo.

— Thompson je uspio održati red u gradu. Inače cijeli ovaj kraj doslovce vapi za pravim zakonskim mjerama. Te su bande zaista raspojasane.

— Zar se mjesni rančeri nisu udružili? — prekine ga Shelby. — Mislim kao u starim danima. Još kao dječak upamtio sam vješanje dvojice kradljivaca stoke izvan grada.

— Bila je to surova pravda.

— Surova, ali zato djelotvorna — pri-dometne Shelby.

— Danas smo malo civiliziraniji. Svi se slažu da se nešto mora poduzeti. Konačno, u pitanju je opstanak rančera. Slučaj vašeg posjeda najbolji je primjer kako česte krađe stoke mogu dovesti čovjeka na prosjački štap.

— Ne brinite, ja ću već nešto poduze-ti — reče Shelby i ustane. — Ako ste me upoznali sa svime što je prijeke potrebno, ja bih odjahao do svoga ran-ča. Dugo ga nisam vidio i jedva čekam da stignem onamo. Malo mi je teško pri srcu što me ondje neće nitko dočekati...

— Prije nego što je umro vaš je otac bio potpuno skrhan čovjek — reče Dane i raširi ruke kao da se ispričava. — Krivo mi je što mu nisam mogao osobno pomoći.

— Prije svega, to je bila moja duž-nost, pa prema tome i moja je krivnja što je otac umro sâm samcat. Nadam se da ću barem nešto uspjeli urediti onako kako bi on želio. U prvom redu pozabavit ću se tim krađama i obuzda-ti ih na svoj način — zakonski ili pri-bližno tako!

— Ukoliko obuzdate krađe, imat ćete mnogo šanse da »Box S« pretvorite u ranč kakav je bio prije. No bilo bi to mnogo jednostavnije kad biste saku-pili novac i otkupili onu četvrtinu od Reecea Buforda.

— Da budem iskren, već sam razmiš-ljao o tome. Iako nisam vidio Buforda tolike godine, sve mi se nekako čini da mi on ne bi dragovoljno prodao taj dio. Nešto mi govori da bi se on vrlo rado dočepao cijelog ranča — zamišlje-no će Shelby i ispričavjedi odvjetniku događaj s podmetnutim lešom.

— Čudna stvar — suglasi se Dane. — Hoćete li da vas zastupam u tom slu-čaju? Da se malo propitam unaokolo?

— Dobro — pristane Shelby. — Nešto se neprekidno zbiva iza mojih leđa i što više saznam o tome, bit će mi od velike koristi kad dođe do konačnog obračuna.

— Odmah ću posjetiti zamjenika šeri-fa i zatražiti da mi potanko objasni o čemu je riječ. A što se tiče ranča, još nešto: prilikom prodaje zastupao sam vašega oca i čestito štilio njegove inte-rese. Buford je toliko želio domoći se

te četvrtine da je pristao i na jednu posebnu kauzulu u ugovoru, a ona gla-si ovako: ako vaš otac u roku od toč-no godinu dana bude u mogućnosti da isplati prodajnu cijenu s pribrojenim kamatama, Buford će se odreći svih prava na taj dio posjeda.

— Kada ističe ta godina dana? — us-plahireno će Shelby skočivši sa stoli-ce.

Dane prevrne nekoliko papira i na-kon nekoliko trenutaka, koji su se Lewu činili kao vječnost, odgovori: —

— Evo ga! Imate još ravno dva mje-seca da sakupite gotovinu.

Shelby se prvi put nasmije.

— Sve mi se više dopadate — reče odvjetniku koji se na to također nas-miješio. — Kolika je ta svota?

— Četiri tisuće dolara! — zabubnja Dane prstima po stolu. — Da znate, bilo je teško izvući toliku svotu od Buforda unatoč njegovu navaljivanju da kupi to zemljište. Ja sam učinio koliko sam mogao.

— Možete se odmah baciti na prikup-ljanje dokumenata koji su potrebni za kupoprodaju te četvrtine. Posljednjih godina dobro mi je išlo i u mogućno-sti sam da platim tu cijenu i kamate. Samo, ne želim da Buford za to doz-na, barem ne zasad. Prije nego što se pojavim sa svojim zahtjevom za pod-mirenje duga moram otkriti pozadinu svega ovoga.

— To vam je odlična zamisao. I ja sam vam namjeravao tako nešto pred-ložiti. Moj je privatni savjet da bude-te stalno na oprezu. Uđete li nesmotre-no u osinje gnijezdo, bit ćete izbodeni na tisuću mjesta. Tako se barem običa-va kazati.

Shelby mu srdačno kimne.

— Razgovor s vama bio je i ugodan i koristan. Opet ću vas uskoro posjeti-ti, a vi mi dotle središte sve papire. Dotad ja ću već znati na čemu sam.

Kad je izašao iz odvjetničkog ureda, osjećao se neuporedivo lakše nego prije tog posjeta. Dok je brzao na sasta-nak s Lordyjem, razmišljao je o sve-mu što mu se dogodilo za ovo kratko vrijeme otkako je ujahao u Haybrook. Bio je veoma zadovoljan novostima o ranču. U proteklih šest godina njegov

se bankovni račun zavidno povećavao, pogotovu poslije uspješnih potjera za ucijenjenim banditima. Da je znao da otac ima novčanih poteškoća, bio bi mu poslao koliko bi god starome bilo potrebno.

Bio je odviše zamišljen dok je hodao pločnikom. Već dugo nije bio tako odsutan mislima. Obično bi uvijek vodio računa o okolini, bilo da je u nekom naseljenom mjestu ili negdje u prirodi. Ali sad ga je toliko toga odjednom snašlo da je njegova pažnja naprosto popustila. I tako nije zamijetio prolaznika koji se naglo zaklonio u obližnji mračni prolaz. Postao je svjestan opasnosti istom kad su odjeknuli pucnjevi iz revolvera. Smjesta se bacio na tle, dok mu je desnica instinktivno poletjela prema revolveru. Časak zatim držao ga je u ruci i već je nanišanio kad su zatreštali novi hici. Tanad koja se zabijala tako reći ispred njegova nosa zasula mu je oči prašinom.

III

Napadač je ispraznio revolver pucajući u Shelbyja, a zatim se dao u bijeg. I Shelby je dva puta zapucao, ali više stoga da zbuni unajmljenog ubojicu, jer ga uopće nije dospio čestito vidjeti. Kad je zamijetio da se napadač namjerava izgubiti, zapuca još jednom.

Sad je bila prilika da pojuri za plaćenikom. Podigne se na noge s revolverom u ruci i pohita u prolaz između kuća. Bilo mu je potpuno jasno da se izlaže opasnosti novog mučnog napada ako bjegunac nije bio sam. Kad je dospio do kraja prolaza, spazi nekog jahača kako se u galopu udaljuje. Shelby ispali dva hica. Jahač na konju se zanese i u jednom se času činilo da će izgubiti ravnotežu i pasti iz sedla. Ipak se održao, polegao uz vrat konja i izgubio. Shelby izvna napuni revolver, a malo zatim začu je bat čizama. Kroz prolaz dolazio mu je u susret šerifov zamjenik Thompson s velikim koltom 45 u ruci. Gotovo bez daha zaustavi se uz Shelbyja i napetim pogledom zapilji u oblaćić prašine koji je za sobom ostavio nepoznati jahač.

— Šta se to, do đavola, događa? — izdere se na Shelbyja kao da je on glavni krivac za pucnjavu na ulici.

— Ne znam — mirno će Shelby spremajući revolver u navlaku. — Napadnut sam dok sam prelazio ulicu. Zar me kanite okriviti da sam ja zapodjeo ovu gužvu?

— Mogao je nastradati netko nedužan. Nije dobro ovako se obračunavati usred grada dok naokolo šeta miran svijet — siktao je Thompson.

— Dakle, po vašem, trebalo je da dopustim da me onaj ubije kao zeca u preriji?

— Ništa nisam rekao. Okupit ću potjeru i poći za vašim prijateljem. Svejedno, mislim da ste nešto preslobodni u korištenju oružja!

— Mislite vi što god hoćete! Ako netko pripuca na mene, moje je pravo da se branim. Nema zakona koji mi to može uskratiti.

Shelby je bio u napasti da izvadi svoju službenu značku i poturi je pod nos netrpeljivom predstavniku vlasti, ali se suzdržao. Jednostavno ne bi imalo nikakva smisla da otkriva svoj službeni identitet. Njegov dolazak u Haybrook da preuzme ranč »Box S« bilo je idealno pokriće za njegov zadatak. Nitko ne može naslutiti da je on savezničev zakon, pa da će li se u potragu za kradljivcima stoke, svi će to protumačiti kao potpuno razumljiv potez rančera čiji je posjed stalno na udaru otimača.

Thompson se lagano zaputio natrag u glavnu ulicu, dok je Shelby još zamišljeno stajao na mjestu s kojega je ispalo dva posljednja hica. Smatrao je da je potrebno da i on krene za bjeguncem, ako ni zbog čega drugoga, a ono stoga da nadgleda Thompsonovu potjeru u koju nakon svega što se odigralo uopće nije imao povjerenja. Prije nego što išta poduzme, treba imati svoje ljude na ranču, a tek onda prolunjati bližom i daljom okolicom.

Već je bio na izlazu iz prolaza kad ugleda Lordyja kako brza prema njemu.

— Lew! Čuo sam pucnjavu, ali nisam imao pojma da si ti u opasnosti sve dok netko nije uzviknuo tvoje ime. Je li sve dobro? Jesi li ozlijeđen?

Po svemu sudeći, opet si bio miljenik sreće...

— Ja sam dobro, ali sam zato pogodio napadača. Ne znam koliko je ozbiljno ranjen. U jednom trenu činilo se da će pasti iz sedla. Možda će ga onaj naduveni zamjenik uhvatiti, kazao je da ide njegovim tragom.

— Neće taj napraviti ništa pametno — reče Kale odmahujući rukom.

— Nije baš primjeren zaštitnik zakona, a?

— Uobraženko! Uspjelo mu je pohvatiti nekoliko sitnih lopova, to je sve. Nema hrabrosti da se uhvati ukoštac s pravom morom ovog kraja — kradljivcima stoke! Osim toga, povezan je s nekim ljudima koji su više nego sumnjivi. Što više, to su mu najbolji prijatelji.

— Ispričaj mi podrobnije — ponuka Shelby Lordyja dok su odmicali ulicom.

— Možda bi bilo najbolje da pričekamo s time dok nam se ne pridruži Charlie. On se svake večeri prošulja gradom da vidi ima li nečega novog u vezi s tobom.

— Želim da se ti i Charlie vratite na stari posao na ranč »Box S«!

— Odmah! — poviče Lordy i značajno pomiluje svoj kolt 45 koji mu se klatio u navlaci o boku. — Kako je bilo kod odvjetnika? Toplo se nadam da nisi čuo samo najcrnje vijesti!

— Sve će biti dobro, i to kako se samo poželjeti može. Reci mi kad ćeš moći preuzeti posao na ranču?

— Dogovorio sam se da radim od danas do sutra, jer sam znao da ćeš, čim dođeš, zatražiti da se Charlie i ja smjesta vratimo na naš dobri stari »Box S«. Moram samo svom sadašnjem gazdi kazati da si se vratio i slobođan sam.

— Dobro, tada pohitaj i saopći mu to, a ja ću pričekati Charlieja. Osedlaj konja i budi spreman za polazak čim osvane Charlie.

— Jipiii! — cikne Kale i zavitla šeširrom iznad glave. — Kako sam dugo čekao na ovaj dan! Šefe, bit ću spreman za pokret čim kažeš!

Shelby je sa smiješkom promatrao skakutavu silhuetu prijatelja koji je žurio prema kovačnici. I on je bio nestrpljiv da se vrati na ranč. Nije

bilo toliko naivan da se zavarava pukim maštanjem. Obnova »Boxa S« neće biti nimalo laka. Prije nego što se bude pretvorio u običnog rančera morat će obaviti onaj svoj glavni zadatak.

Zaputio se u konjušnicu i prispio onamo baš kad je Thompson iz nje izlazio. Ne govoreći ništa, pokazao mu je glavom u kojem se smjeru izgubio napadač. Shelby opet pomisli kako bi bilo mudro slijediti Thompsona, ali odolji toj želji i krene u potragu za konjušarom.

— Nisam znao tko ste kad ste dojahali u grad — dočeka ga konjušar mnogo ljubaznije nego onda kad mu je doveo svoga konja. — Drago mi je da sam vas upoznao. Ja sam Pete Yelding! Već nekoliko godina brinem se o konjima Haybrooka i njegovih gostiju.

— Pete, drago mi je — reče Shelby i pruži mu ruku.

Yelding je bio visok i vitak čovjek od pedesetak godina.

— Pa, isplati li se držati konjušnicu? — upita ga Shelby.

— Tako, tako. Bilo bi kudikamo bolje kad bi napokon netko sredio te stokokradice. Nekako mi se čini da ćete vi nešto poduzeti.

— Razgovarat ću o tome i s ostalim rančerima — najavi Shelby. — Ovo što se ovdje sada zbiva mora se obustaviti. Ja ću obaviti svoj dio i ako bude pomoći sa strane ne vidim razloga da ne uspijemo. I prije je bilo krađa u ovom kraju, pa se to na kraju ipak sredilo.

— Da, bilo je krađa, samo ne takvih razmjera. Današnji su lopovi neuhvatljivi.

— Je li za to kriva mjesna vlast? — upita Shelby.

— Teško je to reći. Krađe su učestale tek poslije povlačenja Jima Harriisa. Tražili smo pomoć šerifa iz Willow Benda. On je njuškao posvuda unaokolo, ali bez ikakvih rezultata. Ako je ovo današnje stanje u našem kraju nastalo krivicom zamjenika šerifa, ja mu to nikako ne bih htio osobno priopćiti. Razumijete?

— Ja sam već kazao svoj sud o ovoj situaciji zamjeniku — procijedi Shelby. — Nego, je li Charlie Waggener stigao u grad?

— Nije. On običava podvečer prošetati gradom raspitujući se za vas — reče Yelding i počeše bradu. — Pretpostavljam da znate kako se Buford ponio prema njemu i Kaleu kad je preuzeo upravljanje rančom poslije smrti vašeg oca.

— Čuo sam. No, ispraviti ću to ja i najskorije vrijeme.

Odjeknuo je topot kopita ulicom i Shelby se trgne.

Bio je to odista Charlie Waggener!

Kad je prepoznao Shelbyja, zauriao je indijanski bojni poklič i poletio mu u susret.

— Lew, Lew! — podvriskivao je i bacivši se iz sedla u tri skoka prišao Shelbyju. — Momčino, opet smo zajedno! Nemaš pojma kako nam je bilo dok smo te iščekivali!

— I ja sam presretn što sam se vratio. Ovdje sam svega nekoliko sati i već sam proključio sijaset stvari. Uz ostalo ispričali su mi kako ste ti i Lordy progurali te teške godine.

— Jesi li bio s Lordyjem?

— Naravno. Nagovorio sam ga da otkáže sadašnji posao kako bi mogao s nama na naš stari ranč. I ti bi opet jašio za »Box S«, zar ne?

— Još pitaš! Jedva čekam taj trenutak! Ja sam duboko u srcu osjećao da ćeš se vratiti. Lordy baš nije bio potpuno siguran, međutim, ja sam ga uvjeravao da ćeš se pojaviti čim saznaš novosti. Lew, veoma si nam nedostajao. Ocu pogotovu. Da si se barem vratio nekoliko godina ranije...

— I ja žalim što nisam — promućuronuto Shelby. — Ali, zašto da razgovaramo na taj način? Tu sam i ozbiljno se kanim pozabaviti tim kradljivcima. Sasvim su nas ogolili, je li?

— Aha — kratko odvrati Charlie.

— Imaš li bilo kakvu zamisao tko se krije iza toga? Gotovo bih se mogao okladiti da su u to umiješani prsti nekoga ovdašnjeg čovjeka. Stranac se ne bi drznuo u tolikoj mjeri bez podrške nekoga domaćeg.

— Gotovo mi je mozak ishlapio dol sam raščlanjivao kombinaciju po kombinaciju.

— Podimo na piće, pa ćemo porazgovarati uz čašicu. Eno, stiže i naš Lordy. Mućnemo li sva trojica glavom, valjda ćemo iznaći neko rješenje. Ali,

moram ti reći jednu stvar: ovaj obračun sa stokokradicama neće biti lak, netko može i zaglaviti.

— Sad mi predstavljamo »Box S« — mirno će Charlie. — Po svemu sudeći, tvoj je otac izvukao kraći kraj stoga što mu mi nismo mogli pomoći. Međutim, sad si ti ovdje i spreman si da se boriš. I u tome je ta velika razlika. Lordy i ja bit ćemo uz tebe. Neka se zakuha, pa ćeš vidjeti da ćemo izravnavati sve zaostale račune. Cijeli taj splet događaja budi u meni tužna sjećanja, a ostavio mi je u ustima gorak okus kojeg ću se osloboditi istom ako zgrabim te zlikovce!

— Baš kao u dobra stara vremena! — raspoloženo dobaci Lordy kad su mu se približili. — Otkad nismo ovako utroje prošetali ovim gradom!

— Pođimo na piće — pozva ih Shelby. — Moramo ozbiljno poragovarati o svemu, ali mi vas dvojica prije toga potanko morate ispriopovijedati što se to zbivalo u ovom kraju otkako me tu nije bilo.

Ušli su u salun i pošto su naručili pića smjestili su se i jednom tihom kutu. Shelby je najprije nanizao sve što ga je snašlo nakon što je ujahao u Haybrook.

— Čini mi se — kazao je zamišljeno na kraju izlaganja — da oni s ranča »Lazy B« imaju svoje prste u svim tim providnim namještajkama. Evo, na primjer, ona dvojica koji su dopremili leš! Zar oni nisu na platnom spisku gazde ranča »Lazy B«?

— Kako se zovu ta dvojica? — zapita Waggener.

— Burt Ketcham i Mitch Yates — odvrati Shelby.

— Pazi, molim te! — iznenadi se Charlie i gotovo skoči sa stolice. — Ketcham je Bufordov predradnik i nastanio se na »Boxu S« poslije smrti tvog oca. Ta dva klipana zapravo su nas smijenili. Razumiješ: nas otpustili, a njih primili na posao?

— Izvanredno. I danas su ta dva bandita bila u zasjedi, očekujući moj nailazak kako bi mi kao očevici pripisali onu naivnu priču s mrtvacem, bez obzira na to, da li me zbog nje poslije proglasili ubojicom ili sumnjivcem koji je vlastima zatajio očito ubojstvo!

— Ipak, oni te nisu poznavali — prekinuo ga je Lordy.

— Ako se ne varam, u kući na ranču obješena je na zidu moja velika fotografija, a ja se u ovih šest godina nisam toliko izmijenio da me ne bi mogli prepoznati, je li tako?

— Točno — složi se Charlie. — Što si onda naumio, Lew?

Shelby na to izloži što je obavio kod odvjetnika.

— Preostala su još puna dva mjeseca do isteka roka. Na svu sreću imam u banci veću svotu od one koja je potrebna za isplatu, ali ne bih htio da to Buford prerano dozna. Neka vjeruje da sam u škripcu, pa ćemo ga mi u ta dva mjeseca pomno nadzirati. O njemu se ionako gotovo ništa podrobnije ne zna. Čuo sam neke priče o njemu još dok sam bio ovdje kod kuće, no tada sam bio premlad da se njima bavim. Koliko se sjećam, on je naslijedio »Lazy B« kad mu je umro otac?

— Da, tako je bilo. Sad mu je nekih četrdesetak godina — uplete se Charlie. — Već tada kad mu je tvoj otac prodao dio ranča on se zagrijavao za cijeli »Box S«. Neka se nosi do sto đavola! U pitanju je samo četvrtina zar ne?

— Tako je, u pitanju je četvrtina posjeda. Kao što sam rekao, dogovorio sam se s odvjetnikom da prikupi sve potrebne papire za isplatu te svote i kamata povrh toga, kako bi izmirenjem duga ranč opet bio naš. A što se tiče kradljivaca, njima ću objaviti bespoštedni rat, i to do istrebljenja. Teško mi je zamoliti vas da mi se pridružite nakon svega što ste dosad podnijeli zbog »Boxa S«. Usput, možete nastradati!

— Koješta! — pobuni se Waggener. — Dovoljno nas poznaješ i zato ne lupetaj koješta.

— Eh, kad bi ti znao otkad me svrbe prsti da zapucam na te zvijeri — uzvikne Lordy. — Jedina je nevolja u tome što i. je teško pronaći. Malo-pomalo sve me više obzima osjećaj da ćemo ih istjerati iz njihovih rupa!

— Obećavam vam da ću ih otkriti, pa makar me to stajalo glave! — mrko reče Shelby stisnutih usnica.

— Tako se govori — pohvali ga Charlie. — Nego, da se mi zaputimo na

ranč, jeste li za to? Ja sam se oprostio od svoga poslodavca, on je pristao da me pusti. I tako mogu opet jahati za »Box S«! Dat ću za njega i život ako zatreba!

— Nadam se da to neće biti potrebno — ganuto prošapta Shelby.

Malo zatim napustili su salun i krenuli prema konjušnici. Kad su se našli na ulici, Shelby baci pogled niz ulicu i pokuša sagledati taj prašnjavi grad očevim očima. Na tren mu se učinilo da je spoznao koliki je bio otčev bal kad je shvatio da se sve nepovratno kotrlja nizbrdo... Penjući se u sedlo zakune se u sebi da će uništiti lupeže koji su skratili život njegovu ocu.

— Naprijed! — poviče.

I sva trojica, mamuznuvši konje, pojure iz grada, da bi čas potom nestali u oblaku uskovitlane prašine.

Ranč »Box S« nalazio se devet milja sjeverozapadno od Haybrooka. Kad su u daljini zamijetili obrise imanja prema kojem su hitali Shelby zaustavi konja. Zatomio je uzdah i ispitujućim pogledom promotrio okolicu. Nalazio se na mjestu odakle su potjecala njegova najranija sjećanja iz djetinjstva. Bio je svjestan toga da će radije umrijeti nego se odreći ove rodne grude.

— Moramo biti oprezni — napomene Waggener. — Ketcham i Yates su opasni kojoti. Jednom sam se gotovo zabravio i potegao revolver, a vjerujem da su to oni baš očekivali kako bi Lordyja i mene posmicali po jednim metkom.

— Lew! Oni bi to učinili bez i najmanje griznje savjesti — potvrdi Lordy.

— Da se dogovorimo, vi se ravnajte po meni i stoga me pozorno motrite — naredi im Shelby. — Bude li došlo do puškaranja, ja ću to naslutiti barem djelić sekunde prije ostalih. A ako budete slijedili moj revolver, uvjerit ćete se da sam brži i od sotone!

— Čime si se bavio u ovih proteklih šest godina? — obrati se Waggener prijatelju.

— O tome ćemo poslije — procijedi Shelby. — Trenutno sam suviše zauzet ovim krivicama prema kojima neću imati nimalo milosti ako se usprotive.

Ponovo su potjerali konje i kroz koju minutu su ujahali u dvorište. Shel-

by je otkopčao navlaku revolvera i nasmiješio se kad je opazio da su se prijatelji odmakli od njega. Jedan je vrebao lijevo, a drugi desno.

Sjahali su pred kućom, ali sve dotle nikoga nisu zamijetili. Shelby se nerado podsjeti da je on predstavnik zakona i da mora biti spreman za svaku situaciju jer nevolje samo što nisu iskrsnule. To mu je pomoglo da odagna sentimentalne uspomene koje su ga preplavile kad je zakoračio na prag roditeljskog doma.

Pod trijemom s lijeve strane pojavi se neki čovjek s puškom u rukama. Shelby odmah prepozna Mitcha Yatea.

— Yates! Dođi ovamo — zapovijedi Shelby. — Kad je riječ o meni, puška ti neće mnogo pomoći. Gdje je Ketcham?

— Ovdje sam! — osorno će čovjek koji se tog trena pojavio na vratima s revolverom u ruci. — Što ćeš ti ovdje?

— Pretpostavljam da vam je poznato da sam ja vlasnik tri četvrtine ovog ranča — odgovori Shelby.

— Ovdje je gazda Buford i samo on ovdje izdaje zapovijedi! — izdere se Yates. — Bit će najbolje da smjesta odjašeš na »Lazy B« i porazgovaraš s njime prije nego bilo što poduzmeš.

— Imam ja bolji prijedlog — reče sigurnim glasom Shelby. — Vi pođite na »Lazy B« i prenesite Bufordu da sam se vratio i da preuzimam svoj ranč.

— Vidi ti njega! — nacerio se Ketcham. — A što ako te mi istjeramo odavde?

— Zar nije netko od vas dvojice večeras bio nastrijeljen? — prijeteći zapita Shelby.

Nastade zloslutan tajac u kojem se Shelby osvrne dvorištem. Njegovu oštru oku nisu promakla tri jahača koji su im se naglo približavali. Dolažili su iz pravca ranča »Lazy B«.

— Ovo će jamačno biti vaši drugari — resko će Shelby. — Možda je i Buford s njima, pa ću vam prištedjeti trud i sam saopćiti gazdi da nemate što tražiti na mom ranču.

Ketcham se povuče dublje u kuću, ali ostavi vrata odškrinuta i Lew je vrlo dobro znao da ih i dalje drži na nišanu. Mitch je zamaknuo iza ugla kuće i uskoro se začuo njegov glas:

— Ketcham, to je gazda. Pripazi i dalje na njih dok naši ne stignu.

Shelby okrene leđa kući i Ketchamu, pa pogleda u Charlieja i Lordyja. Obojica su bili napregnuti, ali na njihovim licima nije bilo traga strahu. Kad susretoše njegov pogled, značajno kimnuše.

— Hej, vas dvojica, povedite konje u koral — poviče Shelby i namigne. — Nahranite ih i napojite. Kad smo već tu, onda i ostajemo.

Waggener povede i Shelbyjevog konja.

Najednom Ketcham pobjesni.

— Da ste ostali na mjestu! — zaurla.

Shelby se okrene i postavi između Ketchamova revolvera i svojih ljudi.

— Ketcham, što misliš kako ćeš završiti ako me ubiješ? — obrecne se na Ketchama. — Ja sam vlasnik tri četvrtine ovog ranča. Objesit će te zbog ubojstva. Zar ti Buford nije savjetovao da se drukčije ponašaš kad se pojavim?

— To ti njega sam pitaj!

Shelby mu iznova okrene leđa i sjedne na najnižu stepenicu ispod trijema podbočivši se o koljena. U tom položaju zatekla su ga trojica jahača koji su uletjeli u dvorište kao prerijski vjhor. Shelby je odmah prepoznao Reecea Buforda. U sebi se žestio: ako je to čovjek koji je odgovoran za sve nedacne na njegovu ranču, tada će biti prinuđen odgovoriti na mnoga njegova ne baš ugodna pitanja.

Buford je bio krupan četrdeset petogodišnjak crvene kose i zelenkastih očiju koje su donekle ublažavale surov izražaj njegova lica. Po njegovim kretnjama i ponašanju nakon silaska s konja nije bilo sumnje da Buford spada među odlučne i oteresite ljude.

— Ketcham, jesi li unutra? — povikao je, a onda, kad je Shelby čuo kako se iza njega otvaraju vrata, jednako je gromko nastavio: — Izlazi, ti blesavi idiote, i ispričaj se novom gazdi »Boxa S«!

Shelby se osmjehne i podigne na noge. Iako je bio visokog stasa, morao je podignuti pogled kad se pred njim zaustavio krupni rančer s »Lazy B«.

— Kako ste, Shelby? — pozdravi ga Buford i pruži mu ruku koju je Shelby morao prihvatiti. — Žao mi je zbog

ovoga, ja sam ovim usijanim glavama samo izdao zapovijedi da pričuvaju vaš posjed. Da budem iskren, uopće nisam mogao pretpostaviti kad ćete se pojaviti. A i dobro je u ovom našem kraju kad imate ljude koji su oprezni, je l' da?

— Ta su dvojica sve drugo samo ne oprezni — hladno odsiječe Shelby — ali to je ovoga časa ponajmanje važno. Kako sam obaviješten, vi ste vlasnik samo jedne jedine četvrtine »Boxa S«. Dakle, to znači da je naš odnos tri prema jedan u moju korist. Stoga, prije nego bilo što dalje poduzmемо, da se razumijemo: ja ću upravljati rančem bez vaše pomoći i bez uplitanja vaših ljudi. Jesam li bio jasan?

— Potpuno — kimne Buford smiješeći se, ali su mu oči u isti mah odavale i neprijateljstvo i prkos. — Nemam ništa protiv toga sve dok budete pošteno štitili i moje interese.

Buford se osvrne i ugleda Charlieja i Lordyja kako rasedlavaju konje, pa to popratí stezanjem usnica.

— Tako, dakle! Dovelí ste svoje stare radnike. Kad sam preuzeo ranč poslije smrti vašeg oca, ustanovio sam da su lijeni i da im nije stalo ni do čega. Netko se morao pobrinuti za ranč čiji jedan dio konačno i meni pripada! Uradio sam sve što se moglo!

— Dobro. Sad sam ja opet ovdje, pa ću sam preuzeti brigu oko svog imanja. I znajte, uhvatim li kojega od ovih vaših tipova da se muvaju ovuda, zapucat će revolveri! Povedite ih odavde i lijepo upozorite da me ubuduće izbjegavaju.

— Čemu takve riječi! Nema razloga da se tako ponašate — suho će Buford. — K vragu, pa oni su ovdje zastupali i vaše interese! Ako su vam ona vaša dvojica napunila glavu kojekakvim lažima i smicalicama u vezi s Mitchom i Ketchamom, onda je red da čujete i o njima istinu!

— Lako ćemo za istinu. Ja je ionako namjeravam otkriti, i to cjelovitu istinu zbivanja u ovom kraju!

— Ne sviđa mi se vaš ton, Shelby! Uložio sam u »Box S« svoj teško stečeni novac i pomagao vašem ocu da sačuva ranč. Da nije bilo mene, s njim bi bilo gotovo još prije nekoliko godina.

— Bit će vam vraćeno sve do posljednjeg centa — najavi Shelby.

— Hoće li vam to uspjeti do zakaznog roka? — trgne se Buford. — Shelby, ne bi bilo naodmet da porazgovaramo o zajedničkom poslu, mi smo ionako suposjednici...

— Raspoložen sam za svaki poslovni razgovor pod uvjetom da prvo uklonite odavde tu dvojicu vucibatina i dopustite mi da otvorim prozore na kući kako bi se čestito prozračila. Boga mi, treba će dobrih mjesec dana da odagnam njihov smrad!

Do Shelbyja je doprio Ketchamovo gundanje, no on se na to nije osvrtao. Sprovodio je u djelo svoju odluku. Ponijet će se tako prema svakome dok ne pronađe prave krivce za propast ranča. Dok to ne utvrdi, bit će sumnjičav prema svima. To je bio jedini način da dozna pravu istinu.

IV

Buford je nekoliko časaka zamišljeno promatrao Shelbyja i kao da je shvatio da se ovaj ne šali, pa je odobravajući kimuo. Kad se obratio Ketchamu, glas mu je bio miran, staložen, štoviše ljubazan, iako je Shelby bio uvjeren da se Buford pretvara. Ketcham se spustio niz stepenice i kruta koraka zaputio prema koralu. Mitch, koji se pojavio iza kuće, pratio ga je u stopu.

— Je li netko i mene ogovarao? — zainteresirao se Buford kad su ostali sami.

— Zašto bi to nekom bilo potrebno? — začudi se Shelby. — Ako ljudi nekoga ogovaraju, onda u tome obično ima i istine.

Buford se nasmiješi, promatrajući i dalje prodorno Shelbyja.

— Mnogi ljudi zavidaju čovjeku koji uspije, barem je tako u ovim našim krajevima — reče.

— Želite li time kazati da vam je i moj otac zavidio? Koliko je meni poznato do prije nekoliko godina on je ovdje sasvim lijepo živio. Ali kad mu je jurnulo nizbrdo, bilo je to munjevitost.

— Slistile su su ga krađe. Ovdje na otvorenome njegov je ranč bio najpo-

godniji za pljačke. Već sam vam rekao, pomogao sam mu koliko sam mogao. Da budem određen, ja sam bio jedini koji mu je pokušao pomoći.

— Da, i postali ste njegov ortak.

— Čekajte, ja sam kupio samo četvrtinu posjeda i time nisam stekao nikakvu prevlast u upravljanje rančom. Ni u što se nisam miješao. Uskočio sam istom kad vam je otac umro. To je tada bilo prijeko potrebno. Shelby, stvarno mi nije jasno zbog čega ste tako ogorčeni na mene, jer ja sam za vas ipak dosta toga učinio dok ste bili odsutni.

— Najprije, nimalo mi se nije svidjelo, kad sam ovamo dojahao, da me dočekuju s uperenom puškom — izusti Shelby i udari šakom po stolu. — Osim toga, ova ista dvojica pojavila su se u Haybrooku neposredno poslije mene — produži i ispriča što se dogodilo. — Činilo se kao da mi je namješteno ubojstvo. Zbog čega?

— Otkud bih to ja mogao znati — slegne ramenima Buford. — Ja sam im naredio da čuvaju ovaj ranč i da budu ovdje. Često sam navraćao da provjerim je li sve u redu, a tako je uvijek i bilo. Zašto su pošli u Willow Bend i što im se na putu dogodilo, nemam pojma. Ali, potrudit ću se da to ispitam. Nijedan od njih dvojice nije bio prije u ovom kraju. Kako su mogli znati da je bila riječ baš o vama?

— Zar u ovoj kući ne visi moja velika fotografija? Je li onda ispravno kad kažem da ću tu dvojicu i ubuduće držati na oku?

— Da, svakako. I ja ću to činiti. Čovjek više nije u stanju raspoznati prijatelja od neprijatelja.

— Što poduzimate protiv kradljivaca stoke? Napadaju li i vaš ranč?

— Naravno — požuri Buford s odgovorom. — Svaki rančer u okrugu njihova je meta. »Box S« su uzeli prvo na zub, međutim u posljednje vrijeme na udaru su i neki manji posjedi u okolini. Ja, doduše, raspolazem većom družinom, pa očigledno kradljivci oklijevaju da me dirnu. Nego, koji su vaši planovi? Imate li dovoljno novaca da nabavite nova grla stoke i kako ih namjeravate zaštititi od pljačkaša?

— Sačuvat ću ja svoju imovinu, Buford.

— Molim, drago mi je da ste samouvjereni. Ako mogu bilo što napraviti za vas, hitno mi se obratite. Ja sam ipak suvlasnik ovoga ranča.

— Vodit ću o tome računa — nasmije se Shelby.

— Dobro, vjerujem vam. Bude li kakvih neugodnih iznenađenja, ne zaboravite da sam vaš susjed. Drago mi je što ste se vratili i nadam se da će vam poći za rukom da obnovite imanje. Ako vam se ne posreći, ne tražite kupca. Ja bih sa zadovoljstvom otkupio od vas cijeli ranč.

— Mislit ću na to — odvrati Shelby.

Buford kimne i zaputi se k svom konju. Shelby u međuvremenu odmjeri dvojicu rančerovih pratilaca i zaključiti da ih dosad još nigdje nije susretao. Trojka napusti dvorište ne sačekavši Mitcha i Ketchama koji su još nešto petljali oko konja u koralu. Kad su Buford sa svojom dvojicom jahača izgubio iz vida, Shelby pohita prema koralu.

— Imate li kakvih svojih stvari u kući? — zapita Mitcha i Ketchama. — Ako vam je štogod ostalo, pokupite to dok je vrijeme. Ne želim vas ovdje nikad više vidjeti!

— Odselili smo mi prije naše stvari — odgovori kiselo Ketcham. — Čim smo čuli da si se vratio...

— To sam i predviđao nakon onog vašeg dolaska u grad s onim mrtvacem — nadoveže Shelby oštrijim glasom dok su Waggener i Yates stajali u blizini spremni da izvuku revolvere. — Prije nego što se oprostimo htio bih da malo popričamo. U šerifovu uredu bili ste veoma sigurni u ono što ste vidjeli i što niste vidjeli. Šerifov se zamjenik kolebao kako da postupi. Za razliku od njega, ja sam i te kako dobro znao da lažete. A i vi ste toga bili svjesni! Kako bi bilo da mi sada kao starom zncu povjerite čistu istinu?

— Mi nismo dužni da s tobom o tome razgovaramo — uznemireno će Ketcham. — Dovoljno je da se potužimo šerifu ili njegovu zamjeniku da nam prijetiš, pa ćeš se naći u još goroj neprilici.

— Tko vam prijeti? — zareži Waggener.

— Ja moram doznati istinu — nastavi Shelby. — I vjerujem da ćete mi je vi dragovoljno saopćiti. Činjenica je da ste prijavio lagali kad ste izjavili da ste me vidjeli prije na cesti. Ne sumnjam da ste me možda susreli, međutim, toga mrtvaca niste pronašli na putu nakon moga prolaska. Sve mi nešto govori da ste vi taj leš već bili donijeli sa sobom. Tko je taj nesretnik i kako je poginuo, ne mogu pogoditi, uostalom, vi ćete se toga sami prisjetiti kad vas pritegnu.

— Mi smo jednostavno pronašli toga mrtvaca — umiješa se Yates. — Ako vi smatrate da nije tako, izvolite nešto poduzeti.

— Što mi predlažete? Baš sam voljan saslušati vaše prijedloge. Tamo u uredu najavili ste da ćete me sačekati izvan grada. Bili ste veoma raspoloženi da se obračunate sa mnom. Onda je netko pucao na mene i ja sam ga ranio. Da nije netko od vas dvojice ozlijeđen mojim metkom?

— Ti bi nas pregledao? — zapanji se Ketcham. — Mi o tome o čemu melješ nemamo pojma. I nemoj nas izazivati! Naši su prijatelji velike zvjerke... Ot-kako si se vratio, čovjek ne može nikamo zakoračiti, a da ne nagazi na tebe!

— Što bih vas volio srediti! — prasne Charlie. — Lordy i ja imamo s vama neprečišćene račune još od onoga dana kad je umro stari Shelby. Ne mislite valjda da smo to zaboravili!

— Ja vam opet kažem da vas je trebalo udesiti prije nego što se vratio vaš Shelby — ljutito će Yates.

— Ako vam se nešto mota po glavi, van s tim! — prekine ih Shelby.

Yates se maši za revolver, ali ga Ketchamov pogled spriječi da izvede ono što je bio naumio.

— Mitch, ne budi budala, zar ne shvaćaš da nas nastoje natjerati da povučemo oružje? Ne, ne nećemo mi biti njihove igračke, to im neće uspjeti...

Shelby stupi naprijed.

— Zar nisi mislio drukčije prije nego što se pojavio Buford sa svojom pratnjom? Kako to da ste nam priredili onakav doček s oružjem kad ste vrlo dobro znali tko sam i zašto sam došao?

— Zadržavaš nas, je li? — zapita Ketcham zamišljena lica.

— Slobodni ste da odete bilo kamo — razgalami se Shelby. — Samo, dobro pripazite da nam se u skoroj ili daljnjoj budućnosti putovi ne ukrste. Vaša razbojnička lica nikad neću zaboraviti!

Yates se namršti, ali ništa ne reče. Odjahaše u galopu kao da im je potjera za petama.

— Lew, ja sam se već bio ponadao da bitka počinje — izusti Kale pomalo tužnim glasom. — Tješim se da ćemo zbog njih ubrzo zasukati rukave... I onda im potpraši pete kako i zaslužuju!

— Možda imaš pravo — reče Shelby i odahne. — Vas dvojica dobro pripazite da vam je oružje uvijek na dohvatu ruke. Zateknu li vas nespremne, gotovi ste. Tu se naokolo nešto opasno sprema i moramo biti više nego oprezni.

— Zar bi oni mogli biti u dosluhu s kradljivcima?

— Lako moguće. Saznat ćemo to narednih dana. Ovi su nas pljačkaši tako dotukli da je »Box S« na izdisaju... Možda je točno što tvrdi Buford da je ovaj ranč najjednostavnije napasti, ali nije isključeno da je posrijedi i još nešto. Može biti da netko pospješuje propast ovog ranča kako bismo ga morali što prije prodati.

— Buford je jedini zainteresiran za to — reče Waggener.

— Baš čudna situacija — prihvati Shelby — a Bufordovi su se ljudi požurili da nam pokažu kako su nam neprijatelji. A ako oni ne rade u korist svoga gazde? I tu mogućnost treba razmotriti.

— Pametan si ti, nema što — pohvali ga Kale. — Lew, moram priznati da si u ovih šest godina odsutnosti naučio mnogo toga.

— Sad je trenutak da vam nešto pokažem — reče tihim glasom Shelby. — Treba da budete s nečim upoznati. Konačno, ako ne mogu vama vjerovati, kome onda mogu...

Posegne u unutrašnji džep i izvadi mali kožni zamotuljak. Razvezavši ga, pokaže im značku pomoćnika saveznog šerifa. Nasmijao se od srca kad je spazio njihova zaprepáštena lica.

— To sam mogao i pretpostaviti — prvi se snašao Charlie. — Uvijek si težio tome da postaneš predstavnik zakona i ja sam jednom kazao tvom ocu da si najvjerojatnije otišao s ranča da bi negdje zaslužio tu značku. Znaš, stari mi je tada odvratio da i on misli tako. Tko bi rekao, imao je pravo...

— Gospode! — snebivao se Lordy Kale, još nesposoban da kaže bilo što drugo.

— Poslan sam ovamo da sredim te kradljivce stoke, a s obzirom na to da mi pripada ranč »Box S«, bit ću svakako u prilici da se sretnem s njima — reče Shelby i vrati značku u džep. — Usput vam kažem da je to posljednji moj zadatak u službi zakona. I tako ispada da ovaj puta moram spojiti i svoj osobni i službeni zadatak.

— To je važna karta u rukavu, gazda — reče Waggener. — Dok ti budeš tragao za pljačkašima, mi ćemo se brinuti o ranču.

— Dobro! Budući da smo zasad riješili sve što je važno, udimo u kuću i pronadimo nešto za večeru — predloži Shelby. — A želim vas još nešto priupitati. Jeste li što poduzimali prije očeve smrti da otkrijete lupeže?

— Pratili smo njihove tragove, ali su ti razbojnici odlično poznavali sve trikovne zavaravanja. Uglavnom je sve završavalo na tome da bismo zasopljeni stigli do nekog mjesta u divljini i onda se bespomoćno vrtjeli u krugu — mrzovoljno objasni Charlie prisjećajući se muka koje su prepatili u jalovim potjerama.

— Na kojem su to mjestu najčešće nestajali tragovi? — zanimalo je Shelbyja.

— U podnožjima brda koja graniče s divljinom — odgovori Charlie. — Već znam što ćeš me nakon toga upitati: jesu li kradljivci sprovodili stoku kroz onaj divlji kraj, je li tako?

— Točno — potvrdi Shelby. — Ja poznajem taj kraj kao svoj džep. Nitko pametan ne bi tjerao stoku tim područjem.

— Možda bi to netko i pokušao — javi se Lordy Kale — i to jedino pod uvjetom da otmičari raspolazu s dosta vremena, pa poslije na pašnjacima udebljaju stoku.

— Nekoliko idućih dana projahat ću naokolo — reče Shelby obrazlažući svoju osnovnu zamisao. — Vas dvojica ostajete ovdje i pazite da vas tko god ne zaskoči. Po onome kako tada stoje stvari, možda će za moje odsutnosti biti sve mirno, no ne bude li tako i drzne li se netko da napadne »Box S«, moj će ga povratak skupo stajati!

— Neće nas nitko iznenaditi — promrsi Charlie. — Ketcham i Yales su obični gadovi kojima smo Lordy i ja potpuno dorasli. Pobrinut ćemo se za njih padne li im na pamet da se smučaju ovuda.

— Nikad neću zaboraviti na koji su nas način izbacili kad su se oni pojavili na ranču — jetko će Lordy. — Jedino što mi je tada preostalo bilo je da ne potežem revolver i čekam dan osвете. Napokon je kucnuo taj čas i obračunat ćemo s tom bagrom.

— Hvala vam, momci — prijateljski im kimne Shelby. — Ja sam također uvjeren da to možemo srediti, iako to, kao što rekoh, neće proći sasvim bezbolno...

— Ti si u svom poslu iskusio i kudikamo teže situacije, a za nas ne brini. Lew, tvoj bi otac svakako bio ponosan na tebe da je saznao čime si se bavio.

Charlie i Lordy otišli su u kuhinju, a Shelby je stao tumarati roditeljskim domom otvarajući jedna vrata za drugima. Sve je bilo na svom mjestu, baš onako kako je on zapamtio. Da, sve je bilo tu, osim oca da ga dočeka... Kad je banuo u kuhinju, napolju se već smračilo, Kale je nešto poslovaio oko peći i kuhinjom se širio zamaman miris jela. Charlieja nije bilo u prostoriji, došao je nekoliko časaka nakon što je Shelby zavirio u kuhinju.

— Red je bio da malo prošetam oko kuće — objasnio je začuđenom Shelbyju. — Trenutno sve je mirno.

— Hoćemo li cijele noći čuvati strážu? — zapita Lordy.

— Smatram da to zasad nije potrebno, ne moramo odmah pretjeravati. Za početak spavat ćemo s revolverima pod jastucima, a ja ću zadrijemati samo jednim okom — reče Shelby.

Poslije večere, obilne i ukusne, svi su se sa zadovoljstvom ispružili u postelji. Lew u svojoj staroj sobi. A Char-

lie i Kale u nastambi za družinu. Bila je to zaista mirna i tiha noć i Shelby se tek u zoru prene od pjeva ptica.

Nekoliko minuta ostade lješkarčić u krevetu, razmišljajući o zadatku koji mu je povjeren, a koji se toliko isprepliće s njegovim osobnim planovima. Možda je Sam Bland pogriješio što ga je uputio ovamo. Bio je načisto s time da dužnost dolazi prije svega i da njegove osobne želje moraju pričekati dok službeni zadatak ne bude završen.

Kalea je zatekao u kuhinji.

— Lew, kako si spavao? — veselo mu mahne Lordy. — Charlie i ja sino ipak stražarili, za svaki slučaj.

— Divno sam spavao. Uбудućе morate i vas dvojica čestito otpočiniti, inače se može dogoditi da preko dana ne budete dovoljno oprezni. Teško bih podnio da vam se što god dogodi, jer ja sam vas ipak iznova u sve to uvalio.

— Hajde molim te! Da ti nisi došao, poduzeli bismo mi nešto na svoju ruku.

— Gdje je Charlie?

— On obavlja ostale poslove s obzirom na to da je trenutno moj red da budem u kuhinji.

— Pa onda ja odoh da mu pomognem dok nam ti ne zgotoviš zajutrak!

Pronašao je Charlieja u ambaru.

— Lijepo jutro, Lew, zar ne? — umjesto pozdrava reče mu Waggener i odloži vile. — Hoćeš li već danas u obilazak starog kraja?

— Hoću. Najprije bih obišao bližu okolicu. Ti nisi u posljednje vrijeme lunjao uokolo?

— Nisam. Da li te nešto posebno zanima?

— Mislim da ne smijem dopustiti da nas lopovi iznenade. Bilo bi dobro ako su dočuli da sam se vratio i prepuste nama prvi potez. Ja bih ih namamio kad nama bude odgovaralo. Odveo bih neko veće stado podalje od kuće. Čini li se to tebi pametno?

— Dapače. Zamisao je dobra — oduševi se Waggener. — Poteškoća je jedino u tome hoćeš li ti moći doskočiti onima koji ulete u zamku.

— Rekao bih da Lordy, ti i ja možemo obračunati s pola tuceta lupeža, naravno, ako budemo na to pripravnici.

Ti su banditi uvijek napadali iznenada i bez upozorenja, a što je najzanimljivije, samo ona stada koja nisu bila čuvana. Zato vjerujem da će biti to kudikamo drukčije kad se sukobe s odlučnim protivnicima.

— Ja sam za to — prikloni se Charlie. — Kako ćemo to izvesti da se neopućenome stado čini kao da je bez nadzora, a mi da ipak budemo u blizini?

— I to sam riješio. Potjerat ćemo stoku na onaj pašnjak iza potoka. Preko dana netko će ležati skriven u grmlju, a noću ćemo sva trojica biti tamo. Kad se kradljivci pojave, mi ćemo biti spremni.

— Nije loše. Očito, iskustvo za takve stvari ti ne nedostaje. Jesi li na sličan način obavljao i ono što ti je nalagala služba?

— Nije to bio lak posao, ali mi je išlo od ruke. Ne vidim razloga da sada ne bude tako. Potrebno nam je samo malo sreće, pa će »Box S« opet biti ono što je bio nekad.

— Lordy i ja okupit ćemo stoku koja je rastrkana po cijelom ranču. Ti, Lew, pazi na sebe. Ako ti banditi motre na ranč, može im se prohtjeti da ti prikuju kožu na zid ovog ambara.

— Mnogi su to pokušavali u toku proteklih šest godina. Charlie, da sam na tvom mjestu, ne bih time razbijao glavu.

Neko vrijeme stajali su u tišini, svaki zaokupljen svojim mislima. Onda Waggener duboko uzdahne.

— Lew, čovjek se mora boriti za ono što mu pripada. Ponekad je to dozlaboga teško, samo, odstupanja nema. Tvoj se otac borio cijeloga života i pred kraj je posustao. To ga je gotovo stajalo cijelog imanja. Jadnik, učinio je što je mogao. Grčevito se držao preostalog dijela posjeda kako bi tebi ipak nešto ostavio, a sada je tvoja dužnost da daš sve od sebe da bi se to očuvalo i spasilo od razbojničkih ruku. Mi ćemo te podržavati i slijediti u svemu. Neće biti lako, ali nema smisla da o tome govorim. Ti to znaš bolje od mene...

— Potrebna je sćućna iskra, pa da cijela stvar krene sama od sebe —

prozboni Lew. — Ako se dočepam jednog jedinog kradljivca, za njim će brzo doći i ostali na red. Sigurno ovdje postoji nekoliko ljudi koji vrebaju na sve rančeve i izvanredno su obaviješteni što se gdje događa. Kako da ih otkrijemo i dodemo do njih?

— U tome i jest suština svega. Kazat ću ti što ja mislim, a na tebi je da prosudiš koliko imam soli u glavi... Ne znam smijem li iznijeti svoje sumnje koje, na kraju krajeva, možda i nemaju osnove. Ali, tebi je potrebno nešto čime ćeš započeti...

— Charlie, zašto oklijevaš?

— Mozgao sam ja o svemu tome minule noći dok sam bio na straži. Po meni, Butch Thompson je jedan od tih koji znaju podosta toga!

— Zamjenik šerifa? — zatrese Shelby glavom. — Zanimljivo zapažanje. Bit će da postoje valjani razlozi za takvu sumnju.

— Dakle, to je po mom mišljenju, ovako — uze razlagati Charlie nakašljavši se. — Sve ove nevolje započele su kad je Jim Harris vratio svoju zvijezdu, to jest značku. Thompson je preuzeo brigu o redu i miru u gradu i okolici i sve je naglo krenulo nagore. Odmah poslije Harrisova povlačenja utvrdilo se da novi predstavnik zakona nije dorastao tom poslu, ali se smatralo da je još neiskusn i da će se s vremenom popraviti. Ipak, ništa se nije pomaklo s mrtve točke. Kad spojiš jedno s drugim i malo bolje razmisliš, ispada da je Thompson ne sposoban čuvar zakona, već jedan od bandita!

— Charlie, to je teška i ozbiljna optužba — reče Shelby. — Ima li još što-god što bi poduprla tu tvoju sumnju?

— A što bi ti kazao o predstavniku zakona kojemu su prijatelji Burt Ketcham i Mitch Yates?

— To još ništa ne znači. To još ne ukazuje na to da je i on kradljivac ili da je udružen s razbojnicima poput njegovih prijatelja.

— Već dugo imam osjećaj da su Ketcham i Yates članovi te bande. Uvijek imaju više novaca nego drugi goniči stoke. Piju do iznemoglosti i kockaju se, a po svemu sudeći, na ranču su

oslobođeni uobičajenih poslova. Buford im dopušta da se dane i dane klatare naokolo. Ne bih se začudio da su svi zajedno upetljani u te krađe!

— Vjerojatno ta tvoja tvrdnja počiva na nečem uvjerljivijem od običnog predosjećaja?

— Naravno — uzruja se Charlie. — Lew, ja sam mnogo toga uočio i kažem ti da se ne varam.

— Dobro. Kad je tako, predlažem da umjesto postavljanja zamke s govedima povedemo naročitu pažnju o kretanju Ketchama i Yatesa. Ako pripadaju kradljivcima stoke, to ćemo brzo otkriti. Oni će nas sami odvesti do njih!

— I meni je to privlačnije nego natezanje sa stokom koju ćemo možda ionako izgubiti. Da saopćim Lordyju što kanimo poduzeti? Mi smo noćas već opširno o tome razgovarali i on misli isto što i ja.

— Reci mu! — uzvikne Shelby. — Ako ste obojica istog mišljenja, nema-mo što čekati. Pokaže li se da ste pogrešno ocijenili ta dva klipana, promijenit ćemo taktiku i pozabaviti se pljačkašima na onaj moj način, je li tako? Vi ćete mi pomoći...

— Samo ti širom otvori oči i ubrzo ćeš se uvjeriti da Lordyeve i moje slutnje nisu isprazna lupetanja — odlučno će Charlie. — Lew, to su takve propalice da bi prodali rođenog oca za jedan jedini pišljivi dolar. Takve Lordy i ja namirišemo izdaleka. Otkako je Buford kupio onaj komad zemlje, ja drugo i nisam radio nego pazio na njih. Znao sam da ćemo jednog dana, zahvaljujući tim promatranjima, uspjeti obračunati s kradljivcima koji su zagorčali posljednje dane tvome ocu... Nešto mi govori da je konačni obračun samo pitanje dana ...

Shelby kimne, a malo zatim obojica se zapute prema kući. Bili su na otvorenom, točno nasred prostranog dvorišta, između kuće i ambara, kadli zapljuskaše meci sa svih strana. Lew se prvi pribrao nakon iznenađenja i pograbivši prijatelja počeo se ogledavati za najbližim zaklonom. Charlie je mahnito psovao. Već narednog trenutka bili su za naslagom drva tik stražnjih vrata.

Shelby je potegao revolver i stao oprezno izvirivati iza trupaca, nastojeći otkriti gdje se kriju napadači. Iz neposredne blizine nešto poviše njihovih glava zagrmj puška i Shelby se nasmiješi shvativši da ih je Lordy s kuhinjskog prozora uzeo u zaštitu. Pucnjevi vinčesterke 30 očigledno su izazvali pometnju među protivnicima jer više nijedno tane nije fjučknulo prema njima. Da se ubojice nisu predomisile? Shelby se okrene prema Charlieju koji se sa svojim koltom 45 u ruci spremao da otpuzi do drugog kraja nagomilanih oblaca. Na Waggenerovu licu čitala se riješenost da se po svaku cijenu dočepa podmuklih uljeza.

Otprilike na sto i pedeset metara daleko od njih ukazao se oblačić prašine. Shelbyju sijevnu oči. Na žalost, zaključio je, ne može se primaknuti napadaču ili napadačima, a da ne bude zamijećen. Nestrpljivo je čekao, ali novi hitac nikako da prasne.

Kako je zatišje potrajalo, Shelby se stade sve više meškoljiti. Nije mu bilo po volji da se unajmljeni ubojica samo tako izvuče, to više što je predmnijevao mučki napad bilo kakve vrste. Uostalom, rezonirao je, vođi bande je najvažnije da ga nitko ne prepozna, u prvom redu nitko s ranča »Box S«. Znači, jedino mu preostaje postavljati zasjede... Takva lukava igra skrivača išla je na štetu Shelbyjeve gorljive želje da lupeže što brže istjera na čistac. Mora se potruditi da uhvati barem jednog plaćenika, pa makar izložio najvećoj opasnosti i svoje prijatelje i sebe, jer to je jedini način da se cijela potraga pomakne s mrtve točke.

Prenuo se iz razmišljanja kad se Charlie naglo osovio na noge i kao munja pohitao brisanim prostorom prema mjestu gdje su čas prije bili spazili kovitlac prašine. Shelby se počeo po bradi, prekori u sebi takvu bezumnost smionost i istog časa pognut potrčao za prijateljem. Učinio je to zbog toga da mu čuva leđa, a djelomično i stoga da mu se nađe pri ruci ako ovaj potez zbuđni napadača.

Napredovali su napregnuti, pripravnici da odmah legnu.

No, nitko nije zapucao.

Kad dospješe do grma za kojim je ležao napadač, ondje više nikoga nije bilo. Osvrćući se na sve strane, Shelby zamijeti kako netko, pripijen uz sedlo, brzo odmiče na konju rubom šume. Jahač se već toliko udaljio da ga je bilo nemoguće prepoznati.

Waggener je i dalje psovao dok je prstima pretraživao ulegnuće u zemlji. Koji tren potom njegova zlovolja kao da je nestala: na dlanu mu se ljeskalo nekoliko praznih čahura vinčesterke 30.

— Nema što, propisno su nas razdrмали — protumači Charlie maloprijatnu dogodovštinu. — Lew, jesi li za to da podbodemo konje?

— Ne. Momak je u silnoj prednosti, a za nas bi to bilo nepotrebno gubljenje vremena i rasipanje energije. Bez brige, oni će i ubuduće poduzimati slične napade ne bi li nas posve iscrpili takvim smicalicama. Zato je najpametnije da ostanemo mirni i, dakako, vrlo budni. Pred nama je prava bitka s ljudima koji ne prezaju ni od čega.

— Neka, dočepat ćemo se mi njih prije nego što shvate da nam nisu dorasli — reče Waggener i obrati pažnju na Lordyja koji im je prilazio s vinčesterkom u rukama.

— Jeste li vidjeli kako sam mu potprašio? — pohvalio se Kale. — Gdje je taj gad?

— Umakao je kao zec — odvrati Charlie i pljune u širokom luku. — Lordy, ne uznemiravaj se. Čini se da je došlo naših pet minuta. Doručkujmo, a nakon toga, kad nam utroba bude puna, lako ćemo razraditi plan akcije... Nismo ti stigli kazati, Lordy, za početak zalijepit ćemo se za Ketchama i Yatesa. Ja sam jednako kao i ti gotovo siguran da će nas oni dovesti do kradljivaca i njihovog velikog vođe.

— Dakle, ti i dalje vjeruješ u to? — zadahtano će Kale otirući slobodnom rukom znoj sa čela.

— A ti?

— Što ja znam! Nemam dovoljno pameti da bih smislio neko osobito mudro rješenje. Ja to radije prepuštam vama. Čim se sporazumite, obavite

jestite me koga da počastim metkom... No, to još nije razlog da jedemo hladan doručak...

Pošli su natrag prema kući.

Shelby je cijelo vrijeme šutio za stolom. Vidjelo se da oklijeva, da još nije odlučio hoće li postupiti onako kako je rekao Charlieju ili nekako drukčije.

Tek kad ih je Lordy poslužio kavom, Lew reče:

— Jedan od vas dvojice bit će uvijek na ranču i paziti da se netko ne prišulja. Znači, naizmjenice ćete vrebati na kretanje jahača s ranča »Lazy B«, dok ću ja lunjati naokolo u potrazi za bilo kakvim tragovima bande. S obzirom na to da se Kale ponudio da prvi preuzme dužnost u kuhinji, danas bi Charlie morao držati na oku naše susjede.

— Dobro — prihvati Waggener i odmah ustane.

— Možda motre na nas — upozori ga Shelby. — Moraš biti oprezan... Da sam ja na tvom mjestu pretvarao bih se da obilazim ogradu, pa bih istom onda kad bih utvrdio da me nitko ne prati skrenuo prema ranču »Lazy B«.

— Ne boj se, borio sam se ja i pobjeđivao i veće lopove od ovih Bufordovih — nasmije se Charlie iskrivivši prezirno lice. — A ti? Ideš li u preriju?

— Najprije ću obići cijelo imanje i pomno razgledati sačuvane tregove. Možda ću imati sreće, pa pronaći neku korisnu sitnicu, neku dragocjenu pojedinost koja će me uputiti na koju stranu da odjašem. Ti kradljivci nisu kravama i bikovima stavljali krila! Svakako postoje izgažene staze koje vode s ranča »Box S« nekamo u divljinu.

— Ne smetni s uma da ti je to posljednji službeni zadatak — potapša Charlie Shelbyja po ramenu. — Iako si slične stvari radio ovih minulih šest godina, ne budi odveć siguran u sebe. Ovdje će pucati na tebe čim im se ukaže prva prilika!

— Malo pretjeruješ — nasmiješi se Shelby i u skoku se nađe na konju.

Do kraja dvorišta jahali su zajedno.

— Ako na štogod naletiš, dobro provjeri je li sve zaista tako kako ti se čini, a istom poslije toga požuri da me pronađeš. Molim te vodi računa o

sebi, izbjegavaj očigledne sukobe i ne hvataj se oružja bez prijeko potrebe. Ne želim odati toj bandi kakve su nam namjere.

— Prepusti to meni — zaustavi ga Waggener. — Neće oni uopće znati da se smucam oko njih. Eh, otkad čeznem da se osvetim onom nabusitom Yatesu... Svejedno, neću pre nagliti, obećajem ti!

Srdačno se rukovaše i svatko odjaše u svom pravcu. Waggenera je vodio putu prema Haybrook, dok je Shelby odgalopirao prema planinama gdje je završavao svaki trag otete stoke.

Obilno se znojeći na prijepodneвноj pripeci, Lew je jahao napet i spreman na svako iznenađenje. Iako je bio prilično uzbuđen zato što je prolazio dobro znanim dragim krajem, ipak je duboko u srcu bio tužan zbog svega onoga što je zadesilo i oca ranč »Box S«.

Jutro je sporo odmicalo, prošli i buđuci sati kao da nisu imali nikakva značenja za Shelbyja. Odrastao je na ovim livadama, na ovim prostranstvima ispod šumom obrasle planine, tu je prvi put pojahao konja. Zastao bi s vremena na vrijeme i okretao se ni sam ne znajući zašto. Je li to bilo opiranje uspomenama iz prošlosti ili jednostavno opreznost, to nije mogao sebi razjasniti. U tom zbrkanom raspoloženju prispio je do pašnjaka odakle je odvedeno posljednje stado. Kao što je pretpostavio, neki su se tragovi još raspoznavali. Slijedio ih je do kraja posjeda. Usne mu se ojađeno stisnuše kad je spazio porušenu ogradu. Žica je vijugala travom, a mjestimice se zapetljala o grmlje.

Tragovi su se nastavljali. Shelby odlučući da malo odmori konja i da sâm predahne i usput nešto pojede. Dok je konj mirno pasao, Lew je odsutno promatrao okolicu.

Nigdje ni jednog goveda. A kako je nekad ovdje bilo živo! S kraja na kraj doline steralo se stado s oznakom ranča »Box S« na butevima.

Najednom se na dnu obližnjeg klanca pojavi nekoliko krava koje je pred sobom bjesomučno gonio neki jahač.

Shelby se baci u sedlo, a njegov konj zaništi, što privuče neznančevu pažnju, pa ovaj odmah posegne za re-

volverom. Ali ga je Shelby već držao na nišanu.

— Gore ruke dok nije prekasno — oštro poviče Lew.

Neznajac obuzda konja i podigne ruke.

— Tko si? — obrecne se Shelby. — Kamo si naumio? Čiji žig nose grla?

— Pripadaju »Boxu S« — glasio je odgovor — a ja sam Shorty Brown, jašem za njih. Ti si stranac, pa sam pomislio da si jedan od bandita...

— Ja ovdje nisam stranac — ispravi ga Shelby oprezno mu se približavajući. — Ime mi je Lew Shelby, vlasnik sam »Boxa S«, za koji ti navodno radiš. Odbaci revolver i sjaši. Red je da se bolje upoznamo i porazgovaramo.

Shortyjevo staračko lice se zateglo. Odbacio je revolver pun zebnje. Shelby ga je netremice promatrao svjestan činjenice da bi to mogao biti djelić traga koji će mu pomoći da izvrši zadatak. Međutim, jedan takav starčić sa šest goveda sigurno ne predstavlja neuhvatljivu bandu koja je uzela na metu ranč »Box S«. Ipak, prisilit će ga da ispriča sve što zna, pa makar i šakama.

— Dobro, gukni — unese se Shelby Shortyju u lice. — Prihvatit ću kao istinit podatak da ti je ime Shorty Brown. Samo da se razumijemo, ti ne jašeš za »Box S«. Prije će biti da pripadaš družini »Lazy B«. Nisam pogriješio, je li?

— Naravno! Moj je glavni ranč »Lazy B«, ali sam dodijeljen za pomoć na ranč »Box S«. Gazda mi je Reece Buford i on mi je odredio posao na »Boxu S«; treba da ondje čuvam stoku i da pazim da nekamo ne odluta.

— Tako? — sumnjičavo će Shelby. — Zašto onda nisi popravio polomljenu ogradu ako ti je naređeno da se brineš o tom ranču? Ograda bi spriječila stoku da ne odluta.

— Popravljao sam ja tu prokletu ogradu već tri puta u posljednjih nekoliko mjeseci, ali čim je ja postavim i učvrstim, netko je sruši.

Malo-pomalo Shelbyjeva je sumnjičavost popuštala. Po svemu sudeći, ovaj susret nije ono što je očekivao. Pa ipak ne bi bilo loše da pokuša još nešto izvući iz starca.

— Ako ti je dužnost da zadržiš stoku na ovom ranču, kako to da dolaziš iz klanca? Jesi li ovim putem tjerao stoku s moga ranča?

— Okupljao sam pobjegla goveda — kratko je odvratio Shorty.

Lew nije bio zadovoljan starčevim odgovorima. Odjahao je do Shortyjeva konja i ustanovio da je žigosan znakom »Lazy B«.

— Smijem li sad otići? — zapita Brown.

— Što ti znaš o krađama stoke na ovom ranču? — prekine ga Shelby.

— Kako bih ja mogao nešto znati o tome...

— Pa sam si rekao da radiš na ovom ranču. Prema tome moraš znati što se ovdje događa. A to želim i ja doznati. Tko se krije iza tih krađa?

— Nemam pojma! Cijelog svog života bavio sam se poštenim poslom i nikad se nisam pleo s lupežima. Da si bio ovdje posljednjih pet godina, znao bih da sam pošten čovjek. Bio sam ja jednom i šerifov zamjenik.

— Gdje to? — iznenadi se Shelby.

— U Koloradu. Bilo je to prije mnogo godina, ali nikad nisam zaboravio što sam tada naučio. Ako si ti zaista Lew Shelby, onda te, zbog tvog dobra moram upozoriti da budeš veoma oprezan. Budeš li nastavio ovuda lutati kao muha bez glave, iako se može dogoditi da te netko ukloni za sva vremena. Ovo je danas opaki kraj!

— Zar ne bi i ti postupio kao i ja da si se vratio svom roditeljskom domu poslije šest godina i da si otkrio da ti je dom razoren? — prijateljski će Shelby.

— Namnožili se ovdje tvrđi momci, pa čovjek nikad ne zna kakvu će pakost izmisliti. Nema potrebe da ponovim ono što sam ti već kazao, je li da?

— Dobro, starče — reče Shelby kimajući glavom. — Pokupi revolver i ostavi meni zalutalu stoku. Izvoli pravo na ranč »Lazy B«. Sinoć su se onamo u Bufordovo gnijezdo vratili Ketcham i Yates, pa možeš i ti. Odsad ja upravljam rančem »Box S«.

Starac se sagnuo da dohvati revolver. Dok ga je podizao, dobro je pazio da cijev slučajno ne okrene prema

Shelbyju. Uzjahavši konja, bez riječi ga je potjerao u brzi kas.

— Sretno! — poviče za njim Shelby, ali ga jahač više nije mogao čuti.

Držao je revolver u ruci dok se starac nije izgubio s vidika. Onda je uzdahnuo, spremio revolver i mamuznuo konja. Ne osvrćući se na goveda koja su bezbrižno pasla, nastavio je jahati pravcem koji je sebi odabrao prije nepredviđenog susreta sa Shortyjem Brownom. Misli su mu se rojile kao pčele u košnici.

Razmatrajući trezveno i nepristrano postojeće stanje, stalno je dolazio na zaključak da među kradljivcima stoke sigurno ima i mještana. Dopuštao je mogućnost da su se mogli pojaviti i stranci, ali sve se to ponavljalo iz mjeseca u mjesec, iz godine u godinu. Nekome je očito bilo stalo da uništi ranč »Box S«. A čemu to uništenje ako ne stoga da ga se netko dočepa? Baš to ga je navelo na pomisao da je u krađe upleten netko od domaćih.

Isto je tako lako moguće da je sve to s rančem čak Bufordovo djelo. Međutim, to isto tako može biti i čista slučajnost. Možda je Reece Buford naprosto koristio priliku i pokazao svoju lakomost u trenutku kad je bio duboko uvjeren da mu stari Shelby, suočen s nesavladivim nevoljama, mora prodati cijeli ili barem dio ranča? Na svaki način, Buford se ne bi ustručavao da nešto prigrabi dok mu susjed naočigled propada.

Trebala su mu puna dva sata da stigne do podnožja planina. Kad se napokon zaustavio, nije znao odakle da počne. Svježih tragova nije bilo, a stari su se već bili dobroano sasušili. Na žalost, ti su tragovi bili jedino čime je raspolagao, a nema dvojbe da su potjecali od njegove stoke, i to posljednje koja je nestala s ranča. Prelazio je brežuljak za brežuljkom nastojeći da mu ne promakne bilo što iole važno. Pomirio se s time da najvjerojatnije neće naletjeti na bandu u toku krađe i najviše se uzdao u svoje dosadašnje iskustvo. Vidio je da stari tragovi vode u nepristupačiji predio iza prvog lanca planina.

Poslije kraćeg odmora krenuo je dalje i kasno poslije podne zatekao se uz zapadnu granicu ranča »Lazy B«. Još

nije bilo nigdje u blizini nijednog grla stoke. Bufordove nastambe nalazile su se oko dvadesetak milja istočnije i bilo je sasvim razumljivo što ovdje nije bilo nijednog njegovog goveda. Shelby skrene u isušeno korito potoka. Išao je koritom dok nije nabasao na kamenito tlo na kojem se nisu mogli raspoznavati nikakvi tragovi.

Priveza konja i sjedne u travu. Bilo mu je jasno zbog čega nikome nije uspjelo otkriti kradljivce. S obzirom na to da je izvanredno poznavao ovaj kraj, okanio se tragova i odlučio zaviriti u svaki kutak koji bi bio pogodan za sakrivanje stoke. Zaključio je da takvih mjesta nema osobito mnogo. Prije svega, neko takvo mjesto moralo je biti blizu vode, i baš ta činjenica smanjivala je broj skloništa. Možda su svi srčaniji, koji su dosad željeli uloviti kradljivce, odviše pažnje posvećivali pronalaženju tragova, to jest nedostatku tragova? Shelby se nasmiješi i zatrese glavom. On je sigurno drukčije mislio od svih njih.

Popeo se, udobno namjestio u sedlu i potjerao konja na jugozapad sa željom da obiđe nekoliko kanjona. S vremena na vrijeme okretao bi se i promatrao stazu za sobom. Jednom takvom prilikom ugledao je u daljini nekoga jahača. Znači, slijede ga! Odmah je olabavio navlaku za revolver, primaknuo je više naprijed, ali je nastavio jahati kao da nije ništa zamijetio. Kad je zamakao u visoko šipražje, naglo je skrenuo udesno i pritajio se. Sada je bilo najvažnije da jahač projaše kraj njega. Onoga časa kad spozna da je iščeznuo, situacija će se naglo izmijeniti. Pratilac će podbosti konja da ga sustigne.

Shelby se ponovo vratio na put kojim je maloprije prolazio i smjesta je utvrdio da je nepoznati jahač produžio dalje. Uloge su se promijenile: Lew je slijedio svog tajanstvenog pratioca. Nagnao je konja u galop i prije nego što se nepoznati jahač snašao Shelby ga je već dostigao i uzeo na nišan. I stranac se mašao za revolver, no Shelby je bio brži.

— Stani! — povikao je. — Ruke uvis!

Nekoliko se časaka činilo da će se jahač pokušati suprotstaviti, ali je Shelby bio suviše blizu, a mušica re-

volvera bila je uperena točno u njegove grudi.

— Zbog čega si me pratio? — gnjevno je zapitao Shelby.

— Pratio vas? — odmahne neznanic glavom. — Varate se. Pa ja vas uopće ne poznajem. A i zašto bih vas slijedio? Eto, dogodilo se da sam jahao istom stazom i da sam nabasao na vaše tragove. Nadao sam se da ćete me, ako vas sustignem prije mraka, ponuditi šalicom kave. U mojim bisagama nema nijednog zrna.

— Pokušas li nešto, gotov si — upozori Shelby neznanca obilazeći ga na konju.

Trgnuo se kad je na sapima njegova konja spazio žig »Lazy B«.

— Tko si i kamo si se zaputio? — obrati mu se prijetećim glasom.

— A tko si ti? Šerif ili nešto slično?

— Zar bi te smetalo da sam kojim slučajem predstavnik zakona? — dobači mu Lew.

— Nemam razloga da se plašim zakona. Bez ikakvih sam obaveza i potpuno sam slučajno krenuo u ovom pravcu. Nego, ima li ovdje u blizini neki čestiti ranč?

— Ja sam vlasnik ranča »Box S« — reče Shelby pozorno promatrajući neznanca.

Mislio je: ako je pred njim član bande kradljivaca stoke, odat će se pri spomenu njegova ranča.

— Ne slišiš mi na rančera. Možda si ti jedan od onih osamljenih razbojnika koji postavljaju zasjede zalutalim namjernicima.

— Ja sam Lew Shelby i podsjetit ću te da sam vlasnik »Boxa S«. A tko si ti?

— Ja sam Lanky Pilgrave. Tražim posao u ovoj dolini. Mogu raditi i za vas. Dovoljno je da kažete kako vam je potrebna radna snaga. Razumijem se u koješta i pošteno odrađujem svoju dnevnicu.

— Kako to da jašeš konja sa žigom »Lazy B«? — nije posustajao Shelby.

— Na posljednjem ranču preko kojega sam prešao dobio sam toga konja u zamjenu.

— Jesi li se i tamo raspitivao za rančeve u okolini?

— Naravno. Sada sam se sjetio, tamo su mi spomenuli vaš »Box S«?

— Odavde do »Lazy B« ima dvadeset milja, i to prema istoku, a moj je posjed još deset milja istočnije — reče Shelby i podrugljivo se nasmije. — Ne vjerujem ti, momče! Preporučujem ti da malo razmisliš i da tek onda rastumačiš kako je došlo do toga da mi se nađeš za petama!

— Žao mi je, ali ne raspolazem ničim čime bih te mogao uvjeriti da je riječ o čistoj slučajnosti — mirno će jahać. — Osim toga, u ovom kraju čovjek može svašta doživjeti, naročito u posljednje vrijeme...

— Više slišiš na revolveraša nego na kauboja — prekine ga Shelby. — Nemaš ti nikakve veze s govedima!

— Ne krivim te što si nepovjerljiv. Mogu ti reći da ti od mene ne prijeti nikakva opasnost. Ako imaš pravo u ovom svom ratu, rado ću ti se priključiti. Znam se boriti i odan sam drug.

— Žig na tvome konju ne dopušta mi da ti povjerujem — tmurno će Shelby. — Zato će biti najbolje da polako baciš taj svoj revolver.

— Kako hoćeš, rančeru... predlažem da to odgodimo dok ne stignu ovamo ona dvojica što te slijede — odvrati Pilgrave i bez trunke straha spusti ruke na jabuku sedla oslonivši se pri tome na njih cijelim tijelom. — Priznajem da nisi u mogućnosti da budeš veoma izbjirljiv. Ja bih ti savjetovao da smjesti nešto poduzmeš protiv te dvojice. Dolaze ovamo!

— Taj je trik star koliko i Teksas — procijedi Shelby kroza zube opirući se nesvjesnoj želji da se osvrne.

Napregnuo je sva čula ne bi li čuo neki zvuk koji bi potkrijepio neznančeve riječi. Nije čuo ništa, a vjetar mu je uz to puhao u lice tako da je svako osluškivanje na ovaj način bilo besmisleno. Polagano je okrenuo konja i kad je zašao neznancu iza leđa, osvjeđo se da ovaj nije slagao. Galopom su im se primicala dva jahača. Pilgrave se djelomice nakrivi u sedlu i zapilji u zbunjenoga Shelbyja.

— Jesu li to tvoji prijatelji, rančeru? — progunda.

— To ti još ne mogu saopćiti, ali nastavi i dalje biti tako poslušan kao dosad — reče Shelby i krajičkom oka pokuša pronaći neki prikladan zaklon u blizini. — Ovaj moj kolt 44 podjedna-

ko je raspaljiv kao i njegov gazda. Ostani miran i sačekajmo da vidimo što smjeraju ona dvojica...

Pilgrave slegne mršavim ramenima i opet se nagne prema naprijed. Shelby nije skidao pogleda s jahača koji im jureći prilazi. Kad su bili na pedesetak metara, spazi kako posežu za revolverima. Već naredne sekunde po njima se osula paljba.

VI

Odmah poslije prvog hica Shelby je polegnuo uz vrat konja, izvlačeći noge iz stremena, a trenutak zatim spuznuo je na tlo. Pri padu je zapazio kako Pilgrave čini to isto, samo u drugom pravcu, te hitro izvlači oružje. No, nije dospio ništa više zamijetiti. Tane koje je ispalo jedan od napadača pogodilo ga je u lijevo rame. Uz najveće napore pokušavao je ostati pri svijesti i zadržati revolver u šaci.

Kao kroz bunilo doprla je do njega paljba nečijeg kolta. Nije se dao zbuniti. Stisnuo je zube i zapucao u bližeg jahača. Ovaj se smjesta zaljuljao u sedlu i ispustio revolver. Skoro istog trenu strovalio se s konja i njegov ortak.

Shelby je na jedvite jade uspio okrenuti glavu prema Pilgraveu, upravo kad se ovaj podizao na noge dok mu se iz revolverске cijevi još pušilo. Mršavko je, ne obazirući se na njega, pošao do oborenih napadača. Shelby se teškom mukom osovio i usprkos žestokom bolu i vrtoglavici krenuo za Pilgraveom koji se upravo prignuo nad drugim napadačem.

— Obojica su mrtvi — reče spokojno Pilgrave. — Je li ti još stalo do toga da položim oružje?

Shelby zastenje i spusti svoj revolver. a Pilgrave se nasmiješi i učini to isto.

— Ubio si onoga drugog — muklo izusti Shelby. — Kako to da si se borio na mojoj strani, a prije toga nisi nastojao utvrditi o čemu je zapravo riječ?

— Nagađao sam da imaš pravo — odgovori Pilgrave i pride Shelbyju da mu pogleda ranu. — Ova su se dvojica obušila na nas bez ikakva razloga i

upozorenja, a tako pošten svijet ne čini, zar ne?

— Tako je. Bilo bi dobro da ih sam pogledam, možda ih poznajem — nadoveže Shelby.

Zastane kraj mrtvaca. Ni jednog nije poznavao. Osvrnuo se prema Pilgraveu koji ga je sa zanimanjem promatrao.

— Onda, poznaješ ih? — zapita ga Pilgrave.

— Ne. Prije šest godina nisu boravili u ovom kraju. Tada, prije šest godina, ja sam naime otišao odavde... Daj pozabavi se njihovim konjima!

— Bilo bi pametnije da se najprije pozabavim tom tvojom ranom — predloži Pilgrave.

— To može pričekati — pobuni se Shelby.

Osjećao je kako mu se košulja natapa krvlju, ali je meso oko rane počelo trnuti i on je znao da ima još malo vremena. Morat će se vratiti na ranč, a prije toga je htio provjeriti ono zbog čega je bio tu.

Pilgrave slegne ramenima, uzjaše i pobrza do konja koji su mirno pasli nešto podalje. Shelby izvadi čuturicu iz torbe vezane za sedlo, otpije gutljaj, a ostatkom polije lice.

— Oba konja nose žig »Lazy B« — izvijesti ga Pilgrave kad se vratio. — Cini se da je tvoja sumnjičavost prema ljudima koji jašu tako žigosane konje opravdana. Sada mi je shvatljivije tvoje nepovjerenje i prema meni. Ali, ne zaboravi, ja sam ubio jednoga od ovih, a to sigurno ne bih napravio da sam njihov — reče mršavko, nastojeći ga udobrovoljiti. — Molim te sjedni i dopusti da ti previjem ranu. Čeka te naporno putovanje do ranča.

Shelby bez riječi sjedne na mali humak, a Pilgrave mu odmah raskopča košulju. Pošto je pomno razgledao ranu sa svih strana, ode po svoju čuturicu da bi mu je isprao.

— Gadno izgleda, ali na svu sreću nije pogibeljna — reče više sam za sebe. — Glavno da kost nije slomljena. U bisagama imam zavoja. Samo ti miruj i bit će sve dobro. Kako stvari stoje, nas se dvojica zajedno vraćamo na ranč »Box S«?

— Bit ću time počašćen — procijedi Shelby teškom mukom.

Osjećao je kako ga obuzima nesvjestica. Trenutak zatim zaigrali su mu kolobari pred očima, a u ustima je osjetio opori okus. Kao da mu se svod sručio na glavu.

Došavši k svijesti, prvo je ustanovio da još leži na zemlji, ali da su mu rame i ruka čvrsto povezani. Pilgrave je čučao na nekoliko koraka od njega i kad je zamijetio da je on podigao glavu, zapita ga:

— Kako se osjećaš? Rekao bih da će sve biti dobro ako u najskorije vrijeme potražiš liječnika. Ti si čvrst momak, a takvima rane zacijeljuju preko noći.

Pilgrave se prijazno nasmije nakon tih riječi i ispruži ruku prema Shelbyju. Na njegovu je dlanu ležala Lewova službena značka.

— Naprosto da ne povjeruješ — veselo će Pilgrave. — Pretresao sam te nakon povijanja rane i gle što sam pronašao! Međutim, sada je red da ti zineš od iznenađenja — reče, gurne ruku u džep i odatle izvuče blistavu zvijezdu šerifova pomoćnika. — Amigo, pa mi smo od iste struke, što kažeš na to?

Dva predstavnika zakona su se mjerkala.

— Krasno smo iznenađenje priredili jedan drugome — istisnuo je Shelby blijed kao krpa. — Što ti zapravo radiš u ovom okrugu?

— Šerif Tipple me poslao ovamo jer je veoma zabrinut za stanje u dolini. Od vremena kad je stari Jim Harris predao svoju zvijezdu, ovdje se zbivaju čudnovate stvari koje nitko ne može ili ne želi objasniti. Stječe se dojam da se mještani boje kazati pravu istinu. Baš su zato mene uputili u ovaj kraj, naravno po tajnom zadatku. Predstavljam se kao kauboj bez posla, dok mi je zapravo osnovni zadatak da motrim na tvoj ranč i na cijeli okrug. Šerif je čuo da se vraćaš u stari kraj i predmnijevac je da će doći do gužve kad preuzmeš svoj ranč od Buforda.

— Ohrabruje me to da i mjesni predstavnici vlasti pokušavaju nešto učiniti u ovoj poganoj dolini — mrzovoljno će Shelby pružajući ruku Pilgraveu. — Jesi li me namjerno slijedio ili si se slučajno našao na mom tragu?

— Stigao sam na tvoj ranč još jutros oko četiri sata i otada sam ti za leđima. Nadao sam se da ćeš poći u obilazak cijelog posjeda, a bio sam gotovo siguran da će ti negdje pripremiti klopku. I eto, pokazalo se da sam imao pravo. Nešto mi nije jasno. Otкуда ti ova službena savezna značka? Šerif Tipple nije mi ništa o tome rekao.

Shelby uze potanko tumačiti što mu je povjereno, a Pilgrave ga je zamišljeno slušao.

— Odlično, onda smo mnogo jači — obradovao se mršavi Pilgrave. — Što sada predlažeš? Da se razdvojimo ili da se zajedno pojavimo u gradu? Ti ćeš ionako morati tamo da ti bolje previju tu ranu... Nekako, mislim da bi bilo bolje ako ne krenem s tobom. Lukavije je da budem u pozadini, nezapažen, nikome na oku. Nema nikakve sumnje da Reece Buford stoji iza ovih napada. Jedino je pitanje je li upleten i u sve te krađe?

— To je ono što moramo utvrditi što prije — grozničavim glasom promuća Shelby.

Usne mu se skupe kad zamijeti dvojicu mrtvih napadača koji su sada bili prebačeni preko sedla svojih konja, spremni za povratak u prašnjavi Haybrook.

— Moraš ih odvesti u grad — napomene Pilgrave. — Veći dio puta jahat će uz tebe, ako ti zatreba pomoć. Nakon toga pročešljat će okolicu grada u potrazi za bilo kakvim tragovima kradljivaca stoke. Pokrali su tako mnogo stoke i poharali toliko rančeva da nisu mogli nestati tek tako. To je bila i tvoja zamisao? Kako bi se inače zatekao u ovoj divljini?

— Točno. Mislim da su svi koji su se odvažili da idu u potjeru za lupežima odustajali onog trenutka kad su izgubili tragove. Za razliku od njih, ja sam se htio poslužiti svojim poznavanjem okolice i pretražiti sva pogodna mjesta gdje bi se ukradena stoka mogla sakriti.

— Nije loše — suglasi se Pilgrave. — Časna riječ, nas dvojica mogli bismo jednom zauvijek riješiti tu zagonetku. Jesi li za to da mi se pridružiš poslije završenog liječenja u gradu?

— Nema nikakvog liječenja — narogušeno će Shelby. — Ti ćeš me pričekati izvan grada, a ja napuštam Haybrook čim me zakrpaju. Ne ostajem ni sekunde dulje!

— Dogovoreno! Ako si sporazuman, ja bih da smjesta krenemo. Daleko je do grada i bude li nam sreća naklonjena, valjda ćemo stići do ponoći.

Shelby kimne i uspenra se u sedlo, a Pilgrave povede oba konja s »Lazy B« natovarena mrtvacima.

Za Shelbyja je to bio dug i vrlo naporan put. Rana ga je boljela, a jahanje po neravnom terenu samo je povećavalo tu bol. Kako je dan išao kraju, osjećao je da ga sve više ostavlja snaga. Na mahove nije bio siguran da li se to zaista smrkava ili mu tama pada na oči zbog izgubljene silne količine krvi.

Kad je pao mrak, Pilgrave je požurio naprijed i preuzeo vodstvo kolone na čemu mu je Shelby bio neizmjerно zahvalan, to više što se njegovo stanje neprestano pogoršavalo, pa je bilo trenutaka kad uopće nije bio svjestan ni gdje se nalazi ni kamo se zaputio. Bio je jedino svjestan toga da mora po svaku cijenu pratiti jahača ispred sebe.

U jednom času Pilgrave neočekivano zaustavi konja i Shelby zamalo ne ispadne iz sedla. Donekle ga je pribrao snažan udarac u ranu. Shvati da ga je već spopala groznica. Odsutnim pogledom se osvrtao unaokolo. Pilgrave ga upozori na sumnjivu tišinu. Shelby sjajše i dotetura do novog prijatelja koji mu se obrati šapatom:

— Čini mi se da sam čuo topot konja negdje ispred nas.

— Gdje smo to uopće? — zapita Shelby.

— U blizini ranča Hammela Crullera »7C7« — otpovrne Pilgrave, a Shelby se u očaju strese.

To je značilo da im do grada preostaje još petnaest milja.

— Slušaj — nastavlja o Shelby — ti se ovdje pritaži, a ja ću poći naprijed da ispitam to što sam čuo. Nije nam nakana da uletimo pravo u ruke nekoj bandi. Možda smo natrapali na samu krađu...

— Hajde ti, ja ću čekati ovdje — propće Shelby boreći se da ostane pri

punoj svijesti. — Budi oprezan. Ako su to stvarno banditi, onda bismo ih morali pratiti da vidimo kamo će s otetim stadom. Naš je glavni cilj postignut čim otkrijemo njihovo sklonište.

— Dobro! Molim te, ne miči se odavde ni jedan korak kako bih znao gdje se moram vratiti — reče Pilgrave, a zatim potjera konja.

Shelby odglavinja do svog konja i tek u drugom pokušaju uspije uzjahati. Proklinjao je zlu sreću koja ga je snašla i bilo mu je drago što je Pilgrave s njim. Njišući se u sedlu, napeto je osluškivao ne bi li uhvatio neki zvuk iz tame, međutim, svuda uokolo vladala je posvemašnja tišina. Činilo mu se da je minula cijela vječnost prije nego što se pred njim pomolio Pilgrave.

— Malo ulijevo odavde je neka stoka — prozbori Pilgrave. — Nikoga nisam vidio i kazao bih da je to bila samo stoka što sam čuo. Pođimo! Imamo još dosta do grada.

Shelby je opet pao u grozničavu polunesvjesticu, pa je, kad su se naredni put zaustavili, bio istinski zapanjen što vidi pred sobom neka čudna svjetla.

— Haybrook — prene ga Pilgrave. — Pohitaj što brže! Najprije prijavi napad, a potom potraži liječnika da ti ispere i uredi ranu. Budući da sam uvjeren kako noćas nećeš biti u stanju da kreneš dalje, uzet ću sobu u hotelu. Budeš li sutra ujutro sposoban za polazak, naći ćemo se u mjesnoj konjušnici. Vrijedi?

— Da — promrsi Shelby. — Rekao bih da imaš pravo. Priznajem da se jedva držim u sedlu. Nadam se da će ujutro biti mnogo bolje, da ću barem biti sposoban za jahanje. Hvala ti za sve. Bez tebe bih loše prošao. Ona se dvojica nisu šalila... Još jednom, mnogo hvala!

— Radio sam samo svoj posao — odvratila Pilgrave. — Vrijeme je da se rastanemo. Ja ću biti u blizini ako nešto iskrsne, a inače sastanek sutra ujutro u konjušnici.

Shelby kimne i prouzme od Pilgravea uzde dvojicu konja. Kad je ušao u grad, zamijetio je da su ponegdje upaljena svjetla i da je salun još otvoren. Ali on nije gledao ni lijevo ni desno,

sve dok se nije zaustavilo pred šerifovim uredom.

Unutra je gorjelo svjetlo i Lew Shelby uhvati za kvaku. Spotakao se o prag i gotovo pao u prostoriju. Krajnjim naporom volje uspio se uspraviti. Zapiljio se u Butcha Thompsona koji je sjedio za stolom.

— Što, do đavola, treba ovo značiti! — poviče Thompson videći pred sobom okrvavljenog Shelbyja kako se klati na nogama. — Shelby! Gdje si to bio i u kakvu si se to glupost upustio?

— Pošao sam k liječniku — reče Shelby nastojeći da govori razgovijetno. — Vani su dva mrtvaca!

Shelby nije mogao da se ne nasmiješi kad je spazio zabezeknut izraz na Thompsonovu licu. Zamjenik šerifa se trgnuo kao oparen, skočio od stola i projurio kroz vrata. Trenutak zatim vratio se drhtavih usnica i bljedi od onih koji su ležali poprečno presavijeni preko sedla svojih konja.

— Tko su ti ljudi? — službenim tonom obrati se Shelbyju.

— Ne znam — odvrati ovaj ošamućen od vrućice i žestokih bolova. — Nisam bio u prilici da doznam njihovih imena, a osim toga oni su mi uskratili tu čast. Zapucali su čim su stigli do mene, a na konjima koje su jahali jest žig »Lazy B«, pa bi bilo dobro da obavijestite rančera Buforda.

Skljokavši se na rasklamanu stolicu za šerifove stranke, Shelby ispriča kako je i gdje je bio napadnut, ali izostavi spomenuti Pilgravea. Proučavao je lice šerifova zamjenika dok je pričao o obračunu s banditima.

— Dobro — prihvati Thompson. — Zasad ne mogu ništa poduzeti ni protiv koga, ali vas opominjem da se ne udaljavate iz Haybrooka, jer mi možete biti potrebni radi naknadnih saslušanja. Ostajete u gradu, jasno?

— Bit ću tu — umorno će Shelby. — Ionako nisam u stanju da odem bilo kamo.

Kad je stupio na ulicu, shvatio je da nije kadar uzjahati konja, pa odluči poći pješke do liječnika. Pri tome je pokušavao pogoditi u kojem je dijelu grada njegova kuća. Dok je u nedoumici stajao na jednom uličnom uglu, začuđe kako ga netko doziva s drugog pločnika.

— Lew, to si ipak ti! — uzvikne Velma Carson prilazeći mu. — Dosadivala sam se do maloprije, jer sam salun zatvorila u deset i trideset. Danas poslije podne bila sam na tvom ranču i Lord Kale mi je odao da si odjahao u obilazak imanja.

— Žao mi je što nisam bio ondje — ispričavajući se naklonio se Shelby i posrnuo.

Najednom je Velma zapazila okrvavljeni zavoj. Zaprepastila se.

— Lew, ti si ranjen! — kriknula je preplašeno.

— Nije to ništa — tiho će Shelby sav usredotočen na to da odagna nesvjesticu. — Imao sam nekih neprilika na ranču. Sutra ću ti pripovijedati o tome. Ništa naročito, Velma. Sasvim obična stvar.

— Budi toliko dobar i razuman, pa mi dopusti da se pobrinem za tebe — odlučno ga prekine ona i prije nego što se snašao uhvatila ga je pod ruku. — Neka ti ne pada na pamet da se opi-reš! Ideš sa mnom! Imam iznad saluna zgodan stančić za koji malo tko zna. Tamo su sada, doduše, Millie i njezin momak, ali natjerat ćemo ih da večeraju negdje drugdje. Što se tiče tvog konja, ne brini, kazat ću Billu da ga odvede u staju.

Shelby je bio suviše slab da bi se suprotstavio tako gorljivoj pažnji. Pokorno je koračao onamo kamo ga je djevojka vodila. Zastali su na trenutak da ona priveže njegova konja pred salunom, a onda ga je ponovo uhvatila pod ruku i poduprla s boka da bi se popeo stepenicama. Bio je u bunilu kad je ona pokucala na vrata na kojima se u tili čas pojavila Millie Clate s nekim momkom za leđima. Pomogli su mu da uđe i položili ga na kanape. Zatvorio je oči i osjetio da tone neka-mo duboko, duboko, dokle su iz velike daljine dopirali uskomešani glasovi i Velme i Millie i nekog muškarca... Onesvijestio se...

Sunce je obasjavalo sobu kad je Shelby došao k svijeti i otvorio oči. Privukao je noge i sjeo u postelji. Tek tada je otkrio da su ga prenijeli na neki mekani krevet. Oprezno je opipao rame. Bilo je zategnuto svježim zavojem. Cijela lijeva strana tijela bila

mu je ukočena i gotovo je jauknuo od bola kad je stao na noge.

Nikako nije uspijevao pronaći svoju odjeću. Zabrinuo se za službenu značku koju je držao u džepu košulje. Možda to i nije toliko važno, pomisli, sada je među prijateljima. Svejedno, laknulo mu je kad je zamijetio da je njegov opasač s revolverom na rubu naslona postelje. Bio se na časak opustio, ali sjetio se Pilgravea, stisnuo je zube i odšetao do ormara. Nije smio kasniti.

Hlače i kaput bili su u ormaru, lijevo izglacani i iščetkani. Sav se preznorio dok je navukao hlače. Zavirio je u ormar da uzme košulju, ali nje nije bilo. Kroz glavu mu prohuje jučerašnji događaji, ranjavanje, mukotrpno jahanje do Haybrooka, susret s Velmom koja ga dozvala s pločnika s druge strane ulice, penjanje uza stepenice, Millie s momkom... Dakle, od stare košulje ionako ne bi bilo nikakve koristi, bila je krvava, pocijepana! Treba kupiti novu!

Pošto se odjenuo, prošvrlja malim stanom u potkrovlju. Napokon je pronašao Velmu. Bila je u kuhinji. Čuvši ga da dolazi, osvrnula se sa zebnjom.

— Lew! — zavapila je i potrčala prema njemu. — Kako se osjećaš? Nipošto nisi smio ustati. Doktor je rekao da moraš mirovati najmanje tjedan dana.

— Na žalost, ne mogu sebi dopustiti takav luksuz — odvrati Lew. — Velma, je li ti nešto poznato o mojoj košulji?

— Nije više bila ni za što, pa sam je bacila — nasmiješi se Velma. — Lew, značku pomoćnika saveznog šerifa i druge sitnice, odložila sam evo, u ovaj pretinac... Ti očito kriješ da si u službi zakona?

— Da. Moram. Ovdje sam na tajnom zadatku. Da nisi nekome pokazala tu značku?

— Nisam. Čak ni Millie nema pojma što sam našla u tvom džepu. Jesi li se bavio tim poslom ovih proteklih šest godina?

— Pogodila si — reče on, a u njegovu se glasu nazirao ponos. — Jednog dana, kao što sam ti sinoć obećao, ispričat ću ti koješta o sebi. A sada, draga Velma, moram poći. Trebala bi mi nova košulja...

— Nabavila sam je već rano jutros — reče djevojka i pozva ga da je slijedi u salon gdje je na stolu ležao neki zamotuljak. — Zar ne bi bilo pametnije da poslušаш savjet liječnika i ostaneš u krevetu barem nekoliko dana? Tvoja rana nije bezazlena.

Prelazeći preko njenih riječi, Shelby je zapita:

— Da se nije kojim slučajem pojavljivao onaj nadmeni Butch Thompson?

— Ne, nije svraćao ovamo, ali je zato ovdje bio Lordy prije sat vremena.

— Oh, to ne sluti na dobro — uznemiri se Shelby. — Zar nešto nije u redu na ranču?

— Charlie Waggener se jučer navečer nije vratio na »Box S«.

— Charlie! — uzvikne Shelby.

Časak-dva stajao je kao ošinut gromom, a onda pohita prema omotu s košuljom, nestrpljivo rastrga papir i počeo se odijevati. Trpio je nepodnošljivu bol, ali nije to pokazivao. Misli su mu ludo letjele... Charlie je jučer pošao do »Lazy B« da bi pazio na kretanje Ketchama i njegova lupeškog ortalaka Yatesa... Sada najednom javljaju da se Charlie nije vratio na spavanje... Je li Charlie bio spriječen da se vrati ili je posrijedi nešto drugo? Je li još uopće živ?

— Jutros se po gradu naveliko šuška da je ranč »7 C 7« ostao bez velikog stada — uzgred napomene djevojka.

— Što? — skameni se Shelby.

Smjesta se prisjetio jučerašnjeg probijanja do grada i neočekivanog zastanka blizu ranča »7 C 7«. Pilgrave mu je tada šapnuo da je naišao na stado s tog ranča. Jesu li nabasali upravo kad su odvodili goveda?

— Lew, ja više ništa ne razumijem — ogorčeno će djevojka. — Hoćeš mi konačno kazati što se zapravo ovdje događa? Radiš li ti na tome samo službeno ili si došao s namjerom da ostaneš?

Shelby je pomiluje po obrazu.

— To će biti moj posljednji zadatak kao pomoćnika saveznog šerifa — reče. — Nakon toga povlačim se na ranč. Moram priznati da bih i ja volio znati što se zbiva u ovom kraju. Mnogo toga mi je potpuno nejasno. Rješavajući službeni zadatak riješit ću i svoj

osobni i na taj način ostvariti ono za čime je do kraja života težio moj otac — reče i teško uzdahne. — Velma, gladan sam. Daj mi nešto za jelo. Bit će mi uskoro potrebno obilje snage da bih posvršavao sve što sam naumio. Imam dojam da je rasplet na vidiku, i ako ne budem dovoljno oprezan, može mi se dogoditi da me ubiju. Onaj koji stoji iza svega toga ne preza ni od čega, nema milosti ni prema kome...

— Donijet ću ti jelo.

— Zar ne bi trebalo da budeš dolje u salunu? Neki si mi se dan požalila da padate s nogu od silnog posla. Sići ću ti ja dolje među goste — pridometne i tobože ozbiljna lica pogleda je li košulju dobro udjenuo u hlače. — Velma, stvaram ti dosta suvišnih briga. Ako se tako nastavi, još ćeš požaliti što sam se vratio.

— Nikad — presiječe ga djevojka. — Molim te, Lew, obećaj mi da ćeš paziti na sebe i da nećeš srljati u opasnosti?

— Koliko god to bude u mojoj moći — izjavi Shelby. — Ne bih bio iskren kad bih kazao da se ne radujem povratku — reče i zagrlji djevojku oko ramena. — Nadam se da će se sve to brzo okončati. Slažeš li se da tada zajedno nadoknadimo propušteno vrijeme?

— Nemam ništa protiv toga — sretno će Velma. — Ali, kako se možeš ponuditi da ćeš sam razmrsiti ono što nije uspjelo mjesnim vlastima?

— O tome sada najradije ne bih govorio — zagunda Shelby. — Je li ti Lordy rekao da se vraća na ranč?

— Da. Bojao se da se netko ne ušulja na »Box S« dok ondje nema nikoga.

— Odjahat ću i potražiti ga čim mi osedlaju konja.

Naručio je obilan obrok i zalio ga s nekoliko šalica kave. Čutio se krepkijim, iako je znao da baš nije pri punoj snazi za pothvate koji su ga očekivali. Opasao se, pogledao metke u revolveru i izvana opipao značku u džepu košulje.

— Lew, na koju ćeš stranu? — opet se snuždila djevojka. — To bi mi morao povjeriti... Gdje da te potražim? Na ranču ili negdje drugdje?

— Već ću ja tebe potražiti — oporo odvratí Shelby, a zatim, shvativši da je bio pregrub, nasmiješi joj se. — Neću biti daleko. Velma, vjeruj mi, vodim bitku za ispravnu stvar, za ponovnu uspostavu zakona i pravde u ovom kraju.

— Zar ti ne može nitko pomoći? Zašto ne zatražiš da ti daju nekoga?

— I hoću ako budem ocijenio da je to prijeko potrebno — reče i časak zatim čvrsto je zagrlji i poljubi. — Vidjet ćemo se uskoro — doda i požuri iz saluna na ulicu.

Već na prvom koraku zamijeti Lankyja Pilgravea kako se muva oko šerifova ureda. Kad su im se susreli pogledi, Pilgrave mu dade znak da nastavi niz ulicu. Shelby produži i kad je stigao do saluna, Pilgrave se nečujno nađe iza njega.

— Uđi u salun — prošapće Lanky. — Ne okreći se, niti pokazuj da me poznaješ. Sjedni za neki stol u kutu i čekaj. Ne zapodjevaj nikakve razgovore. Ja ću u međuvremenu dovesti tvoga konja. Čim se pomolim na vratima saluna, digni se i izidi hitro napolje.

— Zašto sve to? — namršti se Shelby.

Pilgrave je već bio prošao mimo njega, no onda zastane i dobaci mu nagruvši se prema njemu:

— Thompson te namjerava uhapsiti pod optužbom da si počinio dva ubojstva, i to onog časa kad naleti na tebe u Haybrook.

Shelby suspregne dah, ali ničim ne poprati Lankyjeve riječi, već laganim hodom uđe u salun. Uze vrč piva i smjesti se za stolom u kutu. Bio je osupnut. Da nije potcijenio svoj zadatak? Kome je on tih u oku i tko se to tako svojski trudi da ga ukloni?

VII

Lew je bio siguran da ga trbušasti gostioničar promatra s posebnim zanimanjem. Pitao se dokle je stigao Thompson pretražujući grad u potrazi za njim. Nije mu se nastala situacija nimalo dopadala. Sada nipošto nije smio dopustiti da ga strpaju u zatvor. Oda li tko je i zbog čega u Haybrook, opomenut će usput i kradljivce sto-

ke i oni će se razbježati. Dok je tako razglabao svaku pojedinost za sebe, u salun je ušao neki čovjek, navirio se u svaki kutak, a kad je spazio Shelbyja, žurno je izašao.

Ispivši piće, Shelby ustane od stola. Pođe do šanka i odloži praznu čašu.

— Gdje su ovdje stražnja vrata? — obrati se gostioničaru.

— A što zamjerate prednjim vratima? — neprijateljski ga dočeka debeljko. — Što vi zapravo hoćete?

— Znae li tko sam? — zapita Shelby.

— Ne tiče me se. Preporučujem vam da se izgubite, i to na prednja vrata, dok me ne izda strpljenje.

Shelby pođe prema vratima. Kad se približio izlazu, leptirasta vrata se zanjšu i na njima se ukaže Pilgrave.

— Lew, kreni na stražnja vrata — mahne mu Pilgrave. Ja ću barem malo zadržati Thompsona. Baš hita ovamo. Konj ti je straga.

Shelby pogleda preko ramena i zapani da je neljubazni gostioničar izvukao odnekud pušku i položio je, ne krijući je, na šank.

— Pilgrave, ti se drži po strani — reče Shelby. — Razgovarat ću s Thompsonom i dokučiti o čemu je riječ.

— Ne budi tvrdoglav. Strpat će te u zatvor, pa ćeš morati reći tko si! Da glumiš ubojicu u Thompsonovu zatvoru još je besmislenije!

— Riskirat ću. Osim toga, ovaj gostioničar iza mojih leđa može svakog časa zapucati. Već je pripremio pušku. Ti se, što prije ukloni! Bit ću kudikamo mirniji ako te budem vidio negdje u blizini.

Pilgrave kimne i podc. Koji tren zatim pojavi se Thompson. Isprva je zurio u Shelbyja kao da ne vjeruje očima, a onda se isceri.

— Tražio sam te posvuda — prasne on — Gdje si se krio?

— Uopće se nisam sakrivao — ljutito će Shelby.

Tek tada ugleda revolver u Thompsonovoj ruci. Oko njih se okupilo nekoliko besposličara. S velikim su zanimanjem pratili njihovu prepirku.

— O čemu je riječ? — okomi se Shelby na Thompsona. — Da nisi našao još neki leš koji mi želiš prikačiti?

— Baš tako — odvratit Thompson ne ispuštajući ga iz vida. — Ne mrđaj dok ti ne uzmem revolver. Nakon toga idemo u moj ured, pa ćemo tamo na miru porazgovarati o svemu.

Shelby zapazi Pilgravea kako iz blizine vreba na Thompsona, spreman da se umiješa ako zamjenik šerifa prekorati svoja ovlaštenja. Ali, Shelby nije želio nikakve neprilike, želio je samo neka korisna obavještenja.

— A koga sam to ubio ovaj put? — pecne nabusitoga predstavnika zakona u Haybrookku. — Ne kaniš me valjda optužiti zbog one dvojice koje sam ti sinoć dopremio?

— Uvažio sam opravdanje da je do obračuna došlo u samoobrani — važno će Thompson.

— Lijepo od tebe. Tada, znači, imaš za mene neki novi leš? Dobro, tko je taj srećković?

— Mitch Yates! Jutros u zoru pronašli su ga mrtvoga na ranču. Poznato mi je da si se prekjucher pograbbio s njim kad si prispio na svoj ranč. Da te podsjetim, Mitch je bio jedan od one dvojice koji su podnijeli prijavu protiv tebe.

— Dakle, Yates je mrtav?

Shelby osjeti kako ga obuzima neka strepnja. Lordy je jutros došao u grad da ga obavijesti preko Velme kako se Charlie nije vratio na ranč, a bio je pošao na »Lazy B« da pripazi na Ketchama i Yatesa.

— Thompsona, kakvim dokazima raspolazeš protiv mene?

— Iznijet ću ti ih kad to ja odlučim — ražešti se zamjenik šerifa. — Ideš li dobrovoljno ili da koristim silu?

— I ja isto tako kao i ti želim da se sve raščisti na najispravniji način — reče Shelby. — Poći ću s tobom u tvoj ured, ali moj ti revolver zbog toga nije potreban.

— Opireš se? — izazivao je Thompson

Shelby se posprdno nasmiješi.

— To je posljednje što bih uradio. Nego, zanima me tko je prijavio smrt Yatesa?

— Ketcham. On je pronašao svoga prijatelja malo podalje od dvorišta ranča. Isto tako pronašao je i neke tragove i poslao nekoliko ljudi da ih slijede.

— Bez sumnje u nadi da ti tragovi vode do »Boxa S«? Jesam li pogodio? — nehajno će Shelby i side s praga saluna na pločnik.

Kad se primakao Thompsonu, zagleda se netremice u njega, očekujući da će mu ovaj nasilno pokušati oduzeti oružje.

— Da si bio tako ustrajan u hvatanju kradljivaca stoke kao u tome da mi pošto-poto prikljapiš nekog mrtvaca, u ovom bi kraju već odavno vladao mir i red.

Zamjenik šerifa promrmlja nešto nerazumljivo i smrknut krene za Shelbyjem. Prolazeći kraj Pilgravea, Shelby prošapće:

— Budi i dalje u blizini.

Bio je neugodno iznenađen kad je u Thompsonovu uredu spazio Reecea Buforda kako ukrućeno stoji kraj pisaćeg stola. I rančer je bio zatečen njegovim dolaskom, međutim, nije prozborio ni slova.

— Što je to bilo s Yatesom? — prvi progovori Shelby zaobilazeći stol na sredini prostorije.

Ispitivački je promatrao Bufordovo lice i zaključio da je rančer uzbuđen i zabrinut razvojem događaja.

— Znam samo ono što sam čuo od Ketchama — počne Buford. — Rečeno mi je da je na tvom ranču jučer došlo do sukoba nakon što sam ja odjahao. Ketcham i Yates su se, kao što je poznato malo zadržali prije nego što su se zaputili na »Lazy B«.

— Kakav sukob? Ova se gužva zakuhalo mnogo prije nego što sam ja prispio ovamo! — grune Shelby i svrati pozornost na zamjenika šerifa koji je upravo ulazio. Thompson kao da je zaboravio da su me u Haybrook-u uzeli na nišanu odmah čim sam zakoračio u grad!

— O tome nisam izviješten — nezainteresirano će Thompson. — Ja sada jedino želim da uhvatim onoga tko je ubio Yatesa.

— Teško da ćeš ubojicu uhvatiti ako budeš sjedio u ovom uredu — dobaci mu Shelby a Thompson tu primjedbu popрати psovkom, htjede nešto reći, ali ga Shelby pretekne. — Poslušaj ti barem malo mene... Jučer su ubijena dvojica, a tu sam dvojicu ja ubio. Nemam pojma tko su i odakle, ali je

činjenica da su zapucali bez ikakva povoda. Jahali su konje sa žigom »Lyza B«.

— Prije nekoliko tjedana ukradeno mi je više konja — umiješa se Buford. — Butch, ja sam ti prijavio njihov nestanak. Sjećaš se?

— Naravno. Štoviše, to je zapisano negdje u zapisniku — potvrdi Thompson.

— Još nisam otkrio o kakvoj je to splotki riječ — ogorčenim glasom produži Shelby mjerkajući čas jednoga čas drugoga. — Uvjeravam vas da se ne namjeravam pomiriti s tim da me hapse svaki drugi dan zbog nekakvog tuđeg umorstva. Kako to da si ti, Thompson, toliko poduzetan kad sam ja u pitanju? Koliko je meni poznato, od onoga dana kad si stjecajem okolnosti preuzeo dužnost Jima Harris-a nisi strpao u zatvor ni jednog jedinog lopova bilo koje vrste!

— Dosta! — zaurao je Thompson. — Misliš li da je meni drago što se ovdje zbiva? Nije mi drago ni to da tumaraš naokolo i obračunavaš se sa svakim tko ti stane na put. Zbog svega toga smatram da je najbolje da te strpam iza rešetaka. Ja to ne činim zato što me je strah posljedica tvojih postupaka, nego stoga što je prvenstvena dužnost čuvara zakona da očuva mirne građane od izazivača kakav si ti...

— A što je s kradljivcima stoke? — podbode ga Shelby. — Zar oni ne izazivaju nevolje? Gotovo su upropastili »Box S«. Koliko je nestalo goveda od samoga početka ove prljave igre? Kako je tu s dužnošću čuvara zakona?

— Moja je savjest čista. Učinio sam sve što sam mogao i umio.

— Ali, to nije bilo dovoljno! — tresne Shelby šakom o stol.

Mogao je zapaziti da je Thompson stao soptati od bijesa, a da se Buford osjećao sve nelagodnije. Nije nazorao koliko njih dvojica jednako misle premda je to bilo očito.

— Imam nekog posla u banci — natukne Buford. — Butch, prepuštam ti da riješiš ovaj slučaj onako kako ti ocijeniš da je najispravnije. Shelby, prije nego što odem želio bih te nešto zapitati!

— Odgovor je ne — otresito će Shelby.

— Zašto? — namršti se Buford.
— Zato što ne želim prodati »Box S«. To je moja konačna odluka.

— Nisam te to želio pitati. Jedino što me zanima jest da li ćeš biti u mogućnosti da mi vratiš novac koji sam posudio tvom ocu da sa spasi ranč. Preostala su još dva mjeseca.

— Budući da je riječ o još cijela dva mjeseca, ne bi se morao uzrujavati. Zar nije prerano postavljati takvo pitanje? Reece, i ja bih tebe nešto htio zapitati.

— Izvoli!

— Jučer, prije nego što su me napala ona dvojica vama nepoznatih, ja sam bio u obilasku svog ranča. Tako sam naletio na nekoga Shortyja Browna koji je baš gonio nekoliko mojih krava. Jesi mu to ti naredio?

— Momcima na »Lazy B« izdaje naredbe isključivo predradnik, to je njegov posao — odvrati rančer.

— Dobro. Onda poruči Ketchamu da očekuje moj skori posjet! Vjerujem da će mi se obradovati.

Buford iziđe iz ureda zajapuren od ljutnje.

Shelby se usredotoči na Thompsona.

— Kao što si rekao, najradije bi me zatvorio da ne uznemiravam i tami-nim pošten svijet? Dakle?

— Gdje si bio ovih prokletih pet ili šest godina? — važno se namjesti zamjenik šerifa na stolici. — Čime si se bavio? Nitko za tebe ništa nije čuo otkako si otišao odavde. Najednom, evo te natrag bez ikakva objašnjenja, ponašao se čudno, izazivaš...

Shelby ga je promatrao, razmišljajući o tome da li bi išta odmakao naprijed u svojoj istrazi kad bi otkrio svoj pravi identitet. Zaključio je da mu to ne bi moglo naškoditi sve da je i Thompson upleten u krađe stoke. Namiješio se kad je posegnuo u džep košulje i izvadio službenu značku pomoćnika saveznog šerifa. Bacio ju je na stol ispred Thompsona koji se zablenuo kao da vidi zmiju otrovnicu. Kad je konačno digao pogled, u očima mu se zrcalio strah.

— Pomoćnik državnog šerifa — promuća orošena čela graškama znoja.

— Baš tako, kolega. Red je da napomenem da sam još u službi, barem

dotle dok se ova situacija posve ne raščisti.

— Pa, zašto onda nisi prvo došao ovamo i rekao tko si — zausti Thompson blijedih obraza. — Zar si pretpostavljao da ja ne bih htio surađivati?

— Po uspješnosti i svojim postupcima spao si na niske grane. Zbog toga ti nisam ništa povjerio. Da budem jasniji: tvoja ravnodužnost prema svemu što se ovdje dogodilo natjerala me da pomislim da i ti pripadaš bandi.

Thompson se zabulji u Shelbyja. Htjede nešto reći, ali nije bio sposoban ni da zucne. Zatim se nekako pribere i odmahne glavom.

— Dosad su mi koješta prigovarali, ali nikad do ovog trenutka nitko me nije optužio da sam potkupljiv — razvikao se zamjenik šerifa. — A to što dosad nisam ovdje postigao nikakav uspjeh, to je zato što su mi ruke vezane. Shelby, ja radim potpuno sâm. I samo se sâm na sebe mogu osloniti. Nadam se da sam ti dovoljno kazao...

— Možda i jesi. Bit će poslije više vremena da to provjerim... Pazi, reći ću ti što smjeram! Pružit ću ti priliku da dokažeš i pokažeš jesi li vrijedan ove srebrne zvijezde koju nosiš na grudima. Kad budem dolazio u grad, nemoj da te nađem u ovom uredu ako nisi pripravan surađivati onako kako to budem zahtijevao. Jesam li bio jasan?

— Svakako! Prihvaćam! — reče Thompson s olakšanjem dok je Shelby spremao svoju značku.

— Ne želim da itko sazna o našem današnjem razgovoru — upozori ga Lew. — Ako se negdje nešto dočuje bit ću ti za vratom prije nego što se snađeš!

— Sve ću zadržati samo za sebe — požuri s obećanjem Thompson izbjegavajući Shelbyjev pogled tako da se Lew nehotice zapita nije li možda pogriješio saopćavajući mu da je i on predstavnik zakona. Ako ništa drugo, Thompson je lišen mogućnosti zloupotrebe, a i to je korak naprijed.

— No onda, da čujem što je to bilo s Yatesom? — jetko će Shelby. — Ja ga nisam ubio!

— Negdje oko podneva Ketcham je dopremio u grad njegov leš i ispričao da ga je pronašao nedaleko od »Lazy

B«. Po svemu sudeći, bio je ubijen negdje drugdje, a naknadno odnesen do mjesta gdje je nađen.

— Je li ti Ketcham rekao kamo je Yates bio poslan i zbog čega? — podigne Shelby obrve.

Thompson odmahne glavom.

— To sam i mislio. — reče Shelby. — Kladim se da je bio odsutan zbog nekog nepoštenog posla... Ali i meni je nestao jedan čovjek, ti ga znaš, to je Charlie Waggener. Otkako je jučer otišao da nadgleda kuda se kreću Yates i Kecham, nije se vratio na »Box S«.

— Sumnjaš li da se Waggeneru nešto dogodilo?

— To je više nego sigurno i zato sada idem na ranč da sve provjerim. Bilo bi dobro da pođeš sa mnom, pa da te iskušam u novoj ulozi.

— Dobro — suglasi se zamjenik šerifa. — Istaći ću se, bez brige.

— Na žalost, bit ćeš pod sumnjom dok ne dokažeš suprotno — poklopi ga Shelby.

Znao je da riskira što ga vodi sa sobom, jer će cijelo vrijeme morati biti na oprezu. Međutim, radije će ga podnositi u svojoj blizini nego da ga pusti da obavijesti ortake u krađama.

— Ubrzo ćeš zaključiti na čijoj sam strani — iznenadi ga Thompson koji kao da je čitao njegove misli.

— Po konje — naredi Shelby i zaputi se prema vratima. Thompson ga je poslušno slijedio u stopu.

Na ulici Shelby se osvrne i spazi Pilgravea.

— Čekaj me kod staje — dobaci zamjeniku.

Besposličari su bili zapanjeni kad su zamijetili da se Shelby slobodno udaljuje, pa su se neraspoloženo počeli razilaziti. Pilgrave sačeka još koji trenutak, a zatim priđe Shelbyju koji mu u pola glasa prenese što se odigravalo u šerifovu uredu.

— Zbilja, krajnje je vrijeme da utvrdimo kome pripada — kimne Pilgrave. — Nadam se da ćeš pronaći Waggenera i da je s njim sve dobro. Nego, kako bi bilo da ja ipak ostanem u tvojoj blizini za svaki slučaj? Muče me neke stvari o kojima bih želio s tobom popričati nasamo. Hej, da te podsjetim, tvoj je konj u uličici iza saluna!

— O, hvala! Baš idem po njega. Dobro, Landy, ti nas prati izdaleka i drži na oku.

— Uzdaš se u mene — potapša ga po ramenu Pilgrave. — Hoćeš li moći podnijeti toliki put?

— Neće to biti prvi put da jašem ranjen — vedro će Shelby i požuri niz ulicu.

Konja je pronašao na označenom mjestu. Uzjahavši ga, vrati se u središte grada. Baš tada ugleda Reece Buforda. Dolazio mu je u susret. Rančer ga je odmjerio, ali nije rekao ni riječi, držao se kao da ga ne poznaje. Prošavši mimo njega, Shelby ustanovi da i Buford napušta grad.

Thompson je već bio pred stajom.

— Gdje ti je bio konj? — zapita ga začuđeno.

— Čeka nas dugi put — suho će Shelby. — Krenimo!

Buford je odmicao ispred njih. Jednom se okrenuo u sedlu, ali nije usporavao konja. Uskoro je čak udvostručio brzinu jahanja. Shelby je zamišljeno gledao u njegov trag. Butch Thompson je šutio, kao da se ustručavao da zapodjene bilo kakav razgovor. Uskoro izgube iz vida Buforda jer je skrenuo stazom koja je vodila na »Lazy B«. Poslije nekoliko milja i oni su bili nadomak svom cilju.

Pri ulasku u dvorište »Boxa S« Shelby osjeti kako ga ispunjava neka napetost. Donekle se smirio kad se na vratima kuće ukazao Lordy Kale. Prostođušni Kale bio je iskreno obradovan njegovim povratkom.

— Gazda, tako mi je drago što te opet vidim na nogama — reče ganuto. — Da nisi možda negdje susreo Charlieja? Kamo je samo otišao? — zapita nepovjerljivo mjerkajući Thompsona. — Ako se Charlieju nešto dogodilo, netko će to skupo platiti! Kunem se!

— Lordy, jesi li čuo da je rano jutros u blizini »Lazy B« pronađeno tijelo Mitcha Yatesa? — obrati mu se Shelby.

— Čuo sam nešto o tome jutros kad sam bio u gradu. Ne pretpostavljaš valjda da je naš Charlie umiješan u ubojstvo Yatesa?

— To ćemo tek otkriti. Lordy, ostani ovdje i dobro pripazi. Dosad je sve teklo dobro?

— Da, gazda — odvrati Kale pljunuvši pod noge konju zamjenika šerifa. — Uostalom, da je ikogod i zalutao ovamo, vi biste ovdje u dvorištu morali preskakivati leševe!

— Dobro, dobro. Kad ispitamo neke stvari oko ranča »Lazy B«, vratit ćemo se ovamo. Ako se Charlie odnekud pojavi, reci mu da nikamo ne ide i sačeka me.

— Dobro! Gazda, pripazi na leda — opomene ga Kale i namigne.

Shelby se ponovo popne na konja i pogleda u Thompsona. Zamjenikovo je lice bilo bezizražajno. Jedino su mu oči sijale nekim neobičnim sjajem, što se moglo kojekako tumačiti. Pojahali su iza kuće i skrenuli stražnjom stazom koja se spajala s onom izvan ranča. Shelbyju je bilo poznato da je Waggener prošao ovuda i nestrpljivo je čekao da pronade bilo kakav trag.

— Što ćemo sada? — zapita Thompson kad su bili na nekoliko milja od »Lazy B«.

— Raspitat ćemo se za Yatesa. To će biti tvoj osnovni zadatak kad prispijemo na ranč. Ne želim da tamo itko sazna da sam i ja predstavnik zakona. Razumiješ?

— Dobro. Ali, što ako je Waggener odgovoran za smrt Yatesa?

— Ako je tako, znači da je Charlie imao opravdanog razloga da ga ubije — podrugljivo se nasmiješi Shelby. — Ti kao da si promijenio mišljenje? Više ne smatraš da sam ja Yatesov ubojica?

— O tome nema ni govora — natmureno odvrati Thompson.

Izgled ranča »Lazy B« iznenadi Shelbyja. Gospodarske zgrade bile su sada mnogo veće nego prije. Bile su tu dvije nove i velika nastamba za kauboje, te dva korala. Dakle, nisu svi rančeri trpjeli od napada kradljivaca, pomisli gorko.

Najednom postane svjestan toga da ga Thompson kriomice promatra, pa se naglo okrene i zapita:

— Ti si ovdje zamjenik šerifa već godinu dana, to jest od povlačenja starog Jima Harrisa, zar ne?

— Točno — potvrdi Thompson. — Zašto pitaš?

— Je li moj otac prijavljivao svaku krađu na našem ranču?

— Naravno da jest.

— I što si ti poduzimao?

— Odlazio bih na teren i provjeravao. Pratio tragove do mjesta gdje bi iščezavali. Iscrpljivao sam se do nesvijesti ne bih li tim lopovima ušao u trag. Ponekad bih okupljao potjeru. Raspitaj se, pa ćeš doznati da se ja nisam mirio samo tako s tim prokletim otimačima.

— Koji su sve rančeri ostajali bez stoke?

— Uglavnom svi odreda. Možeš predmnijevati da su mi svi visili o vratu zbog toga.

— Pa ipak je »Box S« najviše stradao?

— Da, to je točno. I sam znaš da je vaš ranč na najpogodnijem mjestu za takve stvari. Dovoljno je da se netko samo spusti s brda i već je kod tvoje stoke. A nakon toga može se vratiti u kanjone prije nego što netko otkrije da goveda nedostaju. Tako je vjerojatno i bilo.

— Koliko je stoke izgubio »Lazy B«?

— Buford mi je nekoliko puta prijavljivao krađe. Čini mi se da se ukupna brojka kreće negdje oko pet stotina grla. Pregledavao sam i njegov ranč i nalazio ondje tragove kradljivaca. Ne znam zbog čega sumnjaš u Buforda, ja sam siguran da su mu prsti čisti.

— Mislim da se Buford svim silama upinjao da ima uvid u stanje na »Boxu S« i lako je moguće da je pri tome prekršio zakon — reče Shelby. — Ne znam kakve su tvoje veze s Bufordom i to me se ne tiče. Ja ću ga pošteno pritegnuti kao i svakoga tko je s njim. Imaš to na umu!

— Ne sviđa mi se tvoj ton — procijedi Thompson. — Ja sam u službi zakona i dosad još nikad nisam uprljao ruke nečasnim poslom! Budi otvoren prema meni i ja ću ti pomoći! Uostalom, postupaj kako smatraš da je ispravno. Što prije izideš na čistac sa svime, to ćeš prije mene prestati sumnjičiti...

— Dobro, dogovorili smo se. Utuvi sebi u glavu: došli smo ovamo jer ti istražuješ ubojstvo Mitcha Yatesa. Ja te samo pratim. Ali Thompsona, ne budi brzoplet, držat ću te neprekidno na oku i ako izlanceš nešto što bi mo-

glo otkriti tko sam ja, žalit ćeš dok si živ!

— Onda koga da najprije potražimo? — ispod glasa će Thompson kao da nije čuo maloprijašnju prijetnju.

— Ketchama! A zatim ćemo ih zamoliti da nam pokažu mjesto gdje je Yates pronađen. Nipošto ne spominji Waggenerov nestanak. To želim iskoristiti u pravom trenutku. Nema nikakve sumnje da se nalazio negdje u blizini kako bi mogao motriti na Yatesa i Ketchama.

— Zašto? Zar vjeruješ da su Yates i Ketcham članovi bande? — zapanji se Thompson.

— U to sam prilično siguran! Stoga sam naredio da ih ne ispušta iz vida — reče Shelby proučavajući Thompsonovo očigledno iznenađeno lice.

Opet ga obuze zlovolja. Tko zna čemu će sve biti izložen zato što dolazi na ovaj ranč u pratnji čovjeka kojeg ne vjeruje ni koliko je crnoga pod noktom. No, uzmaka nema! Thompson će na kraju biti prinuđen skinuti masku. A onda? Kome će se prikloniti?

VIII

Kad su Shelby i Thompson ujahali, Reece Buford je stajao na verandi i razgovarao sa Shortyjem Brownom. Obojica su se naglo okrenula na topot kopita. Shelby se zapiljio u nižega čovjeka i odmah se prisjetio pomalo neugodnog susreta na svom ranču kad je uhvatio tog istog Browna kako tjera goveda s njegovim žigom.

Buford pođe prema njima.

— Što, do đavola, radite ovdje! — prodere se. — Ako ste već htjeli razgovarati sa mnom, mogli ste to obaviti dok sam bio u gradu. Osim toga, jahali ste za mnom nekoliko milja, pa ste me mogli zaustaviti?

— Naš je dolazak u vezi s ubojstvom Yatesa — objasni Thompson. — Gdje je Burt Ketcham? On je izjavio da je nabasao na Yatesov leš. Moram popričati s njim da bih nastavio istragu.

— Ketcham je pošao tragom stranca koji se motao oko mjesta gdje je Yates pronađen — odvrati Buford. — Po-

slao sam tim tragom još trojicu momaka i nadam se da će se uskoro vratiti zajedno s tim sumnjivcem.

— Je li vama poznato gdje je Yates pronađen? — nije se dao zbuniti Thompson.

— Naravno. Konačno, to zna i Shorty Brown. Neka vas on odvede tamo kad vam je toliko stalo da vidite gdje je zaglavio jadni Yates — govorio je Buford Thompsonu, ali je promatrao Shelbyja. — Zašto ovoga vučete sa sobom? Nije li trebalo da ostane u zatvoru?

— Što vi to imate protiv mene? — umiješa se Shelby. — Pretpostavljam da to što ste mom ocu posudili novac da očuva imanje nije jedini razlog što ste narogušeni za mene?

Buford se zajapuri.

— Na što ciljate, Shelby? — upita, a vilica mu je poigravala od bijesa.

— Nastojite ugrabit *»Box S«*! — odsječeno će Shelby. — To mi je potpuno jasno! I baš zbog toga što to znam nemate nikakvih izgleda da uspijete. Bilo bi i razumno i preporučljivo da izmijenite svoje planove dok je vrijeme...

— Slušajte, Thompson! Vi ste ovdje predstavnik zakona! Uklonite ga odavde prije nego što se nešto ne dogodi — zakoluta očima Buford.

— Buforde, čemu uzrujavanje? — nastavi podrugljivo Shelby. — Zahvaljujući Ketchamu i Yatesu, htjeli ste mi namjestiti ubojstvo. To vam se izjalovilo i onda je jučer Ketcham dobio zadatak da me ubije. Budući da vam je i to propalo, sada ste izmislili nešto novo. Samo, požurite se jer sam vam već počeo uzimati mjeru!

Rančer duboko uzdane.

— Ne zahtijevam zahvalnost za sve što sam učinio za vašega oca i vaš ranč, no ako ništa drugo, mogli biste ukazati barem malo poštovanja. Davno prije svoje smrti vaš bi otac ostao bez *»Boxa S«* da nije bilo mene, mladiću!

— Na to ćemo se vratiti poslije. Uostalom, ako sam pogriješio, ispričat ću vam se — završi Shelby.

— Brown, idi po konja! Nemam vremena da se cijeli dan natežem s vama — reče Thompson, a zatim dobaci Shelbyju: — Vidiš i sam da imamo ovdje i

previše nevolja, nije potrebno da ih ti povećavaš!

— Ja ih pokušavam okončati — usprotivi se Shelby. — Zar nisam bio dovoljno jasan?

Brown se zaputi prema koralu, a Buford uđe u kuću i za sobom zalupi vratima. Prije nego što se mašio za kvaku još jednom se osvrnuo. Shelby je zamijetio da mu oči svjetlucaju osvetničkim žarom.

Zastavši kod ograde, Thompson potihobaci Shelbyju:

— Bio si preoštar s Bufordom! Ne znam što ćeš time postići jer ako se Buford zaista bavi onim za što si ga nedvosmisleno optužio, tada će najhitnije poduzeti odgovarajuće mjere da te onesposobi, i to jednom zauvijek.

— To baš i želim — nasmije se Shelby. — To je jedini način da dođem do nekih dokaza. Nema mi druge. Ili propasti ili spasiti ranč.

— Tvoja stvar, Shelby. Bit će mi žao dok budem koračao za tvojim lijesom!

Nisu dugo jahali. Maleni Brown ih je čekao kraj mjesta gdje je bila izgazena trava.

— Evo, ovdje je Ketcham naletio na Yatesa — reče suho Bufordov kauboj. — Jesam li vam i dalje potreban?

— To će biti sve — zamišljeno će Thompson. — Možeš se vratiti.

— Trenutak! — poviče Shelby kad se Brown već nakanio udaljiti. — Kako to da ga je Ketcham pronašao baš ovdje? Pa ovo je mjesto podosta izvan puta?

— Otkud bih ja, do đavola, mogao to objasniti — resko odvratit Shorty. — To ćete morati zapitati Ketchama. On je najpozvaniji da vam da odgovor.

Shelby kimne i Brown odjaše.

— Što je, zapravo, Ketcham izjavio? — obrati se Thompsonu.

— Ne odviše mnogo. Meni nije palo na pamet da ga podrobnije ispitujem. On i Yates oduvijek su bili dobri prijatelji, to je opće poznato.

— Kad je već riječ o prijateljstvu, čuo sam da si ti odličan prijatelj s obojicom. Eto, razmišljam, oni baš nisu vrst ljudi s kojima bi se smio družiti pravi predstavnik zakona...

— Nikoga se ne tiče s kime provodim svoje slobodno vrijeme — razgnjevi se Thompson i s ide s konja.

— Možda — primijeti Shelby, a Thompson se začuđeno zablene u nje-ga.

Na mjestu gdje je nađen leš Thompson pusti Shelbyja da ovaj prvi razgleda tragove. Kao da se bojao da će mu Shelby prigovoriti da je neznalica ili da hotimice uništava tragove kako bi nekoga zaštitio. Shelby je u hipu otkrio ono što ga je zanimalo: krvave mrlje. Zaključio je da je Yates vjerojatno ubijen negdje drugdje, a zatim dopremljen ovamo. Jedino ga je zbunjivao podatak da je Ketcham odjahavši s ranča, smjesta naletio na tijelo prijatelja.

Shelby se podigne i skloni u stranu da bi napokon i Thompson obavio uviđaj. Malo zatim susreli su im se pogledi, svaki je za sebe ponešto utvrdio.

— Onda? — zapita Shelby. — Što mi-sliš o svemu tome?

— Nije ovdje ubijen — glasio je krat-ak odgovor.

— Što te navodi na takav zaključak?

— Bilo kakav hitac ispaljen ovdje uzbudio bi momke na »Lazy B«, međutim, nitko na ranču nije spomenuo pucnjavu.

— Slažem se. To je i meni odmah palo na pamet. Da li ti ovi tragovi još nešto govore?

— Može se raspoznati kojim su pravcem prispjeli kauboji s Bufordova ranča. Dobro je da nisu izgazili tragove. Rekao bih da su za istragu najvažnija dva traga: dva konja na dolasku i povratku. Najvjerojatnije trag ubojice i Yatesa.

— Kazao bih da je tako — potvrdi Shelby. — Dotle je slučaj jasan... Sada bi bilo najpametnije slijediti momke s »Lazy B« i ustanoviti kamo su krenuli. Želim ih sustići prije nego što nekoga pronađu i ubiju ga bez ikakva razloga.

— Teško da ćemo ih stići — reče Thompson. — U velikoj su prednosti i sigurno su daleko odmakli.

— Svejedno, dužni smo pokušati — prekine ga Shelby.

Bio je zabrinut za Charlieja Waggenera. Ako je točno da je Yates jučer napuštao ranč, Charlie ga je sigurno pratio. Ali, što se onda zbilo s njim? Nije bio neiskusnik, znao je voditi brigu o sebi. Zar nije on naučio Shelbyja

kako se rukuje revolverom? To što je Waggener prevalio pedesetu, to nije baš ništa značilo. Još je bio nenadmašan u potezanju oružja.

Shelby ponovo uzjaše. Krenuli su za tragovima koje su za sobom ostavili jahači s »Lazy B«. Thompson je jedva sustizao Shelbyja koji je mahnito jurio prerijom neprestano podbadajući konja. Iako prilično malaksao, nije smanjivao brzinu. Naslućivao je da sve zavisi od njegove brzine...

Jahali su već nekoliko sati i primaklo se poslije podne. Tragovi su ih upućivali prema mjestu gdje su se dan prije toga sastali Shelby i Pilgrave.

— Čini se da smo ih našli! — trgne Shelbyja Thompsonov povik.

Bio je usredotočen na tragove na tlu tako da mu se vrat ukočio. Podigavši naglo glavu, zavrtilo mu se pred očima. Thompson je imao pravo: u susret su im dolazila četiri jahača.

Bili su to Ketcham i trojica iz Bufordove družine. Shelby se zapita kako je Ketchamu pošlo za rukom da im se tako brzo priključi ako su on i oni zasebno pošli s ranča u različito vrijeme i na razne strane. Osim toga, bilo je potpuno neshvatljivo da je Ketcham najprije dopremio Yatesa u grad, a tek onda krenuo u potjeru za ubojicom svog druga. Razgledavajući tragove koje su slijedili, Shelby ih je prebrojio svega pet. Za jedan je pretpostavljao da pripada onome tko je dovukao Yatesov leš, drugi je najvjerojatnije pripadao njegovu konju, a preostala tri momcima s ranča koji su jurnuli u potjeru. Kako se sada ovdje stvorio Ketcham?

Približivši se, četvorica jahača uspo-re. Shelby kriomice baci pogled na Thompsona. Činilo se da je napet, prestrašen.

— Na čijoj si strani? — tiho zapita.

— Opet me provjeravaš! — prigovori mu šerifov zamjenik, držeći na oku Ketchama.

— Ako se sukobim s Ketchamom, na čijoj si strani? — proširi pitanje Shelby poravnavajući opasač tako da mu navlaka s revolverom bude na najprikladnijoj visini.

— Na tvojoj sam strani, Shelby — prošapće Thompson.

— Dobro. Za svaki slučaj, upozoravam te da mi stalno budeš pred očima. Zađeš li mi iza leđa dok ja razgovaram s Ketchamom, sam ćeš biti kriv za ono što će ti se dogoditi.

Više nije bilo vremena da Thompson ista odgovori. Četvorka se zaustavila pred njima. Shelby je otprije poznavao dvojicu kaubojja. Sva njegova pažnja, međutim, bila je usredotočena na njihova predvodnika, na Ketchama.

— Što ovo ima značiti? — zapita nabusito Ketcham obuzdavajući konja.

— Tražim čovjeka koji je dovukao Yatesov leš do mjesta gdje je nađen — reče Thompson.

— Više ga ne moraš tražiti. Mi smo ga pronašli. Mrtav je. Eno ga tamo dolje...

— O kome je riječ? — zapita Thompson nakon što se pogledom obratio Shelbyju u iščekivanju da on nastavi ispitivanje ali Shelby nije gledao njega.

— Charlie Waggener! — izvali Ketcham promatrajući Shelbyja. — Htio sam ga povesti na lijep način, no njemu je bilo do pucnjave. Neki su zaradili poneku uspomenu od Waggenera. Na kraju smo ga sredili.

Shelby se sledio na te riječi.

— Ketcham, ti si jutros dopremio Yatesov leš u grad? — procijedi kroz stisnute zube.

— Točno. Prvo sam sve po zakonu prijavio, a potom se vratio da se pridružim potjeri za ubojicom. Inače, Shelby, najprije sam pomislio da si ti udesio mog prijatelja, ali kako smo ulovili Waggenera, ta je sumnja otpala. Razgovarao sam s tim tvrdoglavim momkom prije nego što je otegao papke... Krio se za nekim stijenama.

— Je li rekao zašto je ubio Yatesa — javi se Thompson.

— Kazao je da je mislio da je Yates upleten u krađe stoke i nastojao ga je natjerati da propjeva. Yates nije htio ništa reći pa ga je ubio a zatim ostavio njegov leš ispred »Lazy B«.

— Kako je došlo do toga da si ti jutros pronašao leš? — zapita Shelby.

— Opazio sam da iznad tog mjesta kruže jastrebovi i predmnijevao da ondje leži neko goveđo koje je povrijedilo nogu ili tako nešto slično. Kad

sam stigao tamo, imao sam što vidjeti. U travi je ležao moj prijatelj, jadni Yates — odvrati Ketcham osorno mjerkajući Shelbyja, ponašajući se samouvjereno, drsko. — Nego, Butch, koji te davo doveo čak ovamo?

Thompson ništa ne odgovori, a Shelby ovlaži usne. Tri jahača sjedila su spokojno na konjima, štiteći leđa Ketchamu. Njihovi su pogledi počivali na Shelbyju.

— Ketcham, kaži mi još nešto — mirno nastavi Shelby. — Kad si jutros otišao iz grada, kojim si putem pošao da bi se pridružio ovoj trojici?

Ketcham kao da se zbunio. Motrio ga je nekoliko trenutaka iznenađeno i pri tom mijenjao svoje držanje. Iz njegovih tamnih očiju čitala se zbunjenost. No, ne dugo.

— Butch! — ljutito zatrese glavom. — Što sve ovo znači? Ja ništa ne razumijem. Kako to da jašeš zajedno s njim kad smo jutros lijepo zaključili da je on Yatesov ubojica?

— Zar nisi maloprije rekao da ti je Waggener priznao da je on ubio Yatesa? — okomi se Thompson na Ketchama.

— Ali ti to nisi mogao znati do malčas! Što to kuhate vas dvojica? — razmahao se Ketcham.

— Ne izbjegavaj odgovor na moje pitanje! — zagrmí Shelby. — Gdje si se sastao s ovom trojicom?

— Znao sam kojim putem namjeravaju...

— Je li, hoćeš reći da si znao kojim je putem otišao Yatesov ubojica? — zareži Shelby. — Ketcham, ti si najobičniji lažac!

Nakon ove oštro izrečene optužbe zavlada tajac.

Thompson se skamenio. Trojica jahača s »Lazy B« se ukrute, a onda polagano spuste ruke prema bokovima. Shelby se uspravi obuzet bolom zbog smrti Charlieja Waggenera. On je toga dragog čovjeka poslao ravno u smrt.

— Gdje je Waggenerovo tijelo?

Ketcham je šuteći sjedio u sedlu. Desna ruka bila mu je opuštena niz bok dok su mu prsti bili savijeni i spremni da izvuku revolver.

— Ovo je već drugi put u svega nekoliko dana da me nazivaš lažljivcem — drhtavim će glasom Ketcham. —

Shelby, pretjerao si! Ovaj ti put to neću oprostiti. Otkako si se vratio u ovaj kraj samo izazivaš nevolje i sukobe!

— A ti meni stalno pokušavaš natovariti na leđa neki leš — natmureno ga dočeka Shelby. — Thompson zna da ste mu ti i Yates lagali za onoga mrtvaca kojeg ste navodno pronašli na putu poslije mog prolaska. Rekao bih da ćeš ti u zatvor dok se stvari potpuno ne raščiste. Je li tako, Thompson? Hoćeš li ga uhapsiti?

— Aha — tankim i slabašnim će glasom Thompson. — To je jedino što mogu sada uraditi. Ketcham, najbolje da predaš oružje i mirno pođeš s nama!

— Hoću đavola! — izdere se Ketcham i munjevito izvadi revolver.

Shelby koji je otpočetak bio spreman na takvu njegovu kretnju, zapucao je prije nego što je Ketcham dospio uopće podići ruku s revolverom i naciľjati.

Prasak pucnja razbio je muk i natjerao konje da uznemireno zanjište. Ketcham se zanio udesno, pokušao ljevicom doseći ranu, ali je najednom izgubio ravnotežu i pao na zemlju. Sve se odigralo tako hitro da je Ketcham već bio na tlu opružen a odjek pucnja još nije bio zamro.

Thompson se borio s uznemirenim konjem i u isto vrijeme htio potegnuti revolver. Shelby je usmjerio pažnju na trojicu Bufordovih jahača, ali su oni ukočeno sjedili u sedlu zaprepašteni iznenađnim tokom događaja.

— Dobro — reče Shelby — a sada svi redom podignite ruke uvis! — Kad su ga poslušali, nastavi: — Odbacujte oružje, jedan po jedan!

Trojka je bila zatečena i zbunjena u isti mah. Nije im išlo u glavu da je Shelby prefekao Ketchama prije nego što je ovaj uspio bilo što poduzeti. Jedan za drugim posegnuli su prema opasacima i odbacili revolvare u prašine. Thompson, koji je konačno smirio svog konja, sjaše s revolverom u ruci. Krene do momaka s ranča »Lazy B« i naredi im da se spuste s konja. Shelby ga je promatrao nastojeći utvrditi je li zaista prešao na njegovu stranu. Onda i on skoči s konja i zaputi se do mjesta gdje je ležao Ketcham.

Predvodnik je bio okrenut licem prema zemlji i Shelby ga nogom prevrne na leđa. Krvava mrlja na košulju sve se više širila. Pogodio sam ga niže nego što sam mislio, zaključiti.

Ketcham ispusti bolan uzdah i zagleda se u Shelbyja koji se naginjao nad njim.

— Ketchame, sada valjda uviđaš da je ova igra barem što se tebe tiče završena — reče Shelby odlažući revolver u navlaku. — Uhvaćen si u laži! Bolje ćeš proći ako izbrbljaš sve što ti je poznato o tim krađama i otimačinama u ovom kraju!

— A što se to, dodavola, tebe tiče! — protisane s mukom Ketcham.

Shelby se kolebao. Da li da otkrije službenu pozadinu svog dolaska ili da se i dalje pretvara da ga kao posjednika isključivo zanima tko je opljačkao »Box S«? U potonjem slučaju nikad neće doznati istinu ako se prevario i osumnjičio momke s »Lazy B« bez razloga. U trenu se odlučio: posegne u džep i izvadi značku pomoćnika saveznog šerifa.

— Ovo dokazuje da me se sve to i te kako tiče! — odbrusi Ketchamu koji nije mogao vjerovati očima. — Ti i tvoj gazda — produži Shelby — grđno ste se prevarili kad ste se okomili na mene. Za razliku od Buforda, ti sebi još možeš pomoći, i to tako da smjesti počneš svoju priču... Želim znati tko se krije iza tih krađa i kakvi su Bufordovi planovi s rančem »Box S«.

— Nemam ti što reći — promuća Ketcham i već narednog trenutka se onesvijesti.

Shelby se uspravi i krene da pogleda ostalu trojicu. Thompson je još s njegove strane držao na nišanu momke s Bugordova ranča, ali se Shelbyju učini da je uznemireniji nego prije. Pričvrstivši značku na košulju pođe prema zapanjenim kaubojima.

— Prije nego što počnete odgovarati na pitanja koja ću vam postaviti dobro promotrite ovu zvijezdu — upozori ih Shelby. — Ja nisam samo rančer koji se vratio u stari kraj gdje su ga dočekale same poteškoće. Ja sam pomoćnik saveznog šerifa i moja su ovlaštenja velika... prevelika kad je riječ o razbojnicima i pljačkašima...

— Mi nismo prekršili nikakav zakon — pobuni se jedan od kauboj.

— Upleteni ste u cijelu tu prijavu igru jednako kao i Ketcham i njegov gazda — reče Shelby posebno naglašavajući svaku riječ kao da mu je poznato mnogo više nego što namjerava pokazati. — U prvom redu želim čuti što se dogodilo Charlieju Waggeneru!

Momci su neprestance pogledavali jedan drugoga. Shelby je čekao nekoliko minuta, a onda progovori:

— Dužan sam vas opomenuti da će netko neizostavno visjeti ako je Charlie stvarno mrtav! Ako ste vas trojica bili prisutni tada ćete i vi snositi odgovarajuće zakonske posljedice, iako niste sudjelovali u ubojstvu! Jesmo li se razumjeli?

— Ketcham je pucao u njega — izjavi jedan kauboj. — Slijedili smo Waggenerove tragove, a Ketcham nam se pridružio nakon što je Yatesov leš prebacio u grad.

— Kako je Ketcham znao gdje će vas naći? — zapita Shelby.

— Dogovorili smo se da se nađemo na ranču... — odvrati isti kauboj.

— Čista laž! Niste se uopće mogli dogovoriti jer niste znali koliko će vam vremena biti potrebno da otkrijete neznatneve tragove i kamo oni vode. Da je zaista Charlie Wagegner ubio Yatesa, njegovi bi tragovi išli ravno na »Box S«, jer je ondje morao smijeniti Lordyja Kalea. Kao što se ispostavilo, njegovi tragovi nisu vodili na ranč »Box S«... I zato vam posljednji put ponavljam: želim čuti istinu!

U tišini koja je nastala trojica jahača napregnuto su ga promatrala. I on je gledao u njih trudeći se da nadvlada umor. Rana ga je boljela, bio je gladan, ali odlučan da ustraje i istjera stvari na čistac.

— Pitaj Ketchama — konačno prozbori jedan od momaka.

Shelby se okrene Thompsonu.

— Ovu trojicu priveži za sedla, a zatim vidi što možeš učiniti za Ketchama. Mislim da je najbolje da prosljedimo do grada.

— A što je s Charliejem Waggenerom — ušeptrlji se Thompson. — Kazao si da moraš pronaći njegovo tijelo.

— Hoće li mi netko od vas trojice reći gdje ste ostavili Waggenera? — zapita Shelby.

— Ostao je u brdima — dobacio je jedan od njih.

Shelby svrne pogled niz cestu kojom su Bufordovi kauboji dojahali. Ni po čemu se nije dalo naslutiti da je Pilgrave u blizini, pa Shelby izvuče revolver i ispali tri hica u zrak. Thompson i kauboji zainteresirano su ga promatrali. Nekoliko časaka poslije toga na putu se pojavi jahač i u galopu se zaputi prema njima.

Kad je Thompson spazio konjanika, naglo se okrene prema Shelbyju dok mu se u očima nazirao strah.

— Do đavola! Tko je to? — otelo mu se. — Prevario si me. Dakle, cijelo vrijeme netko ti je čuvao leđa!

— Ispravno. Sretan sam da nisi ništa pokušao. Nisam sasvim zadovoljan s tobom, a nisam bio u mogućnosti da se igram. Moram najhitnije sastaviti sve pojedince, i to što prije jer će mi inače krivci izmigoljiti. Neće biti nitko pošteđen, nitko tko je surađivao s banditima. Thompsona, dobro razmisli o tome.

Thompson je zurio u Shelbyja.

— Proklet bio! — prasne najednom potežući revolver.

Shelby je bio pripravan. Međutim, ipak ga iznenadi brzina kojom je zamjenik šerifa iz Haybrooka već držao u ruci oružje. Zubi mu škljocnu kad shvati da ga pokriva mušica Thompsonova revolvera. Bacivši se u stranu htjede preteći tane, no učinio mu se da je bio suviše spor.

IX

Dospio je zapucati desetinku sekunde prije nego što je pao. Thompson odgovori paljbom i oba se pucnja sliju u jedan. Začudo, zamjenik šerifa nepomično je stajao kao da ga je tane promašilo. Piljio je u Shelbyja raskoračen kao i maloprije.

Pad na zemlju nanio mu je paklene boli. Shelby zatrese glavom da odagna nesvjesticu i otkotrlja se do ovećeg kamena koji mu je mogao poslužiti kao kakav-takav zaklon. Zagrizavši donju usnicu, osovi se na laktove,

spreman na drugi pucanj. Nije skidao pogleda s Thompsona i trojice Bufordovih kauboja koji se nisu micali s mjesta. Upravo kad je naumio podići revolver spazi kako Thompson pada na koljena. Trenutak zatim i on klone.

Spusti oružje i susprežući jauk privuče noge da bi sjeo. U lijevom rameu žigalo ga je kao da je slomljena kost, a jučerašnja rana pekla ga je kao da je priji vatra.

Bio je na izmaku svijesti kad je Pilgrave prispio do njih. Butch Thompson je još bio na koljenima. Staklastim pogledom piljio je u Shelbyja dok su mu se usne bezglasno pomicale kao da nešto kani reći. U kutu usana izbiye mu mlaz krvi i on se postrance svali u travu.

— Nisam zakasnio, je li, amigo? — zapita Pilgrave držeći na nišanu trojicu s »Lazy B«. — Jesi li doznao štogod novo? Čini se da ste se lijepo zabavljali do moga dolaska. Onda, na čemu smo?

— Još ne znam — zastenje Shelby.

Unatoč žestokim bolovima, uspije mu da se uspravi, a onda sagne glavu da ustanovi gdje se zario Thompsonov metak. Bio je iznenađen kad se uvjerio da je čitav i nepovrijeđen. Prisjetio se kako je oćutio neki udar u bok i posegne za opasačem.

— To je bilo vraški blizu — pridometne Pilgrave kad spazi rupu u navlaci za revolver, pa se nasmiješi Shelbyju. — Ipak, sreća ti nije okrenula leđa. Konačno, bez nje teško da ćeš okončati svu tu petljavinu. Hoćeš li mi napokon povjeriti dokle si dospio?

Shelby mu podrobno izloži kako se zatekao u ovoj divljini, a onda pođe do Thompsona. Očekivao je da je zamjenik šerifa mrtav i bio je nemalo začuđen što ga je našao živoga. Thompson s naporom otvori oči. Krv mu je liptala iz duboke i opasne rane na trbuhu.

— Thompsona, nijedna kazna koju bi ti zakon izrekao ne bi bila teža od ove — reče Shelby. — Sada sam se uvjerio da si i ti bio umiješan u sve to. Imaš li što kazati?

— Umirem, zar ne? — promuća Thompson. — Shelby, bio sam budala... Slutio sam da ću jednog dana ovako

završiti... ali kad sam potonuo do grla, više mi nije bilo povratka...

Zašutio je i Shelby shvati da mu je ostalo još svega nekoliko trenutaka.

— Reci mi nešto o tome! Tako ćeš se barem donekle iskusiti!

— Pritegni Ketchama, on zna sve. On i Buford vode cijeli taj posao. Sklonište za goveda je u brdima. Buford je upriličio jednu pljačku kočije kako bi skupio novac za kupnju tvog ranča. Kradama stoke bavi se već odavno...

Kako se gasio Thompsonov život, zamirao je i njegov glas, pa se Shelby morao potpuno nadviti nad njega i prisloniti uho na njegova usta da bi ga razumio.

— Nikad me nisu smatrali ravnopravnim članom... — bilo je posljednje što je izustio zamjenik šerifa prije nego što je izdahnuo.

Nekoliko časaka Shelby ostade čučajući uz Thompsonovo tijelo, a potom se uspravi. Okrenuo se Pilgraveu i trojici uhapšenika.

— Mrtav? — zapita Pilgrave.

— Da — reče Shelby i zaputi se do Ketchama koji je zgrčen ležao bez svijesti. — Preuzmi Thompsonovu dužnost — obrati se Pilgraveu — dok šerif Tipple ne pronađe odgovarajuću zamjenu.

— Dobro — prihvati Pilgrave i stavi svoju zvijezdu na košulju pred zabezknutim pogledima trojice kauboja. — Znači, ja sam sada predstavnik zakona u ovom kraju — napomene i priđe jahačima. — Tko će prvi među vama ispričati ono što nas zanima?

Nijedan ne progovori.

— Povedi ih natrag u Haybrook i zatvori — naredi Shelby. — Kao što si čuo, Thompson je na samrti izjavio da su Buford i Ketcham kolovođe, pa ću ja poći po njih na »Lazy B« i pokupiti ih.

— Ne možeš tamo otići sam — usprotivi se Pilgrave. — Povedi sa sobom jednoga od ovih i potraži Charlieja. Do tvog dolaska u grad ja ću sakupiti ljude za potjeru. Onda ćemo svi zajedno na »Lazy B«.

Shelby zatomi uzdah. Iskrivi se u sedlu i zagleda u tragove koji su možda pripadali Charlieju. Mučila ga je nedoumica. Ipak, nije bilo lijepo da

zanemari starog prijatelja iz djetinjstva.

Pilgrave se pripremao za povratak u grad. Kad su pristupili Ketchamu i zajedno ga podigli kako bi ga posjeli na konja, ovaj zajauče i otvori oči.

— Iskrvarit će do Haybrooka — primijeti Pilgrave. — Previo sam ga najbolje kako umijem, ali to će za njega unatoč svemu, biti pakleno putovanje.

Ketcham je s mržnjom promatrao Shelbyja.

— Optužen si za ubojstvo — prene ga Shelby. — Gdje si ostavio Charlieja Waggenera?

— Idi i pronadi ga! — jetko će Ketcham.

— Dobro, naći ću ga i bez tebe, a ti ćeš zapamtiti tu moju šetnju prerijom.

— Nosi se dovraga!

Pilgrave pomogne ranjeniku da se popne na konja, a zatim mu učvrsti noge u stremenima.

— Povest ću dvojicu — reče Shelby. — Imat ćeš previše posla s ovom propalicom. Čim pronađem Charliejevo tijelo, hitam za tobom u grad.

Pilgrave kimne i pođe po Thompsonova konja. Ustrijeljeni zamjenik šerifa bio je privezan za sedlo i umotan u pokrivač. Shelby provjeri veze na rukama dvojice koje će povesti sa sobom, a onda se popne na konja i sačekaj da to isto učini i Pilgrave.

— Nastoj smjestiti ptičice iza brave bez izazivanja odviše velike pažnje u gradu — opomene prijatelja. — U ovom trenutku ne bi nam bilo od koristi da glasine procure do »Lazy B«. Mogao bi Buford podbrusiti pete!

— Prepusti to meni, amigo — nasmije se Pilgrave.

I praćen Ketchamom i njegovim drugom, potjera konja prema Haybrookku.

Shelby se neko vrijeme nije micao s mjesta. Istom kad je Pilgrave dobrano odmakao, obrati se svojim uhapšenicima koji su ga mrzovoljno mjekali:

— Prištedjet ćete i sebi i meni dosta muke i znoja ako guknete gdje ste obračunali s Charliejem Waggenerom. Uvjeravam vas da ću vam tako razvezati jezike da ćete se sjetiti koječega, ne samo te kukavičke čarke s Charliejem!

— Moći ćeš se ravnati po tragovima koje smo ostavili, još su svježiji — odvratiti jedan od ljudi.

Shelby potegne uzde njihovih konja, a mamuzne svoga.

Osjećao je neopisivu slabost, a bol u ramenu neprekidno ga je mučila. Pratio je otiske kopita u prašini i s vremena na vrijeme pokušavao natjerati kauboje da se izjasne, međutim oni su uporno šutjeli. Đavo bi znao što se vrzlo njihovim tvrdim glavama. Bit će da su shvatili bezizlaznost svog položaja. Jesu li doista? Pomirivši se s time da od njih ništa neće doznati, Shelby odustane od daljnjih ispitivanja.

Iz ravnice prijeđu u brdovit krajoлик. Tragovi su, na sreću, još bili lako uočljivi. S obzirom na to da je poslije-podneвно sunce bilo sve niže nad obzorjem, Shelby je sa zabrinutošću pomišljao na povratak u grad. Nije želio da mu Buford utekne iz stupice koju su mu pripremali.

Shelby zaustavi konje da bi predahnuli, a uhapšenicima dopusti da sjašu i protegnu noge. Šetajući gore-dolje sa svezanim rukama, uzmuvali su se poput lavova u kavezu.

— Kako to da ste se vi kauboји prihvatili tog nečasnog posla? — zapita ih iznenada.

— Tko je rekao da je to bio naš posao? — odgovori krupniji i viši kauboј. — Otkud ti pravo da nas dovodiš u vezu s tim kradama?

— Zapravo i nije važno koliko ste bili upleteni ili niste. Dovoljno je da ste bili uz Ketchama kad je ubio Charlieja Waggenera. To je isto kao da ste osobno povukli okidač revolvera!

— Waggener nije bio mrtav kad smo mi krenuli — natukne niži i mršaviji.

— Što kažeš? — zaprepašteno poviče Shelby ne vjerujući sam sebi. — Vi ga, znači, niste ubili? Klipani jedni, zašto mi to, do đavola, niste rekli prije? Čuvajte me se ako pronađemo Charlieja mrtvog samo zbog toga što mu nitko nije pomogao! U tom slučaju može se dogoditi da zaboravim da mi je dužnost štititi zakon!

Kauboји uzjašu i Shelby im iznova priveže noge za stremene. Sada su napredovali brže. Nakon zaobilaska nekog šumovitog brda Shelby otkrije

brojne tragove stada koje je ovuda prošlo prije najviše dvanaest sati.

— Stoj! — zapovjedi Shelby dok mu je srce uzbuđeno lupalo.

Lako moguće da je nabasao na stazu kradljivaca goveda, pomisli.

Malo zatim Shelby zamijeti dva konja kako mirno pasu kraj divovskih kamenih gromada. Hitro sjaše i s revolverom u ruci zaputi se prema stijenama. Ondje neočekivano protre: pred njim je ležalo sklupčano Charliejevo tijelo.

U dva skoka nađe se pokraj prijatelja. Waggener je bio licem polegnut prema zemlji. Na leđima mu se širila krvava mrlja čije je središte bilo negdje ispod desnog ramena. Ne usuđujući se ponadati da je Charlie još živ, Shelby ga nježno okrene. Toga časa Waggener je ispuatio prigušen jauk, a vjeda mu zatitrala.

— Charlie, čuješ li me? — zovne ga potihlo Shelby. Spustivši se na koljena, uze mu glavu u naručje. Waggenerov mutan pogled odavao je da mu nema spasa.

— Charlie, što se dogodilo? — obrati mu se Shelby glasnije.

— Vode! — jedva čujno izusti stari kauboј.

Shelby potrči do mjesta gdje je ostavio konja. Zgrabi čuturicu i pobrza natrag ne vodeći više računa o Bufordovim kauboјima.

— Je li živ? — dovikne mu jedan od njih.

Nije mu ništa odgovorio. U trenu se opet našao uz Charlieja. Podigne mu glavu i prinese čuturicu usnama. No, Waggener nije mogao piti. Shelby nakvasi rupčić, a onda ovlaži prijatelju čelo i usne.

— Charlie, što ti se dogodilo? — ponovi Shelby. — Prije nego što prikupiš snagu za odgovor možda ću te obradovati ako ti kažem da sam uhvatio Ketchama i da je ranjen. Sada je na putu u zatvor.

— Lew, Ketcham me nastrijelio — prozbori Waggener boreći se s dahom. Uspjelo mu je krajnjim naporom podići ruku i položiti je preko Shelbyjeve. — Ulovili su me na »Lazy B«. Slijedio sam Yatesa kad se udaljio s ranča, ali me on zamijetio. Sigurno nisam bio dovoljno oprezan. Zaskočio me i pri-

lio da pođem natrag s njim na ranč. Ketcham je prijetio da me treba dovesti ovamo i ubiti. Kad smo napuštali ranč, iznenadio sam Yatesa i dočepao se njegova revolvera. Zapucao sam na njega jednim metkom, međutim, Ketcham je ipak bio brži od mene. Odveli su me do skrovišta bande, a on je prenio Yatesa u grad. Zatim je pojurio ovamo. Pokušao sam pobjeći, Ketcham mi je pucao u leđa...

Waggenerov je glas bio tih i rastrzan, tako da mu je trebalo mnogo truda da sve ispričevijeda.

— Charlie, spomenuo si banditsko sklonište. Je li tu negdje u blizini?

— Gore je u brdima, na milju odavde. Možeš nastaviti mojim tragovima. Tamo je dvadesetak Ketchamovih ortaka i mnogo pokradene stoke.

Waggener pokuša opet podići ruku, no baš kad ga je Shelby htio nagovoriti da se nepotrebno ne napreže, stari se kauboj istegne. Narednog trena bio je mrtav.

Shelby se nije pomakao. Klečao je promatrajući sada već smireno lice svog prijatelja. Cijelo to kratko vrijeme nadao se da će izbjeći najgore. Očekivao je da će banditima pomrsiti konce na način koji će on odabrati i da će žrtve biti izlišne. A sada je Charlie zbog svoje dugogodišnje ođanosti »Boxu S« bio — mrtav.

Neki iznenadni zvuk nagna Shelbyja da se trgne i on skoči na noge s revolverom u ruci. Čuo je kako uhapšenici nešto izvikuju, pa je pohitao prema grmlju gdje ih je ostavio. Izvirivši iza stijene, spazi trojicu jahača. U rukama su im se presijavali revolveri. Časak zatim osula se bjesomučna paljba po njemu.

Shelby sune u zaklon. Podigne revolver i nanišani na prvoga jahača slijeva. Konjanici su se pred njim nanizali u krivudavoj crti, prazneći oružje prema njemu. Na mahove ga je zasipala prava kiša tanadi, a komadići stijena parali mu lice.

Dvojici uhapšenika nije preostajalo drugo nego da s konja povicama hrabre svoje ortake. Shelby se pribrao nakon prvobitnog iznenadenja i trudio se da što sigurnije pogađa protivnike. Jednog je napadača majstorskim hicem izbacio iz sedla, a drugoga je ra-

nio. Ciljao je i gađao ubitačnom točnošću, neprestano imajući pred očima nesretnog Charlieja. Nehotice je prigovarao sebi da je kriv za njegovu smrt... Na časak prekine pucnjavu da bi napunio revolver.

Kad je ponovo oprezno izvirio, napadači su se bili raspršili. Jedan je nauznačke počivao na zemlji, drugi je kasak stazom kojom su se pojavili klateći se u sedlu kao da je pijan, dok se treći vrzao oko uhapšenika presijecajući im spone na rukama i nogama. Shelby iziđe iz zaklona i približi se banditu.

— Dobro, dolijao si zajedno s ovima — reče. — Odbaci taj nož i revolver i podigni ruke uvis!

Bandit je brzo procjenjivao svoj položaj. Nalazio se između obadva Bufordova momka i njihovi su ga konji djelomično pokrivali. Jedan je konj bio nesputan, a donekle je bio odriješen i njegov jahač. Shelby se pokrene ulijevo da bi spriječio bijeg jedinog preostalog protivnika. Međutim, bandit prozre njegovu namjeru i zapuca.

Shelby se smjesta sagne i u trenutku osu paljbu. Iako nije nišanio, hici nisu promašili. Bandit se zanese unatrag. Istog trena djelomice odvezani uhapšenik podbode konja u trk. Shelby pohita naprijed vičući za njim da stane, no bjegunac se samo još više povije u sedlu i nastavi jahati.

Stisnuvši zube, Shelby počne nišantiti. Pogodio je konja i ovaj se kao gromom ošinut strovali na bok i prignjeći još uvijek svezanu nogu jahača. Momak užasno urlikne.

Drugi je uhapšenik i dalje skamenjeno sjedio na konju, i zato što je bio zaprepasten zbivanjem oko njega, a i zato što ga ortak nije odriješio. Kupao se u znoju dok je Shelby obračunavao s njegovim ortacima. Shelby je pošao naprijed da utvrdi što je s pridošlicama. Dvojica su ležala bez znakova života, a treći je odavno nestao s vidika. Shelby je znao da neće proći mnogo vremena prije nego što banditi u skrovištu budu o svemu obaviješteni, ako već i sami nisu čuli pucnjavu.

Unatoč najboljoj volji, za drugog uhapšenika nije mogao nešto učiniti, jer se uginuli konj svom težinom shvalio na njegovu desnu nogu. Od silnih

bolova čovjek se onesvijestio. Shelby presiječe konopac kojim je jahač bio vezan za stremen, a zatim krene po svog konja. Privezavši lasom sedlo uginule životinje za sedlo svog konja pokušava osloboditi unesrećenog, što mu uspije istom nakon nekoliko uzastopnih žestokih trzaja. Kad je uklonio oborenog konja, pridigne se da vidi u kakvom je stanju noga momka s »Lazy B«.

Njegova je noga bila smrskana i neprirodno iskrivljena. Shelby prevali čovjeka na leđa, a onda mu komadom užeta podveže bedro da zaustavi krvarenje. To je bilo sve što je mogao napraviti za tog Bufordovog kauboja.

Vrativši se do drugog uhapšenika, oslobodi ga.

— Tvom je prijatelju potrebna pomoć — reče mu. — Pobrini se za njega. Lijeva mu je noga razmrskana i veoma krvari. Oslobađam te zato da mu pomogneš, ne zaboravi. Ja odlazim, a ti ostaješ. Nemoj se slučajno drznuti da me slijediš jer ću te bez oklijevanja izbušiti kao sito. Pazi, idem u ono vaše tajno sklonište i za tebe je naj mudrije da se držiš podalje. Bit će tamo vrlo gadno i vruće!

— Dobro — pokorno će momak i protegnuvši ukočene udove skoči s konja.

Shelby pokupi sve rasuto oružje. Revolvere pobaca u bisage, a dvije vinčesterke slomi udarajući njima o stijene. Onda uzjaše i provjeri je li mu puška sasvim napunjena.

Nekoliko je časaka motrio Bufordove jahače koji su do maloprije bili njegovi zarobljenici.

— Zapamti što sam ti rekao — ponovi Shelby, a kauboj se zamišljena pogleda zapilji u svog ortaka kojega je upravo previjao. — Nemoj da te uhvatim kako se šuljaš za mnom!

— Neću!

— Onda smo se sporazumjeli?

— Bufordove korale u planini čuva najmanje desetak kauboja...

— Hvala — odgovori Shelby. — To mi je već poznato. Naučio sam brinuti se o sebi... Kad već vodiš ovog jadnika kojem je konj povrijedio nogu, mogao bi prebaciti do Haybrooka i Waggenerovo tijelo. Za razliku od ostalih, ne slišiš mi na čovjeka koji bi okrenuo leđa drugaru u nevolji, pa

ipak nema nikoga da te spriječi ako naumiš uteći... Prepuštam te tvojoj savjesti.

Mladić je zadivljeno zurio u Shelbyja.

— Poći ću u grad — reče skrušeno. — Bio bih najveći nitkov kad bih sada mislio samo na sebe. Plašim se da će iskrvariti prije nego što se domognemo grada...

— Najbliži ranč je »7 C 7« — podsjeti ga Shelby. — Zašto tamo ne zatražiš pomoć? Objasni im o čemu je riječ, neka pošalju po liječnika...

Mladić kimne, a Shelby potjera konja stazom kojom su prispjeli napadači. Prolazeći kraj stijene iza koje je izdahnuo Charlie, stegne mu se srce. Nije smio dopustiti da prevagnu osjećaji, iako ga je žudnja za osvetom neprestano opsjedala. On je u prvom redu bio predstavnik zakona i morao se ponašati u skladu sa zakletvom koju je dao primajući značku pomoćnika saveznog šerifa. To što je njegov ranč »Box S« bio uprljan smrću nedužnog čovjeka, ne znači da smije kažnjavati krivce po svom nahođenju.

Polako je odmicao dalje prateći trag bjegunca.

Nije se kanio sukobiti s tucetom bandita, već samo provjeriti gdje se nalazi njihovo skrovište i prebrojiti koliko ih ima. Također ga je zanimalo koliko su stoke sakupili na tom mjestu.

Uskoro se pred njim ukazao prolaz, boje rečeno usjek među stijenama, sav izgažen kopitima i papcima. Očigledno su ovuda protutnjala mnoga stada. Oprezno se probijao guštaram i svaki čas zastajkivao da osluhne.

Najednom ga trže topot konja. Brzo se pritaji iza stijene i trenutak zatim kraj njega pojure šestorica jahača. Shelby ih pažljivo promotri, ali nikoga od njih nije poznavao. To su bili ljudi koji su osvanuli u ovom kraju iz jednog jedinog razloga — da krađu stoku. Danima i mjesecima krili su se u divljini, a pojavljivali bi se u dolini samo prilikom krađa i otimačina. Tko zna, možda su radili za »Lazy B«... Valjalo je tek otkriti u kojoj su mjeri povezani s Bufordom.

Pričekao je dok topot nije utihnuo, a onda je sjahao i ostavio konja iza

stijene. U klanu između padina dvojicu na straži. Bili su naoružani do zuba i Shelby zaključio da se došuljao do ulaza u razbojničko gnijezdo. Dokazi su mu bili tako reći na dohvata ruke, no nije bilo tako bezopasno posegnuti za njima. Stražari su se dosađivali, sigurni da ih ovdje nitko ne može iznenaditi. Prepričavali su neke zajedničke uspomene i pri tome poticali vatru.

X

Shelby je vrlo dobro znao da neće proći mnogo vremena do povratka šestorice budućih progonitelja. Njegov maloprijašnji uhapšenik upozorit će, nema dvojbe, bandite da vode bitku samo s jednim jedinim protivnikom i ovi će sigurno smjesti pohitati u potjeru za njim. S obzirom na to da su sve to odreda iskusni jahači, zacijelo će se raštrkati na sve strane, a njemu će preostati dva izlaza: ili da utekne prije nego što ga nanjuše ili da se negdje skuti i čeka pogodan trenutak. Da li ispravno rasuđuje? Možda će ih već sama činjenica da im je za petama predstavnik zakona omesti u njihovim daljnjim namjerama, pa će pobjeći iz ovog kraja?

Uzme pušku s konja i opskrbi se priličnim brojem metaka. Onda pomno promotri okolicu, pa se stane oprezno šuljati prema skloništu kradljivaca stoke. Već izdaleka zamijeti da su dvojica na straži zbunjena događajima. Očigledno, još su bili zaokupljeni povratkom ranjenog druga.

— Tko li ga je onako izbušio? — čudio se jedan od njih brišući očnojelo čelo.

— Doznat ćemo uskoro — pridometnuo je drugi ravnodušnim glasom.

Shvativši da njih dvojica zasad nemaju pojma s kime su se sukobili njihovi ortaci, Shelby odlučio da ih zaskoči dok su bili u nedoumici.

Skriven na nekoliko koraka od stražara, trudio se da izvidi tko se sve nalazi u uzanoj dolini među brdima. Svuda naokolo pasla su goveda. Bilo je to golemo stado... Upravo kad je pomislio da je izvanredna prilika za

napad, dopre iz klanca mukli topot konja.

Razbojnici kod vatre ukipe se, osluškujući. Dok se Shelby povlačio u grmlje, glavačke su se bacili iza najbližih zaklona. Neizvjesnost je, međutim, kratko potrajala. Na čistinu su dojahala trojica od prijašnje šestorke i stražari su se vratili na svoja mjesta.

Jedan od pridošlica počeo objašnjavati:

— Bilo je dosta pucnjave, a sudeći po svemu, riječ je samo o jednom jedinom čovjeku, o pomoćniku saveznog šerifa u tajnoj misiji! Na poprištu okršaja naišli smo na dvojicu s ranča »Lazy B«. Jedan će, čini se, izdahnuti. Onaj drugi rekao nam je da je momak od zakona pošao u ovom pravcu. Moramo srediti stvari dok ne zagusti. Zato ćemo samo jednoga od vas ostaviti na straži, a drugi će nam se pridružiti. Krajnji je čas da pronademo novo sklonište za ova grla!

— Vi niste pri sebi! — obrecne se jedan od stražara. — Kako da preselimo stado ako nam je taj momak već na tragu? Osim toga, tko kaže da je on sam samcat u dolini? Ja se ne mičem oдавде... Ti tvrdoglavec sa zvijezdom na prsima odustaju od svoje divljači jedino ako ih se naklijuka olovom... Ja kidam!

S ovim posljednjim suglasio se i drugi stražar.

— Treba biti lud, pa ostati ovdje! — reče kimajući glavom.

Narednog trenutka stražari su već sedlali konje, a kad su bili s tim gotovi, odmaglili su bez pozdrava. Trojica jahača glasno su raspravljala što da poduzmu. Nijedan od njih nije prihvatio da ostane na straži. Dok su se oni rječkali, Shelby htjede ispaliti nekoliko metaka u zrak kako bi im pomogao da što prije odluče, ali se predomislio. Njih je već bila obuzela dovoljna panika...

— Moji su prsti čisti! — prepirali su se banditi. — To je bilo za tuđi račun, a ne moj... Ja sam samo jahao za gazdu kao običan kauboj... Oni koji su to prvi počeli neka razmisle...

Ispratio ih je sa smiješkom kad su u mahovitom galopu odmaglili niz klanac.

Iako više nije bilo stražara, nije mu se dalo da otkriven kreću uskim prolazom, već se stane verati uz strminu kako bi se u dolinu iza klanca spustio padinom brijega s lijeve strane. Stigavši do prirodnog vidikovca iznad klanca, zastane osupnut veličinom stada koje je ugledao. Sredinom doline tekao je bistar potok presijecajući svojim krivudavim tokom bujne pažnjake na kojima se kao klasje talasala visoka trava. Na udaljenosti od oko otprilike dvije milje Shelbyju se učini da vidi neki ranč. To ga zabezeka, jer koliko je njemu odmalena bilo poznato, u toj dolini nikad nije postojao nikakav ranč. Svojevremeno, dok je bio još dječak, neki čovjek po imenu Walters tu je uzgajao konje, ali već tada je njegova brvnara bila ruševna.

Nastavio je silaziti padinom. Kad je bio na pola puta do podnožja, morao je skrenuti u grmlje, jer su u dolinu uletjeli preostali članovi bande. Shelby ustanovi da su sa sobom povel i njegova prijašnjeg uhapšenika i ranjenika.

Shelby na svoje čuđenje zapazi kako odlaze prema nepoznatom ranču. Zasad mu nije bilo važno je li razbojnici namjeravaju pobjeći odavde. On će sastaviti potjeru i uhvatiti ih zajedno s ukradenom stokom. Ako se razbježe bez goveda, najgori će dio njegova zadatka ipak biti izvršen. Kamo su se zaputili? Čiji je to ranč? Njihov? Njihovog vođe?

Kad se primakao stadi, dočekalo ga je novo iznenađenje: velik broj goveda bio je žigosan znakom ranča »Box S«. Ukratko, bila su to goveda oteta njegovu ocu! Prisjeti se tog dragog starca koji bi sigurno sretnije proživio posljednje dane da nije bilo tih krađa. Naravno, sve je to bio dio podmuklog Bufordovog plana. Najvjerojatnije je stoku ovdje čuvao kako bi je poslije preuzimanja »Boxa S« što jednostavnije vratio na ranč.

Bilo su uvelike smračilo kad je dospio do nastambi zagonetnog ranča. Stara Waltersova kuća bila je popravljenaa, dobila je i novi krov, a srušeni su koral i obnovljeni Shelby zaključujući kako su banditi uložili dosta napora u podizanju ranča, a bio je to, eto, uzaludan trud.. Zaustavio se kraj

ograda kad je začuo žagor uznemirenih glasova. Činilo se kao da se pripremaju da pobjegnu.

Zahvaljujući sutonu, kretao se slobodnije. Pretrčavajući od zaklona do zaklona, uvukao se u dvorište. Najmanje šestorica upravo su odgalopirala iz doline. Ti lukavci doći će poslije na red, s uzdahom olakšanja pomisli Shelby. Žurba kojom su izjurili iz dvorišta govorila je da svoga gazdu prepuštaju njegovoj sudbini.

Sav napregnut, čekao je da se spusti potpuna tama. Kad je dvorište sasvim utonulo u mrak, izvukao se iz zaklona i pošao prema brvnari iz koje nije dopirao ni tračak svjetlosti. U njoj kao da nikoga nije bilo. Možda mu se to tek pričinilo? Možda je to bila njemu namijenjena klopka?

Tišina je postajala neugodna. Preostala šestorica bila su negdje ovdje, pa ako ga uspiju uhvatiti, ubit će ga prije nego što provjere tko je. Uzdao se u njihovu usplahirenost i pri tome žalio da nema kraj sebe barem dvojicu čvrstih momaka. Mogao ih je izazvati da se obračunaju na otvorenom. Ali, da li bi to bilo razumno?

Negdje u blizini netko se nakašljao i Shelby se zaustavi pažljivo motreći sjene oko kuće. Zakasnio je za dobar sat vremena. Da je stigao ranije, provjerio bi koliko ih je i kako su raspoređeni.

Najednom ga trgne topot konja u kasu. Odmah nakon toga u dvorištu osvanu dvojica jahača na zasoptanim konjima. Netko zapita došlije tko su i Shelby začuje kako Reece Buford izvikuje svoje ime.

— Što se zapravo ovdje zbiva? — urlao je Buford.

Naprežući oči, Shelby zamijeti kako se nekoliko sjena odvaja od brvnare.

Netko rančeru ispriča o događajima.

— I taj momak sa zvijezdom pomoćnika saveznog šerifa sigurno se još muva ovuda — završi podnositelj izvještaja.

— Vi ste budale! — grune Buford. — Taj vaš momak sa zvijezdom nije nitko drugi nego Lew Shelby, vlasnik ranča »Box S« u susjedstvu! Zašto, do đavola, niste jurnuli u potragu za njim? Vas je ovdje bilo desetak, a on je sam i k tome ranjen!

— Nismo znali da je sam, gazda — reče netko pokajnički i doda: — Ako nam je zakon za vratom, najpametnije bi bilo da se pokupimo, i to što prije! Gazda, imate sreću što ste nas još zatekli ovdje nakon svega što se danas poslije podne odigralo u klanču! Polovica kauboja već je daleko odavde! Ne bi ih davo zadržao...

— Kakvi to ljudi rade za mene! — ozlojeđeno će Buford. — Trebalo je da ih spriječite da odu, makar im kožu pretvorili u rešetor! Tucet plesačica u nekom trećerazrednom salonu imala bi više hrabrosti od vas običnih kukavica! Dobro da sam pravovremeno doznao tko je Shelby. Naletio sam na još jednoga sa zvijezdom koji se vrzao ovim krajem, baš je sproveodio u grad ranjenog Ketchama i vukao za sobom ustrijeljenog Thompsona. A što da vam dalje pričam: udesio sam toga radoznalca, a Ketchamu prekratio muke! Vaš drugar, kojega je Shelby bio uhapsio, objasnio mi je da je Shelby pošao ovamo prateći trag svog prijatelja Waggenera. Sada je u igri samo Shelby, i ako ga pronađemo prije nego što se vrati u Haybrook, možemo bez opasnosti nastaviti posao...

Prisluškujući u tami, Shelby se sleđi. Pilgrave je, znači, mrtav, a Buford se pobrinuo i za Ketchama. Lišivši ga života, lišio je Shelbyja dragocjenog svjedoka. Ostavši potpuno sam, Shelby je bio prepušten samo svojoj okretnosti i — svojoj sreći, ali ona kao da mu je okretala leđa... Ako ga uklone, svi dokazi koje je prikupio poći će s njim pod zemlju i nikad nitko neće saznati što se tu događalo. Kradljivci će i dalje pustošiti dolinom, a gramzivi Reece Buford domoći će se toliko željenog ranča »Box S«.

Dvoumio se ogorčen onim što je čuo. Naposljetku odlučio je da bude oprezan i da odmah, čim se ukaže pogodna prilika, odjaše u grad gdje mora hitno pripremiti potjeru za konačan obračun s Bufordovom bandom. Novi dokazi bili su suvišni, sasvim je bilo dovoljno ono što je znao. Jedino je valjalo da se strpi dok vođa pljačkaša ne razotkrije svoje planove.

— Možete li pretpostaviti na koju je stranu udario Shelby poslije oprostaja od Waggenera? — zanimalo je rančera.

— Nekamo se izgubio — odvrati nečiji opori glas. — Ako ima i malo pameći, tada je svakako zaobišao ovaj ranč u širokom luku i požurio u Haybrook da zatraži pomoć. Bit će da je već na pola puta do tamo, smišljajući kamo će upraviti potjeru. Velike smo budale ako se ne maknemo odavde! Moramo zbrisati!

— Da, treba voditi računa o njegovu kretanju — nadoveže Buford. — Svejedno, ja ne želim izgubiti stečene pozicije. Zamalo i »Box S« će biti zakonski moj, a tada ću preko noći postati najutjecajni posjednik u okrugu. Svi ostali rančeri pognut će grbače pod naletima kradljivaca, a ja ću biti taj koji će vedriti i oblačiti. Bić će biti u mojim rukama!

Shelby na ove riječi suspregne smijeh i stade se na prstima udaljavati korak po korak.

— Buforde, što se tebe tiče, ti si čist — dobaci netko u mraku. — Tvoji su tragovi dobro prikriveni, bez obzira na to što se dogodilo. Ali mi smo u nepriključnosti. U pitanju su naše glave i naša sloboda. Glupo je sada riskirati. Moramo se povući dok nije prekasno. Ništa nam drugo ne preostaje, to je valjda i tebi jasno.

— Budite ovdje do jutra, a onda prevrnite svaki kamen i pronađite Shelbyjeve tragove. Kazao sam vam: udesimo li to njuškalo, možemo u miru nastaviti dosadašnji posao! Zar nije besmisleno odreći se svega zbog jednog jedinog čovjeka? — žestio se Buford. — I to baš sada kad nam je tako lijepo krenulo!

— Napravili smo za vas i više nego što smo se dogovorili — upleo se netko novi. — Opljačkali smo i onu kočiju kako biste namakli gotovinu za otkupninu trećine »Boxa S«. Ali taj vaš susjed Shelby pripada saveznoj policiji, a to zabrinjava svakoga tko zna mučnuti glavom. Ubijemo li ga, tko zna tko će se sve pojaviti u ovoj dolini. Ponekad je vrlo mudro povući se kad se suviše zagrije tlo pod tabanima.

— Poslat ću nešto svojih ljudi s ranča da čuvaju kanjon između Haybrooka i ovog ranča, pa ako naiđe potjera, sredit ćemo ih zauvijek — odsječe Buford. — Ali vi se ne mičite odavde dok ne ispitamo stanje u gradu. Ja ću

sada odjahati da doznam što smjera Shelby. Postoji vjerojatnost da nije odmah pošao u grad. Poznavajući ga onakvoga kakav je, lako je moguće da se šulja negdje u blizini, kako bi otkrio čemu nam služi ova brvnara... Pazite, ne dopustite da vas iznenadi!

— Bez brige — odgovori bandit koji je razgovarao s rančerom. — Nastojat ćemo izvršiti i ove naredbe, samo znajte, izgubit ćemo se prije nego što potjera prispije ovamo!

— Sve će biti dobro — narogušeno će Buford. — A sada je najbolje da krenemo, imam još mnogo posla. Murdock, javit ću ti su poslije. Ništa ne brini. Svakog dana očekujem da u Haybrook prispije revolveraš kojega sam unajmio, Rafe Wilcox. Stajat će me to pet stotina dolara, ali barem ću biti miran. I stoga nema razloga zabrinutosti.

— Rekao bih da vam mogu vjerovati — procijedi Murdock. — Dosad ste bili od riječi.

— Dobro! Milleru, pođimo — naredi Buford vitkom jahaču koji ga je slijedio.

Shelby se prigne ispraćajući pogledom vlasnika »Lazy B«. Bandite je u hipu progutala tama. Sve tiši topot konja podsjeti Shelbyja da ne smije gubiti vrijeme: treba zaustaviti Buforda! Za kradljivce i opljačkanu stoku nije toliko hitno, naći će ih bez poteškoća kad jednom obračuna s Bufordom. Tog hladnokrvnog zločinca treba onemogućiti što prije, inače će još netko stradati.

Povratak do klanca dulje je potrajao nego što je Shelby pretpostavio, i to uglavnom zato što je pomno pazio da ne upadne u kakvu zasjedu. Na nekim bi se mjestima pritajio i po pola sata. Nakon jedne takve stanke naslutio je Bufordovog čovjeka u tmini. Kao da mu je želio potvrditi svoju prisutnost, bandit se nakašljao pročišćujući grlo. Shelby se zapili u njegovu smjeru i kad su mu se oči privikle na mrak u tom dijelu klanca, razabrao je obris čovjeka na straži.

Bilo je očigledno da je Buford počeo izvršavati svoj plan. Nije imalo nikakva smisla napasti čovjeka na straži, jer bi na taj način razbojnička družina bila upozorena da ih vreba iz neposredne blizine. A on je htio otići

odavde nezapažen! Da bi u tome uspio, pritegao je sve na sebi, a pušku podizao iznad grmlja i kamenja da ga ne bi odao neki slučajni šum. Kad se napokon izvukao iz klanca, potrčao je do šumarka gdje je privezao konja. Izlazak iz klanca bio je povezan s opasnošću da ga razbojnici dočekaju paljbom ako su nabasali na njegovu konja, no Shelby je stavio sve na kocku i ukoso preko livade pohitao do svog vjernog Sivka. Oblijevao ga je hladan znoj dok se približavao prvim stablima.

Sivko ga je prepoznao i zanjistao, a Shelby je nekoliko minuta napregnuto osluškivao, uvjeren da će se nešto pomaknuti u tami. Međutim, sve je i dalje bilo mirno, ponegdje u krošnji oglasila bi se usnula ptica, dok se vjetar lagano igrao lišćem. Konačno pođe do konja. Gorio je od nestrpljenja da sjedne u sedlo i najvećom brzinom projuri usjeklinom među brdima. Svaka minuta njegova odugovlačenja pružala je Bufordu mogućnost da se bolje sredi i temeljitije pripremi za sukob.

Stao je uz konja dok su mu prsti i dalje počivali obavijeni oko obarača. Još malo osluhne, pa onda spremi vinčesterku u tobolac do bisaga i hitro se baci u sedlo. Smijesta je potegao revolver da mu za svaki slučaj bude u ruci i trenutak poslije toga udaljavao se trudeći se da izbjegne svaki jači šum. Kad je nekoliko minuta poslije toga potjerao konja u galop i usmjerio ga put Haybrooka, nije mogao vjerovati sam sebi da je zaista pobijegao razbojnicima.

Dakle, uspjelo mu je da se izvuče! Ta spoznaja, iako i to kako ugodna, nije mogla nadvladati tmurne misli koje su ga tištale. Ova je noć odista obilovala opasnostima... Buford je negdje ispred njega pleo svoju mrežu, a njemu je jedino preostalo da sakupi ljudstvo za potjeru kako bi borba s kradljivcima bila koliko-toliko ravno-pravna. Ipak, dok su drugi ginuli, on nije tratio vrijeme: pronašao je banditsko leglo i time požurio što skoriji rasplet događaja. Ako mu se još posreći da štrpa Buforda iza rešetaka prije nego što lakomi susjed poduzme nešto novo, bez poteškoća će privedi kraju

svoj posljednji zadatak u službi zakona.

Jahao je duboko zamišljen cijelu noć i kad je zarudjela zora, prene se iz otpupljenosti i umora. Oči su ga pekle, natečene i krvave. Jedva se uspravio u sedlu da vidi kamo je dospio. Protrljao je podbuhle vjeđe. Zar se to njemu pričinjava? Pa on je na svom ranču!

— Dobri stari Sivac — promrsi milujući grivu konja. — Ti si znao da mi je ovdje mjesto, je li, druškane? Imaš ti pravo, čovjek se može najbolje odmoriti u vlastitoj postoji!

Nastavi prema kući. Uostalom, pristoji se da Lordy Kale dozna kako je umro Charlie, a osim toga, on mu nikad ne bi oprostio ako bi ga izostavio iz završnog obračuna.

Oteo mu se uzdah olakšanja kad je Sivac zagrabbio dvorištem. Za ovaj ranč prolivena je i krv, pomisli, podsvjesno optužujući sebe za pogibiju dobričine Charlieja Waggenera. Osvrnuo se uokolo očekujući da se Kale pojavi pod nadstrešnicom s neizbježnom cigaretom među usnicama, ali tada mu pogled privuče nešto sumnjivo na vratima spavaonice za kauboje. Zureći u tom pravcu kako bi provjerio da ga čula ne varaju, nazre u tami nekoga s puškom.

Postavši najednom svjestan toga da ga drže na nišanu, otkrije na ulazu u štalu još jednoga čovjeka, a drugoga na samim vratima kuće.

Polegne na konja i povuče kolt 44. Sada je sve zavisilo od njegove brzine. Potjera životinju prema ušlu kuće. Iz nećijeg revolvera zazviždi tane koje podigne prašinu na svega dva koraka od njega. Shelby stisne zube kad je raspoznao kako je nitkov na vratima njegova roditeljskog doma podigao pušku. Prije nego što je dospio zapucati, nanišani na brzinu. Gotovo su ga zaglušili stopljeni pucnjevi.

Sada su sva trojica zdušno pucala po njemu. Do zaklona iza kuće dijelilo ga je vrlo malo, možda korak-dva. Iako je znao da mu je svaki trenutak dragocjen, nije mogao da ne uputi neku pogrdu na svoj račun što je bio takva nesmotrena budala. Trebalo je očekivati nešto ovakvo i ne ujahivati u vlastito dvorište tako neoprezno. To

su sigurno Bufordovi klipani. Usne mu se skupe u osvetnički izražaj jer mi je palo na pamet što se moglo dogoditi s Lordyjem Kaleom.

Na časak je zanemario pucnjavu i svu pažnju usredotočio na traženje zaklona. Jedno tane probuši mu desni rukav i on se ugrize za usnicu da glasno ne zajaukne.

Zamičući za ugao, munjevito podigne revolver. Duž zida privlačio se prema njemu visoki čovjek s revolverom u ruci. I on se iznenadio kad je zamišletio Shelbyja. Zapucali su istovremeno. Shelby se lecne kad osjeti da mu je metak strgnuo šešir s glave. Ipak, nasmiješi se od olakšanja kad je vidio kako napadač pada na zemlju. Iznova je zapucao. Istom sada se Bufordov plaćenik smirio i revolver ostao na dohvrat njegove klonule ruke.

Kako je iznenadna paljba počela, tako se naglo i prekinula. Tek nastalu tišinu jedino je remetio hod njegova konja. Došavši do narednog ugla kuće, Shelby krzmajući se potegne uzde. Ne, neće otići, ostat će i srediti ovo!

Momak na verandi još je ležao na istom mjestu. Shelby zaviri kroz jedan od prozora i ugleda kako netko trči iz sve snage preko dvorišta nešto vičući. Riječi bjegunca stope se s pucnjem Shelbyjeva revolvera. Nepoznati se skljkao. Shelby ponovno nanišani i, zadržavši dah, zapuca za momkom na verandi koji je zapucao prema njemu. Bio je to zaista precizan hitac: bandit se strovalio pogođen u grudi.

Uto fijukne novo zrno izvana kroz prozor. Shelby se opružio i potom požuri k vratima. Otvori ih i proviri. Bandit koji je maloprije bio na vratima staje, bježao je preko dvorišta s puškom u rukama. Okrenuo se i zapucao, a tane se zarilo u dovratnik nešto iznad Shelbyjeve glave. Shelby također zapuca. Pogodio je točno onamo gdje je i ciljao: metak je čovjeku prebio lijevu ruku. Shelby iziđe na verandu potpuno otkriven.

Gledao je kako Bufordov momak pokušava uzeti pušku u ruke.

— Spusti je i poživjet ćeš još koji dan! — poviče Shelby.

Bandit ga je promatrao u nevjerici. Odmjeravo je visoki lik vlasnika »Boxa S« i njegovu mirnu šaku kojom je stezao kolt. Nije bilo nikakve sumnje: bio je u njegovoj vlasti.

Kad je puška napokon pala, odbačena u stranu, Shelby pođe prema ranjenom napadaču.

— Ima li još nekoga od tvoga soja u blizini? — zapita Shelby zagledan u neznatno lice koje je u isti mah izražavalo i bol i ljutnju. — Požuri s odgovorom jer ću inače izgubiti strpljenje, a to će onda biti veoma loše za tebe! Kao što si se uvjerio, ja se ne volim šaliti s takvim kao što ste ti i tvoji prijatelji! Hajde, što imaš reći u svoju obranu? Tko te poslao ovamo?

Skupčani bandit nije skidao pogleda sa šerifske zvijezde na Shelbyjevoj košulji, koja je blistala na mjesječini. Pokušao je pomaknuti nogu i to ga prisili da glasno jaukne. Shelby zaključio da je tane vjerojatno banditu razmuskalo kost.

— Što ste uopće vas četvorica radila ovdje? — nastavi ispitivati no budući da je čovjek i dalje uporno šutio, saginje se i gurne mu pod nos mušicu koluta 44. — Onda, što ste napravili Kaleu?

Bufordov je pljačkaš naglo postao govorljiv.

— Kale je prošle noći krenuo u grad, a mi smo iskoristili tu priliku i uselili se ovamo da te dočekamo — protisne bandit drhteći kao da je pljusnuo u hladnu vodu usred zime. — I koliko ja znam, Kale se još nije vratio iz grada.

— Smetnuo si s uma svoga gazdu. Je li vam Buford zapovjedio da me ubijete?

— Jooj... moja noga... hoćete li nešto učiniti s mojom nogom?

— Pomoći ću ti pod uvjetom da mi saopćiš sve što želim znati. Ja sam isuviše zaposlen čovjek da bih previjao razbojnika... Kao što ti je poznato moja je dužnost da po svaku cijenu podržim sprovođenje zakona. Uvjeravam te da već sada znam više od tebe o svim ovim mešetarenjima u ovom kraju, a posebno u vezi s rančom »Box S«. I zato, opameti se i izlazi sve što znaš... Bufordu je odzvonilo.

Samo je pitanje vremena kad ću ga uhapsiti.

— Dobro! Priznajem da su mene i moje drugare unajmili oni s »Lazy B«. Samo, moram vas upozoriti da će vam teško uspjeti ono što ste bili naumili. Unajmljen je jedan momak vašeg kalibra i on će vam sigurno doći glave. Taj se također ne šali...

— Govoriš o Rafeu Wilcoxu? — produgljivo će Shelby. — Lako ću ja s njim. Tvoji su me drugari već obavijestili o njegovu dolasku!

Ranjeni se banditi zapanji. Na licu mu se ocrtavala snuđenost. Shelby mu pruži ruku da bi mu pomogao ustati. Bandit se uz psovku osovi na noge.

— Budi sretan što si živ, pa možeš osjetiti tako divnu stvar kao što je bol od metka — naruga mu se Shelby. — Tvoji jadni drugari više nikad neće biti u stanju to osjetiti. Za njih je ova igra zauvijek okončana i oni su je izgubili. Igrali su nepošteno i izgubili, je li jasno?

Ranjenik je naizmjenice stenjao i sipao pogrde dok ga je Shelby, pridržavajući ga, vukao prema kući. Smjestivši ga na ležaj u kuhinji, stao ga je previjati. Na podu se malo-pomalo stvorila lokva krvi. Shelby je bio načisto s time, da će čovjek iskrvariti ako smjesti nešto ne poduzme. Ali je mogao samo zaustaviti krvarenje. Kad je sve obavio kako je najbolje znao i umio, uspravi se i zapilji u Bufordova jahača.

— Toliko za tebe — reče. — Kad stignem u grad, potražiti ću liječnika i pozvati ga ovamo po tebe. Da sam na tvom mjestu, ne bih se zamario mislima o bijegu, jer s tako izmrcvarenom nogom, jašući konja po ovom grbavom kraju, nećeš moći pobjeći. Iskrvario bi poslije jedne milje Ustalom. Što me se tiče! U pitanju je tvoja noga i tvoj život! Ja ću sada nešto zagristi, a zatim hitam u Haybrook da se obrinem za tvoga gazdu!

Bandit ga je promatrao bez riječi. Shelby se promuvao kuhinjom da provjeri nema li u blizini nekog oružja, pa zaviri u ostavu. Priremio je obilan obrok i dok ga je na brzinu jeo, razmišljao je o proteklim događajima i potezima koje mora po-

duzeti. Zapravo, sada je sve bilo vrlo jednostavno. Mora zatvoriti Buforda. I to je uglavnom sve!

Kad se vratio do ležaja na koji je položio ranjenika, zatekao ga je jednako izvaljenoga kao što ga je ostavio.

— Liječnik će doći ovamo čim ga pronadem — reče. — Ti miruj i čekaj!

Pođe iza kuće gdje je privezao konja. Na životinji se opazalo da je veoma umorna, pa je povede u staju gdje je nahrani i napoji. Zatim ode do korala i odatle izvede jednog naočitog vranca i osedla ga. Uzjahavši, zastane na tren na mjestu da razmotri cijelu situaciju.

Još je krivio sebe zbog smrti Charlieja Waggenera. U ovom bespoštednom razračunavanju taj ga se događaj najviše kosnuo. Mučila ga je tužna sudbina prijatelja, stalno su mu pred očima bili prizori njihova oproštaja, a u ušima mu odzvanjale Charliejeve posljednje riječi. Obećao je sam sebi da će ga dostojno osvetiti prije nego što sve bude završeno. Da bi bilo što poduzeo, morao je otići do grada! A kako da u tom uspije kad mu je Buford natovarao na pleća cjelokupnu družinu s »Lazy B«, i to s potpuno jasnom naredbom: ubijte ga!

Pri izlasku iz dvorišta pade mu pogled na dva mrtva tijela i lice mu se smrknje. Ostavljao je za sobom mrtvače, kao da je to bio jedini način da riješi povjereni mu zadatak. Bilo je to ono čega se uvijek užasavao: čovjek na čovjeka, čovjek protiv čovjeka.

Povjeri s koliko metaka raspolaže i, mamuznuvši konja, pojuri put Haybrooka...

XI

Bilo je skoro podne kad je Shelby izdaleka ugledao grad kao na dlanu. Zaustavio se na samom prilazu Haybrooku i letimičnim pogledom promotrio glavnu ulicu. Nije želio da ga Buford vidi prije nego što bude za to spreman. Pretpostavljao je da u gradu ima sigurno podosta momaka s »Lazy B«, čija je dužnost da ga prate dok se ne pojavi zloglasni Rafe Wilcox. S rukom na dršci revolvera poveo je

konja zaobilaznim putem do stražnjeg ulaza u gradsku konjušnicu.

Kopkalo ga je gdje se nalazi Lordy Kale. Premda bi mu njegova podrška u tom obračunu bila od neprocjenjive vrijednosti, nije se smio izlagati opasnosti i tražiti ga po Haybrooku.

Sjaše kod stražnjih vrata konjušnice i tiho ude. Konjušar je stajao na prednjim vratima i razgovarao s dvojicom jahača. Shelby odvede konja u prazan pregradak i stane čekati da ona dvojica odu.

Maló zatim, kad su se razgovorljivi jahači udaljili, Shelby zovne konjušara Petea Yeldinga.

— Shelby! — zapanjenim glasom uzvikne Yelding. — Što ćeš ti ovdje? Tek se stižalo uzbuđenje koje je izazvao Reece Buford ujahavši u grad s tijelom Thompsona, Ketchama i još dvojice. Svima je rekao da si ih ti ubio. Stavio je na sebe značku zamjenika šerifa i sada je zabavljen skupljanjem potjere koja treba da pođe u lov na tebe. Izdao je naredbu da pucaju na tebe čim te spaze! Možeš misliti koliko se cijeli grad uznemirio...

Najednom Pete ušuti jer je zamijetio zvijezdu na Shelbyjevoj košulji. — A ta značka na tebi, odakle ti?

— Ta zvijezda svjedoči da sam u službi zakona i da ne mogu biti odgovoran ni za kakva ubojstva, da sam ovdje po zadatku. Pete, moram razbiti tu bandu kradljivaca stoke! Po mojoj ocjeni, ti si pošten i čestit čovjek, pa te stoga molim da hitno pronađeš najmanje šestoricu takvih kao što si ti. Važno je da uhvatim Reecea Buforda prije nego što prolije još nečiju krv!

— Ali, Buford više nije u gradu. Uzeo je zakon u svoje ruke i otišao. Tu je neki momak Wilcox koji se šepuri gradom sa značkom pomoćnika šerifa. Buford je objavio da je poslao glasnika u Wilow Bend da izvijesti šerifa što se ovdje događa. Dok se njegov čovjek ne vrati sa šerifovim uputama gradom će upravljati kaubojski »Lazy B«.

— Kamo je Buford otperjao? — začu di se Shelby.

— Naravno na svoj ranč. Inače, grad je pun novopečenih šerifovih pomoćnika koji se ponašaju kao da je Haybrook njihovo osobno vlasništvo.

— Je li Lordy Kale u gradu? — zabrinuto će Shelby.

Nije želio nikakvih sukoba prije nego što još nekoga ne upozna s rezultatima svoje istrage. Jer, Buford je igrao baš na tu kartu! Bude li smaknut jedini svjedok njegovih zlodjela, pa se naknadno ustanovi da je Lew Shelby bio službeni predstavnik zakona, njegova smrt može lako biti prikazan kao kobna greška, a Buford će ostati nekažnjen za ubojstva koja je počinio.

— Kale je u zatvoru! — napomene Yelding vrteći glavom. — Sinoć je prispio u grad i udario na velika zvona kako ti ne možeš biti umiješan u sve ove gluposti koje ti je Buford prikrio otkako si se vratio kući. Samo se po sebi razumije da Buford nije mogao podnijeti Kaleovo prostodušno lupetanje i dao ga smjesti zatvoriti uvjeravajući prisutne da si se ti krio iza svih tih krađa što do dana današnjeg ne znaju ni banditi koji su te slijepo slušali preko nekih posrednika. Jedan od kaubojša s »Lazy B« je posvjedočio da si ubio Butcha Thompsona!

— Ja ga i jesam ubio ali u potpuno ravnopravnom dvoboju, i to zato što je bio do grla upleten u te Bufordove otimačine — odvraći Shelby.

— Svejedno, teško ćeš napraviti jedan jedini korak gradom, a da ne natrepaš na nekoga od tih nabustih šerifovih pomoćnika — neraspoloženo će Yelding. — Taj Wilcox je neki gađan tip. Tumara gradom i svakome tko pokaže da ga je voljan slušati natenane tumači što će ti sve učiniti kad te se dočepa. Sličnim stvarima prijeti i svima onima koji ti budu pomagali!

— Dobro, Pete, Zaboravi na pomoć koju sam zatražio, a isto tako zaboravi i na činjenicu da sam u gradu. To je sve što možeš uraditi za mene.

— Jesi li vidio onu dvojicu s kojima sam maloprije razgovarao na vratima?

— Vidio sam ih.

— I oni su novi zaprisegnuti pomoćnici. Ni trena ne miruju. Na oprezu su zbog tebe.

— Naravno, htjeli bi mi zauvijek zatvoriti usta prije nego što sakupim potjeru i obračunam s njima — reče Shelby i ovlaži usne. — Hvala na upozore-

nju. Od tebe više neću ništa tražiti. Preporučujem ti da se kloniš svega i ne miješaš ni u što.

— Jesi li zaista u službi zakona kao što tvrdiš? — zapilji se u njega konjušar.

— Da ne sumnjaš možda da sam varalica koji se lažno prikazuje pomoćnikom saveznog šerifa? — nasmiješi se Shelby. — Varalice su na drugoj strani, na Bufordovoj strani. Uzgred, jedan od njih bio je i Thompson, a dugonja kojega je mučki ubio Buford bio je tajni izaslanik šerifa Tipplea.

— Uh, gadna situacija! — namršti se Yelding i uhvati se objema rukama za glavu. — Što nam onda preostaje? Je li Buford stvarno vođa kradljivaca stoke?

Yelding se nikako nije mogao sabrati. Bilo je očito da je i on nasjeo glasinama koje je Buford širio i Shelby shvati da će najvjerojatnije slično biti i s ostalim građanima. Zbilja, teško će ih privoljeti da se opredijele za njega.

— Ne samo da je Buford kolovođa te bande nego je dapače izveo i nedavnu pljačku kočije — objasni Shelby. — Već dugo kuje plan o zaposjedanju barem polovice okruga.

— Pa, činjenica je da je započeo s tvojim rančom — uze glasno razmišljati Yelding. — Sve mi se to nimalo ne dopada. Ispada da bih morao nešto poduzeti da ti pomognem, ali ako pođem gradom u potrazi za ljudima koje bi uvrstio u svoju potjeru, nitko mi neće povjerovati, a osim toga ti isti ljudi mogli bi te u najboljoj namjeri izručiti Bufordovim pomoćnicima. Ruku na srce, neki su građani već izvan grada u potrazi za tobom. Što ćeš, Buford je raspisao ucjenu za tvoju glavu.

— Pete, ja te preklinjem samo jedno, a to je da me zaboraviš. Zapamti...

— Izvoli, reci!

— ...zapamti da ja ni u kojem slučaju ne mogu biti vođa bandita ni bilo što od onoga što mi Buford pripisuje jer tu sam baš zato da se cijela stvar jednom konačno raščisti!

— Kazao bih da imaš pravo i da govoriš istinu — kimne Yelding. — Buford te svojim pokvarenjaštvom zaista satjerao u kut. Svi su mu povjerovali

i svi do jednoga pucat će u tebe ako zakoračiš na ulicu. No, i ti bi njega mogao lagano srediti. Dovoljno je da odjašeš do šerifa Tipplea, on bi zajedno s tobom odmah zaveo red.

— Točno bih tako postupio da rješavanje cijele ove situacije nije od početka bio isključivo moj zadatak. Dragi moj Pete, ja sam zbog toga i stigao ovamo. Pa kad je već tako, ja ću ga sâm i riješiti.

— Ja baš osobito ne gadam, ali ipak bih ti mogao štiti leđa ako pristaješ — ponudi se Yelding sramežljivo gledajući nekamo u stranu.

— Ne, hvala... Znaš li možda koliko ima tih Bufordovih pomoćnika?

— Nemam pojma. Dvojica krstare ulicama, a još dvojica su u uredu pokojnog Thompsona. A onda, tu je i taj nadmeni revolveraš Wilcox koji zastrašuje ljude svojim izmišljotinama.

— Pete, hvala na svemu. Ti samo ostani ovdje, a ja ću ocijeniti što mogu. Očistit ću ja ovaj grad bez ikakva odlaganja!

U Yeldingovim očima Shelby zamijeti poštovanje, pa se prijateljski nasmiješi konjušaru i krene laganim korakom prema stražnjim vratima. Izvukao je revolver, provjerio naboje i provukao se između balvana korala iza konjušnice. Namjeravao je, prebacujući se iz jednog stražnjeg dvorišta u drugo, doprijeti do šerifova ureda i osloboditi Lordyja Kalea. S njim i zauzetim šerifovim uredom na prepad imat će mnogo više izgleda za uspješan ishod svog zadatka u Haybrookku.

Oprezno se prikradao od kuće do kuće i uskoro stigao do prolaza koji je vodio na ulicu tik drvenjare u kojoj je bio šerifov ured. Išao je bez žurbe, ne želeći pobuditi pažnju slučajnih promatrača ili prolaznika. Jedan prozor šerifova ureda bio je u prolazu u kojem je zastao i on odlučio riskirati: bacit će kratak pogled unutra kako bi vidio protiv koga se mora boriti. Spazio je dva čvrsta momka, od kojih je jedan sjedio za stolom i čistio revolver, dok se drugi ushodao uredom s revolverom u ruci.

Shelby stisne usne. Nedostajao je još Wilcox. Nije znao kako izgleda i morao je biti vrlo oprezan. Pošao je do ugla prolaza i ulice te malo promo-

trio. Sve mu se činilo kao i uvijek, kao svakog podneva kad bi grad opustio na sunčevoj jari. Nigdje nikoga.

Do vrata ureda trebalo je prevaliti šest dužih koraka, izbrojio je baš toliko. Morao je to izvesti hitro i potpuno neupadljivo. Lijevom rukom dotakne zvijezdu na prsima, a oči mu zloslutno zasijaju kad svrne pogled niz ulicu u potrazi za dvojicom Bufordovih pomoćnika. Časak zatim povuče se u sjenu prolaza jer su iz saluna preko puta izišle dvije spodobе.

Oba momka zagledaju se ulicom, a ruke im se spuste do revolvera. Shelby zamijeti odsjaj sunca s njihovih znački na šarenim košuljama. Izvuče revolver spreman na iznenađenje. Što se god sada dogodi, skupo će prodati svoju glavu. Neće odstupiti ni pedlja, makar se cijeli Haybrook ustremio na njega.

Iako sav napet, bez uzbuđenja je promatrao momke ispred saluna. Nije se plašio izložiti život pogibiji. U proteklih šest godina nebrojeno mu je puta život visio o koncu i nikad zbog toga nije posustajao. Za njega je u takvim situacijama bilo najvažnije da predano izvrši povjerenu dužnost. U ovom slučaju to je značilo da Buforda mora što prije onesposobiti, prvo njega, a zatim njegove lupeže. Primicanjem sudbonosnog trenutka oči mu opet zasjaju nekim posebnim sjajem. Događaji će poteći svojim tokom, a on se ne može maknuti s mjesta dok se ta dvojica ne udalje. Bilo bi od njega vrlo oštroumno ako bi ih na neki način razdvojio.

Napokon dvojica pomoćnika šerifa krenu u suprotnom smjeru i Shelby odahne. Pozorno ih je promatrao. Istom kad su došli gotovo do kraja glavne ulice, pripremi se za sprovođenje svog plana.

Skrenuo je na ulicu i zaputio se prema vratima ureda. Između vrata i ugla drvenjare bio je još jedan prozor. Shelby bude prisiljen da se prigrne i podvuče se ispod njega. Nadao se da nikome nije upalo u oči njegovo čudno ponašanje. Kad se opet upravio i stigao do vrata, a da ga u međuvremenu nije zaustavio ničiji glas, zahva-

Il se svojoj sreći koja ga još jednom nije iznevjerila.

Slobodnom rukom polako pritisne kvaku, a zatim naglo gurne vrata. Časak zatim njegov je revolver već držao na nišanu obojicu zbunjenih pomoćnika. Bilo mu je ubrzano lupalo dok se mačjim koracima približavao momcima na sredini prostorije.

Kauboj za stolom se skamenio. Imao je, doduše, revolver u ruci, ali neotkočen. Drugi, kojega je Shelby maloprije gledao kako dokono kruži uredom, također je imao oružje u šaci, samo, na njegovu žalost, cijev nije bila upravljena prema vratima i Shelbyju.

— Smjesta odbacite revolvere! — zaprijeti Shelby dok je nogom zatvarao vrata.

— Tko ste vi, do đavola? — promuća momak koji je stajao okrenut prema njemu.

— Najprije bacite revolver! — prasne Shelby. — Razgovarat ćemo nakon toga.

— Ti si Lew Shelby! — dosjeti se onaj za stolom.

— Pogodio si, mladiću. Ja sam glavom Lew Shelby, trenutno jedini pravi predstavnik zakona u ovom gradu! Ponavljam: sklonite oružje da vas ne snađe zlo prije vremena! Zasad vas neću pipnuti ako budete poslušni i izvršavali moje naredbe. U protivnom, pucat ću bez milosti!

Pomoćnik za stolom tresne svoj revolver u kut sobe. Uostalom, njime se ionako ne bi mogao poslužiti jer je bio prazan. Shelby ga je gledao samo krajičkom oka. Za njega je veću opasnost predstavljao dugajlija nasuprot njemu, koji, po svemu sudeći, nije bio voljan pokoriti se njegovu zahtjevu.

— Hoćeš li da pucam u tebe? — zapita reskim glasom Shelby. Momak se strese i konačno ispusti revolver na pod. Revolver padne i odjekne pucanj.

— Glupane, ne valja se igrati otkočenim oružjem! — bijesno će Shelby. — Što bi bilo da sam i ja tako učinio ovog trena? Nijedan od vas ne bi više bio među živima...

Zaista, bilo je veoma malo potrebno da i on zapuca.

— Dobro — poviče — sami sebi otežavate položaj. Ti za stolom! Na noge i

daj mi odmah ključeve ćelija. Hajda, brzo! Još sumo jedna glupost i poubijat ću vas prije nego što shvatite što se zbilo!

Njegovo jetko upozorenje nagna momke da se priberu. Kauboj za stolom ustane bez riječi i posegne za velikim svežnjem ključeva koji su se nalazili pred njim. Pokorno se okrene i pođe k vratima na stražnjem zidu. Shelby rukom pokaže dugajliji da slijedi svog drugara. Čim je prvi otključao vrata koja su vodila do ćelija, Shelby ih, prijetući im revolverom, natjera da požure uzanim hodnikom. Znao je da će onaj nesmotreni hitac dozvati preostalu dvojicu na ulici. No, prije nego što ova drvenjara postane glavna meta zanimanja uspavanog grada želio je osloboditi Lordyja.

— Otključajte prvu praznu ćeliju i osjećajte se u njoj kao u rođenoj kući — dobaci za njima. — Samo brzo i bez smicalica jer nećete se dobro sprovesti ako netko bane ovamo prije vremena!

Kad su momci ušli u ćeliju, Shelby privuče vrata i zaključa ih. Zatim nastavi hodnikom do jedine zaposjednute ćelije. Provirivši kroz rešetke, spazi Kalea kako počiva na uskom ležaju. Znajući da mu je svaka sekunda presudna, Shelby zazvecka svežnjem ključeva ne bi li probudio prijatelja.

— Lordy! Diži se!

Kale ne odgovori ništa, niti se pomakne na slamarici. Shelbyjevo se lice natmuri jer zbog slabe svjetlosti nije mogao razabrati unutrašnjost ćelije. Otključa i jurne unutra pružajući ruke da protrese prijatelja. Kale zajaukne i Shelby se nadnese nad njim. Trgne se kao oparen kad ugleda Kaleovo lice krvavo i natečeno. Iz nosa mu je tekla krv, a na vratu ispod oba uha protezale su se ljubičaste masnice kao da ga je netko rukama davio... Bilo mu je u hipu potpuno jasno da dobri stari Lordy Kale nije u mogućnosti da pođe odavde. Poče drhtati od bijesa.

Kale nije bio pri svijesti i Shelby zaključa da je bio pretučen kako bi iz njega izvukli potrebna obavještenja.

Prinuden da ostavi prijatelja, krene do ćelije gdje je zatvorio dva Bufordova pomoćnika. Odmjeravali su ga rav-

nodušnim pogledima i Shelby se jedva suzdrži da na njima ne iskali ogorčenost.

— Tko je pretukao Kalea? — zaurla.

Momci se povuku u dno ćelije.

— Posljednji put pitam; tko je pretukao Kalea?

Opet nije bilo odgovora. Prije nego što je mogao bilo što poduzeti, začuše udarce na prednja vrata šerifova ureda. Zahvaljujući njegovoj predstrožnosti, ta su vrata bila zakračunata, tako da se sada u miru mogao pripremiti za doček onih napolju. U nekoliko koraka našao se uz vrata. Prožme ga bol u ozlijeđenom lijevom ramenu i čelo mu se orosi grašcima ledenog znoja dok je pokušavao povući zarda-lu rezu. Kad je napokon zasun popustio, Shelby se s oružjem u ruci nađe licem u lice s krupnim revolverašem kojemu je na grudima blistala značka pomoćnika šerifa. Shelby prepozna u njemu jednog od dvojice iz ulične patrole. Bufordov je čovjek bio iznenađen Shelbyjevom pojavom i počeo podizati revolver. No, Shelby je bio brži. Svom snagom zabije cijev revolvera neznancu u želudac, tako da ovaj smjesta ispusti oružje i objema se rukama uhvati za trbuh. Sklonivši se malo u stranu, Shelby zamahne drškom i udari došljaka po glavi. Ovaj se zanesse i istom sada drugi pomoćnik, koji je stajao za leđima oborenoga, spazi Shelbyja.

Momak uz vrisak podigne revolver nesigurno nišaneći. Vjerojatno se ne bi pustio u takvu ludost da je znao koliko je Shelby brz. Nije dospio ni shvatiti što se zapravo događa, a već ga je tano iz Shelbyjeva revolvera smrtonosno pokosilo.

Shelby se pomakne i proviri na ulicu. Pločnikom se drvenjari približavala manja skupina muškaraca. Dvojica najbližih izvuku revolvere i zapucaju. Shelby i na njihovim prsima zamijeti blještave zvijezde i zapita se: koliko je pomoćnika zapravo Buford zapriješio? Slučajni prolaznici pohitaju u zaklon, nešto vičući, međutim, zbog pucnjave Shelby nije uspio razabrati o čemu je riječ. Pripio se uz dovratka i čekao pogodnu priliku da ubije barem jednoga od dvojice sa značkama. Koju minutu poslije toga ta prilika se

i ukazala i on zlačkim hicem pogodi manjega.

Šćućuren podno prozora s kojeg je popadalo sve staklo, on obrati pažnju na preostalog pomoćnika. Vidio je kako silazi s pločnika i nestaje iza susjedne kuće.

Onesviješteni momak do Shelbyja polako se budio. Kucnuo je čas da se gubim odavde, reče Shelby sam sebi. Koristeći zatišje, povuče mrtvog pomoćnika šerifa u ured i zakračuna vrata, pa onda potrči do hodnika sa ćelijama. Zatekao je zatvorene kauboje u pokušaju da na silu razvale vrata. Ne zaustavljajući se, požuri do stražnjeg izlaza. Ondje oprezno pomoli glavu napregnuto osluškujući. Na njegovu veliku radost, nitko nije čuvao stražnju stranu i on, ne časeći, brzo krene do konjušnice. Zasad je posao u gradu bio obavljen i bilo je skrajnje vrijeme da pronađe Buforda.

Shelby se naceri kad otkrije da iz pravca šerifova ureda dopire puškara-nje. Ubrzo je stigao do stražnjih kora-la konjušnice.

Oprezno zaviri unutra. Neki snažan momak udarao je šakama po Yeldingu koji je leđima bio oslonjen na drvenu ogradu o koju su se privezivali konji. Konjušar nije ni pokušavao da se obrani od udaraca i Shelby odmah spozna zašto. U blizini rastvorenih prednjih vrata stajao je visok i vitak muškarac kojemu su o bokovima visila dva jednaka revolvera na bubanj sa šest metaka. To nije mogao biti nitko drugi nego naručeni revolveraš Rafe Wilcox!

Shelby izvuče iz navlake kolt 44 i na brzinu provjeri je li napunjen. Skljocanje revolvera koje ga u prvi mah preseneti jer mu se učinilo odviše čujno nadjačali su tupi odjeci udaraca po golom tijelu. Bio je to za Shelbyja posebno gadan zvuk koji bi ga uvijek naježio. Pomicao se korak po korak naprijed pazeći da mu revolveraš na vratima stalno bude otkrivena meta.

— Gdje je Shelby? — mumljao je onaj što je udarao Petea.

Iako već na koljenima, Yelding je i dalje već riječi odmahivao glavom. Promatrajući tu mučnu scenu, Shelby se prisjeti Kaleova lica i najednom

mu pade na pamet da je i njega najvjerojatnije unakazio taj isti grubijan. Ispali metak u tavanicu i smiješak mu se razli licem kad je vidio kako se obojica kao gromom ošinuti okreću prema njemu.

Momak pred Yeldingom stajao je sa stisnutim šakama i iznenađeno buljio u Shelbyja koji ga je promatrao samo krajičkom oka, jer je gotovo svu pažnju usmjerio na revolveraša na vratima. Zamijetio je da Bufordov naručeni ubojica naglo spušta ruku do revolvera o desnom boku i onoga trenutka kad je dotakao dršku, Shelby zapuca.

Wilcox je neosporno bio hitar, ali njegova brzina nije bila dovoljna u usporedbi sa Shelbyjevom. Tane ga je pogodilo u desni lakat i ruka mu klone. Shelby je napeto promatrao kako se revolveraš ledima opire o vrata, a zatim spušta lijevu ruku prema boku. Ovaj je put Shelby gađao posred grudi. Revolveraš pade licem na zemlju i ostane nepomično ležati.

Krupniji je momak bio suviše spor. Kad je Shelby pošao prema njemu, on još nije ni podigao svoj revolver. Sačekavši da mu se sasvim približi, udari ga svom snagom drškom revolvera po čelu.

— Sretan sam što te vidim — s mukom progovori Yelding pridržavajući se za gredu.

— Drago mi je da sam stigao u pravi čas — odvrati Shelby. — Je li onaj tamo uz vrata čuveni revolveraš Rafe Wilcox?

— To je on. Čini se da si ga zauvijek ušutkao... nego, kakvo je to bilo puškaranje na ulici? Jesu li to za tobom pucali?

— Puške su zapucale tek kad sam otišao — odvrati Shelby puneći revolver.

Bilo je na rubu snage, pred očima mu se maglilo. Toliko mu je bilo stalo da najprije sredi stvari u gradu, a kad tamo, izađe li sada na ulicu, može se lako dogoditi da se sukobi s nekim posve nedužnim.

— Pete, molim te, učini mi uslugu — reče konjušaru.

— Naravno! Sve što želiš!

— Lordy Kale je u ćeliji u zatvoru. Potraži hitno liječnika i odvedi ga do njega, hoćeš li?

— Poslije ovoga što si danas napravio za mene, bit ću tvoj dužnik cijelog života...

Shelby umorno kimne, a zatim se nagne nad čovjekom kojega je uspavao drškom revolvera. Momak je potihno stenjao još uvijek bez svijesti.

— Taj se neće tako brzo probuditi — procijedi Yelding.

Pomalo teturavim hodom Lew zastane kraj revolveraša. Prignuo se.

— Mrtav je — reče više sam za sebe.

Dok se uspravljao, strese se pri pomisli kako više ni broja ne zna koliko je ljudi za tako kratko vrijeme ubio u ime zakona! Kad jednom okonča ovaj zadatak, zauvijek će odložiti oružje... Zato mora požuriti!

Napunivši vedro vodom, pođe do onesviještenog čovjeka i polije ga. Kašljući i stenjući, ovaj se osvijesti, a Shelby ga, za svaki slučaj, podbode čizmom u rebra.

— Diži se! Staviti ću te u zatvor kamo i spadaju takve protuhe poput tebe!

Div se nekako osovi na noge i odglavinja na ulicu. Shelby ga je slijedio s revolverom u ruci. Nije smetnuo s uma da je negdje u gradu još jedan Bufordov pomoćnik šerifa, onaj kojega je opazio da se sklanja iza zatora.

Suncem obasjana ulica vrvjela je od ljudi koji su, kao po nekoj zapovijesti, izmigoljili iz svojih kuća. Bilo je, što više, i žena, međutim, one su se, za razliku od muškaraca, držale po strani, valjda u strahu od daljnjeg obračunavanja. Shelby je prisutnima bio zahvalan što nisu pokazivali namjeru da mu se suprotstave ili da ga zadrže. Zadivljeno su ga gledali kako tjera ispred sebe gorostasnog kauboja. No, Shelbyju je ipak nešto promaklo. Nije vidio Petea Yeldinga koji ga je pratio s puškom u rukama kako zastajkuje kod pojedinih skupina i nešto gorljivo tumači.

Tek na domaku zatvora Shelby zamijeti preostalog momka sa zvijezdom. Ustobočio se na vratima šerifova ureda s oružjem u desnici. Spazivši Shelbyja i njegova uhićenika, nakostrijese se, međutim očigledno mu nije

bilo do borbe jer je odmah spustio ruku s revolverom.

— Odbaci oružje — naredi Shelby kad su mu se primakli. — Ovoga časa ja sam jedina prava vlast u Haybrook-u, ja sam pomoćnik saveznog šerifa Lew Shelby! Pucaj ili smjesti ruke uvis!

Njegov kolt 44 bio je pripravan da otvori vatru. Upravo tog trenutka osjetiti veliku malaksalost. Morao je uložiti priličan napor da mu ne zadrhti ruka s revolverom, a to nije bilo tako jednostavno jer je u isto vrijeme morao pomno paziti na diva koji se neprestano sumnjivo osvrtao sad na jednu sad na drugu stranu. Odjednom shvati da se suviše približio uhapšeniku. Baš kad se zaustavio da poveća razdaljinu, gorostas se naglo okrenuo da ga ščepa. Kao po dogovoru, Bufordov pomoćnik istog trena podiže revolver.

Shelby se prigne na jedno koljeno uvukavši glavu u ramena i div se zbog snažnog zamaha skotrlja preko njega. Prije nego što se uhapšenik snašao i ponovio napad, Shelby se osvrne na momka sa značkom. Pomoćnik je vrebao na njega preko mušice revolvra. Još jedan, pomisli Shelby i zapuca. Metak koji je bio njemu namijenjen prozui mu uz samu ušnu školjku i uzvitla oblačić prašine zabivši se u neravni pločnik, jedva pedalj od njegove lijeve ruke o koju se bio oslonio da vrati ravnotežu. Ne oklijevajući, Shelby iznova potegne obarač, ovaj put nastojeći da se cijelo njegovo biće usredotoči na taj sudbonosni trzaj kažiprstom. Napokon je uslijedio željeni učinak: momak se strovalo pred vratima ureda zamlataravši rukama. Ošamućen od svega, upre se objema šakama o zemlju da bi ustao, ali tada ga poklopi tako jak udarac da mu se snurači pred očima.

Istog časa grune i Yeldingova puška. Div koji je maločas oborio Shelbyja, tresnuvši ga svojom rukom kao maljem, ispružio se nauznačke preko pločnika.

Shelby ispljune prašinu i sakupivši snagu podigne se na koljena. Preletjevši pogledom po okupljenoj gomili, zapazi s druge strane ulice Velmu, kako ukočena od straha stoji pred salunom. Nešto podalje Yelding se prepirao s

građanima. Glasovi su se miješali, neki su vikali iz petnih žila. Zacijelo takvih je bilo koji su i dalje poklanjali puno povjerenje Bufordovim lažima. Pete se, međutim, nije samo tako predavao; razmahao se i rukama i puškom dokazujući da on ima pravo. Kao kroz san do iznurenog Shelbyja dopre topot kopita u galopu. Građani se razdvoje da propuste konjanike, a neki odmah potraže zaklone s jedne i druge strane ulice. Veći dio ipak ostade na svojim mjestima s očitom namjerom da budu nazočni onome što nailazi. S tjeskobom na licu Yelding pritrči do Shelbyja.

— Pogledaj onamo prema salunu — dovikne Pete.

Reece Buford je jahao na čelu skupine od četvorice jahača.

— Pete, gubi se odavde! — naredi smrknuto Shelby.

— Ne! Ostajem s tobom! Podijelit ćemo protivnike, pa kako bude!

— Dobro, kad si toliko tvrdoglav. Ali, onda barem pohitaj do nekog prolaza. Možda će biti potrebna unakrsna vatra! — napomene Shelby uspravljajući se.

Njegova je pažnja bila usmjerena na Buforda koji je dolazio prema njemu ne pridavajući nikakvu važnost Peteu koji je trčao do jednog od prolaza među kućama.

Buford je zaustavio konja i ostao sjediti u sedlu bezizražajna lica. Trojica njegovih pratilaca se rasporede: dvojica s njegove desne strane, a jedan s lijeve. Shelby prepozna jednog među njima: bio je to njegov jučerašnji uhapšenik.

— Reece, već je zaista bilo vrijeme da se pojaviš! Gorio sam od nestrpeljivosti da se sretnemo! — procijedi Shelby netremice piljeći u vodu bandita.

Malko se osvrne ukolo i sa zabrinutošću ustanovi da su znatiželjnici odviše suzili krug oko njih dvojice.

— Shelby, saopćavam ti da te namjeravam lišiti slobode — službeno dubokim glasom reče Buford. — Ako ti do sad nije bilo poznato, ja sam predstavnik zakona u ovom gradu koji ima dovoljno razloga da te strpa iza rešetaka i da ti sudi!

Poslije ovog unaprijed smišljenog uvoda koji je trebao da opravda dalj-

nje Bufordove postupke, Shelby zami-
jetiti zvijezdu zamjenika šerifa na nje-
govim prsima.

— Zaglibio si ti do vrata, Buforde —
nasmije se podrugljivo Shelby. — Ovd-
je sam samo ja zakon, ti to dobro
znaš, je li tako?

— Gdje je Rafe Wilcox? — drekne
naprasito Buford.

— Ubijen kao i većina drugih koji-
ma si naredio da me sačekaju i ubiju.
Ti tvoji lupeži, na žalost, nisu bili do-
rasli tom zadatku. No, ako smatraš da
si vještiji od njih, izvoli!

Trojica Bufordovih pratilaca izmje-
njivali su međusobno značajne pogle-
de. Shelby začuje povike nekih građa-
na koji su i dalje vjerovali u Bufordo-
ve laži. Momak, kojega je Shelby dan
prije toga razoružao, najednom se nagne
prema svom gazdi i prošapće mu
nešto. Bufordov je odgovor bio brz i
oštar: šakom je pogodio momka pos-
red lica i tim ga udarcem gotovo izba-
cio iz sedla. Okrenuvši konja, kauboj
pođe prema izlazu iz grada, ne obazi-
rući se na Buforda koji ga je pozivao
da se vrati. Kad se udaljio nekih tride-
setak koraka, momak ponovo okrene
konja i zaustavi se.

— Shelby je pravi predstavnik zako-
na! — poviče koliko ga je grlo nosilo. —
Buford je vođa kradljivaca stoke i
ubojica na čijoj je duši nekoliko nevi-
nih života! Sada znate istinu!

Urnebes koji se odjednom prolomio
sličio je posustalom Shelbyju na noć-
nu moru. Ljudi su galamili, prijetili,
međusobno se gurali. Preostala dvoji-
ca Bufordovih pratilaca povelj su se
za svojim drugom i potjerali konje iz-
van domašaja uzbuđene svjetine. Bu-
ford opusje cepteći od gnjeva, no ne
skine pogleda sa Shelbyja koji je savr-
šeno miran čekao ono što se — moralo
zbiti.

Buford posegne za revolverom. Pods-
jećao je na divlju zvijer kojoj je net-
ko pred nosom oteo plijen... Izbezum-
ljena lica od mržnje zurio je u protiv-
nika koji je nepomično stajao pred
njim. U jednom trenutku usne mu is-
krivi zluradi osmijeh. Bio je siguran
da će preteći Shelbyja.

Shelby je odgađao konačan obračun.
Videći da se Buford odlučio, munjevi-
tom kretnjom podigne revolver i u

desetinki sekunde njegovo oružje
bude upereno u rančera.

Prasak ispuni ulicu. Buford se zanji-
še u sedlu. Uspio je nekako osloboditi
noge iz stremena i malo zatim svom
težinom padne s konja. Prevrnuo se
na trbuh, a u očima mu se nazirao
dobro poznati pogled svih onih koji su
iznenada spoznali da im se primiče
kraj. Pokušao se poslužiti desnom ru-
kom u kojoj je držao revolver i na
licu mu se očita čuđenje. Kao da nije
mogao vjerovati sam sebi da ga prsti
više ne slušaju.

— Buforde, želim da budeš živ kako
bi mogao odgovarati pred sudom za
svoja zlodjela — zadihano poviče Shel-
by koračajući prema njemu.

Te riječi kao da su rančeru dale
nadnaravnu snagu. Podigao je lice iz
prašine. Bila je to više maska mržnje
i bijesa nego ljudsko obličje. Potpuno
neočekivano njegov revolver sune
uvis. Shelby, koji je napregnuto pratio
svaku Bufordovu kretnju, ponovo za-
puca, ciljajući u široko razbojnikovo
čelo. Gotovo istovremeno s pucnjem
pojavi se između Bufordovih očiju grim-
izna mrlja...

Shelbyjevu pažnju odmah zatim pri-
vukla su druga zbivanja. Trojica mo-
maka koji su s Bufordom ujahali u
grad još su bili na ulici, ali sada po-
dignutih ruku. Oko njih su napravili
krug nepoznati jahači. Predvođnik te
netom pridošle skupine konja-
nika nosio je šerifsku zvijezdu, pa
Shelby u jednom trenu pomisli da je
to još jedan od Bufordovih pomoćni-
ka. Međutim, ubrzo prepozna krupan
lik šerifa Tipplea s kojim se nije sa-
stao dobrih šest godina. Ulica je opet
oživjela, radoznalcima se vratila hra-
brost zbog šerifova dolaska.

Na drugoj strani ulice stajala je Vel-
ma, blijeda lica i sklopljenih ruku.
Shelby joj se nasmiješi i mahne. Osje-
tio je kako lagano nestaje more. Bu-
fordovom smrću prestala je zauvijek
strahovlada bande kradljivaca sto-
ke. Sada je bilo na redu čišće-
nje u okolici, povratak goveda na nji-
hove rančeve.

Šerif je stigao do njega i pružio mu
ruku.

— Shelby, drago mi je što te ponovo
vidim — pozdravi ga vedro. — Sinoć

sam primio brzojav kojim su me obavještavali da si na zadatku u mom okrugu. Smjesta mi je palo na pamet da dodem ovamo i sporazumimo se na koji način da riješimo cijeli slučaj.

— Krasno! — grohotom se nasmije Shelby i gurne revolver u navlaku, pa baci pogled na mrtvog Buforda i tu-robnno pomisli da njegov otac može sada mirno počivati u grobu. — Da ste najavili svoj dolazak, malo bih odgodio završnicu. Ovako sam morao sam posvršavati stvari... no budući da sam sve i započeo, možda je bolje da je tako! Nego, reći ću vam gdje su ban-

ditko gnijezdo i ukradena stoka. Pođite tamo, pa je skupite!

— Čini mi se da je to sasvim poštena ponuda — doda šerif. — Dok ti oba-žiš ovdje ono što si naumio, ja ću pri-premiti potjeru. Hoćeš li se malo zadr-žati u našem kraju?

— Samo malo? Zadržat ću se zauvi-tek...

— Čestitam!

Shelby zadovoljno kimne. Osjetio je da mu veliki kamen pada s pleća. Okrenuo se i, krčeći sebi put kroz gomilu, pođe prema Velmi, prema bu-dućem mirnom životu rančera.

— KRAJ —

U PRIPREMI:

230. G. F. Unger: U TEKSASU ČEKA SMRT

17d.

rodaci iz beskraja

17d.

rodaci iz beskraja

30d.

jahao sam za kkk

Dvije knjige serije nula po popularnim cijenama

Svim čitaocima vestern romana »Laso« uz 10 posto popusta!

NARUDŽBENICA

Zagreb, Lj. Gerovac 1. Revija »Fokus«

Ovim neopozivo naručujem pouzećem:

1. P. Kolosimo

RODACI IZ BESKRAJA 17,00 dinara

2. G. T. Rowe

JAHAO SAM ZA KKK 30,00 dinara

Troškove poštarine snosi kupac

Fokusova biblioteka

Ime i prezime

Broj pošte — mjesto

Ulica

10 posto popusta na cijenu naručene knjige!